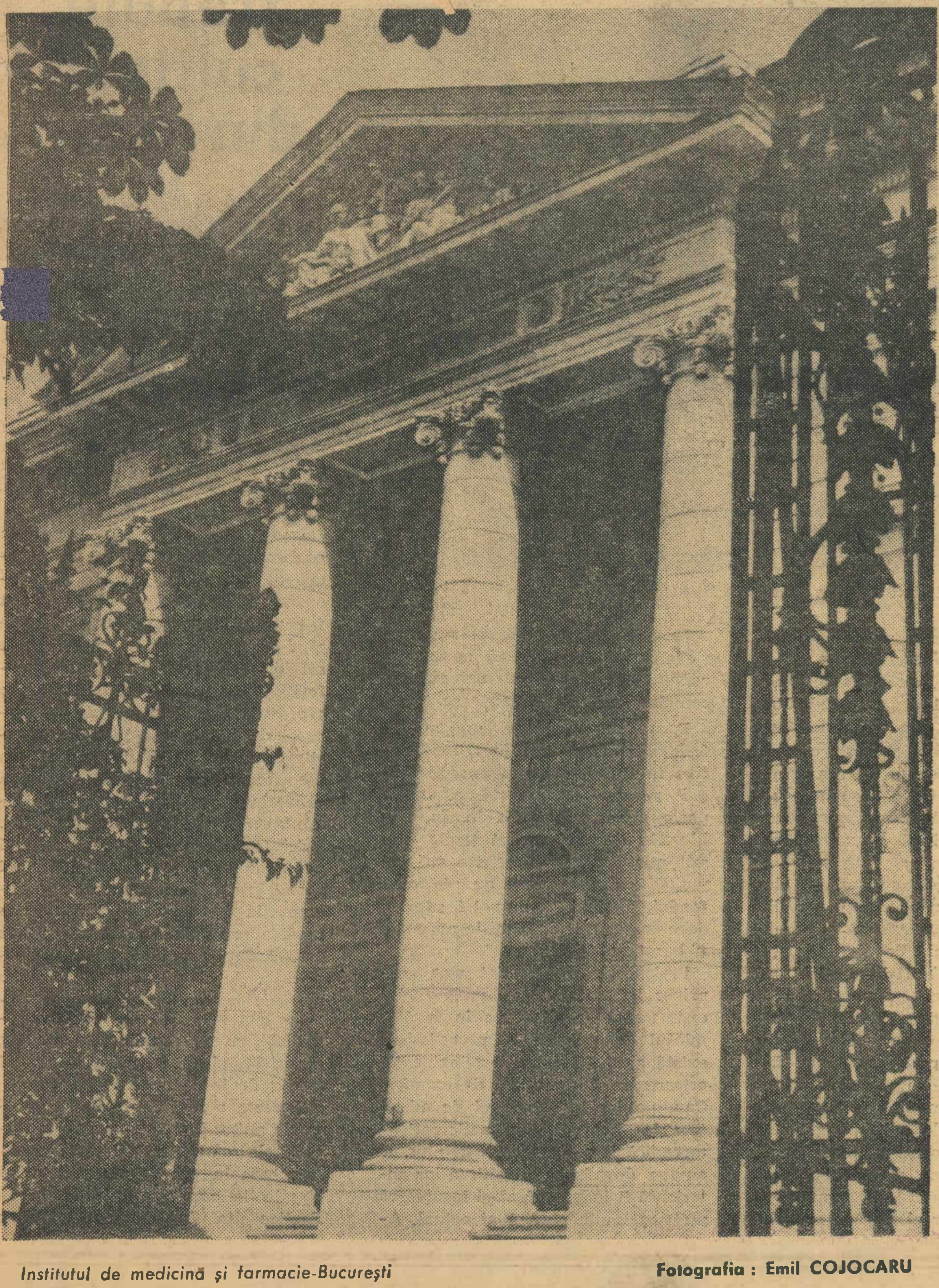
viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

EDIȚIE SPECIALĂ • 24 PAGINI • 1 LEU • ANUL XI • DUMINICĂ 7.VIII. 1966

DIN CUPRINS:

ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

Institutul de medicină și farmacie-București Fotografia: Emil COJOCARU

În pragul profesiei viitoare

M-aşez cu-ndestulă chibzuinţă şi sfială la porţile tinereţii tale. Numesc porţi ceea ce tu însuţi nu ştii: poate un început pe care-l purtai în toată fiinţa ta, poate o prospeţime a sufletului şi inimii tale. Eşti, cum s-ar zice, la o răscruce: ţi-alegi o meserie, după ce, cu destule emoţii şi întîmplări, primişi în buzunar mult rîvnita diplomă de bacalaureat. Da, ea e miraculoasa cheie, „Sesam, deschide-te !“

Mi-nchipui ceasul tău de întrebări. Te atrag zece meserii, care mai de care mai frumoasă şi mai interesantă. Să fii medic ? Da, e frumos, zici, dar... Te vezi pentru o clipă marinar, comandantul unui cargou în Mările Sudului. Vrei să fii constructor de hidrocentrale, să opreşti apele rîurilor între munţi, să urci mări la sute de metri cu gestul cu care odinioară urcai zmeie spre cer. Ba, acum te înţeleg, acum tu îţi aduci aminte un vis vechi, acum în liniştea ta prinde viaţă acel vis, acum tu ştii.

Nu te pripi în alegerea meseriei. S-ar putea să-ţi dai seama că nu ţi-ai ales-o bine mult prea tîrziu. Ascultă în primul rînd de îndemnul inimii tale, de aptitudinile pe care ţi le-ai descoperit cîndva, consultă-l pe profesorul tău cel mai drag. (Nu te teme, el te cunoaşte foarte bine). Şi nu-ţi uita nici părinţii, oricîtă independenţă ţi-au (sau ţi-ai) permis deocamdată.

Este nevoie de entuziasmul tău, de entuziasmul tău clădit pe un puternic postament: o specializare bună, o întinsă cultură. Cred că eşti convins că toate acestea nu-s vorbe mari. Ţara are nevoie de tine aşa cum şi tu ai nevoie de ţară. Ţara a visat pentru tine un drum nesfîrşit, drumul drept al demnităţii umane... Pune în sufletul tău şi această grijă sfîntă pe care ţi-au şoptit-o din cronici strămoşii, ori bunicii în serile lor cu feţi-frumoşi pentru ochii tăi însetaţi de necunoscut...

De aceea gîndeşte-te bine. La 10 august încep înscrierile la toate facultăţile din ţară. Că te vei înscrie printre primii, că te vei înscrie printre ultimii — ce importanţă are? Important este să nu greşeşti. Începînd din anul acesta va trebui să-ţi alegi foarte hotărît specialitatea, pentru că în ceilalţi ani de facultate nu se mai permite trecerea de la o secţie la alta. Şi înţelegi de ce.

În faţa ta stau 15 centre universitare. 47 de instituţii cu 183 de facultăţi. Şi încă ceva: ţi se oferă 204 specialităţi. Fireşte, pe tine doar cîteva te ispitesc, tu doar din cîteva trebuie să alegi.

Iată, anul trecut, învăţămîntul superior din ţara noastră a numărat 130 000 de studenţi. Din cei înscrişi la zi peste 57 000 sînt bursieri, 58 000 locuiesc în cămine, 53 000 iau masa la cantine studenţeşti. Au predat cursuri, au ţinut seminarii, au condus lucrări în laborator peste 13 000 de cadre didactice.

Te aşteaptă o lume a ştiinţei şi culturii, o lume a desăvîrşirii. Este lumea în care tinereţea ta capătă conturul sigur al personalităţii.

Tot pentru tine, în anii actualului cincinal, se va pune un accent deosebit pe perfecţionarea procesului instructiv-educativ, se vor perfecţiona planurile, programele de învăţămînt şi manualele universitare. Spaţiul de şcolarizare va creşte cu aproape 300 000 metri patraţi, se vor construi cămine şi cantine cu o capacitate de peste 18 000 de locuri.

De altfel tu eşti convins de frumuseţea studenţiei, nu mai este nevoie să te conving. Te-au convins lucrurile pe care le-ai văzut tu singur. Nu mai trebuie să-ţi vorbesc despre rigorile examenului de admitere, despre faptul că trebuie să fii foarte bine pregătit şi mai ales să fii foarte tare. Vor fi foarte mulţi candidaţi. Reuşita ta va fi la facultatea, la secţia pentru care te-ai pregătit în primul rînd şi care este visul tău.

Vezi, s-a făcut totul ca tu să ştii acest lucru. De aceea ne-am oprit şi noi în faţa ta, la început cu sfială, mai apoi cu convingerea că trebuia să ne oprim. Îţi punem în mînă o călăuză şi îţi promitem că în curînd îţi vom oferi alte lucruri pe care trebuie să le ştii, făcîndu-ne în felul acesta o datorie simplă de prieten.

VIAȚA STUDENȚEASCA

Cu profesorii noştri despre admitere

Reguli ce nu pot fi călcate fără a pierde

Prestigiul de care se bucură ştiinţele matematice în viaţa socială modernă se datorează pătrunderii victorioase a metodelor, teoriilor şi instrumentelor matematice în numeroase sectoare importante ale ştiinţei, tehnicii, economiei şi culturii.

În patria noastră socialistă se acordă studiului matematicii o atenţie deosebită, avîndu-se în vedere necesitatea cunoştinţelor matematice în numeroase specialităţi şi profesiuni. Elevii din învăţămîntul mediu sînt stimulaţi prin „Gazeta Matematică" seria B, prin cercurile de matematică, prin olimpiadele matematice să pătrundă cît mai adînc şi cît mai eficient în cunoaşterea disciplinelor matematice, să rezolve cu plăcere şi cu pricepere probleme şi să descopere frumuseţea vie a matematicii.

O parte dintre candidaţii la examenul de admitere în facultăţile de matematică-mecanică vin înarmaţi cu o pregătire remarcabilă, alţii prezintă însă unele deficienţe care îi împiedică de a reuşi, deşi adeseori au convingerea că au făcut toate eforturile în acest sens.

Aceste deficienţe nu se datorează dificultăţilor speciale ale probelor pe care trebuie să le treacă, ci unei înţelegeri superficiale a noţiunilor, unor lipsuri în pregătirea indispensabilă fiecărui candidat. Raţionamentele matematice sînt bazate pe însuşirea unei logici normale aplicabilă în orice fel de raţionament; în acelaşi timp, ele cer o anumită tehnică, uşor de realizat prin exerciţii şi care nu impune un talent deosebit.

Greşelile depistate în lucrările scrise ale candidaţilor sînt cel mai adesea elementare. Mulţi dintre aceştia se încurcă în studiul trinomului de gradul al II-lea sau al inegalităţilor, unde nu ţin seama că înmulţirea ambilor membri cu un număr negativ schimbă sensul inegalităţii. Însuşindu-se mecanic unele definiţii, unii afirmă că valoarea absolută a numărului 2 este pozitivă, negativă sau nulă. În rezolvarea ecuaţiilor trigonometrice se mulţumesc cu o singură soluţie, chiar dacă rezultatul este absurd. O lipsă frecventă, care dovedeşte însuşirea superficială a geometriei sintetice, este confuzia dintre ipoteză şi concluzie sau afirmaţia că un rezultat se vede din figuri.

Geometria în spaţiu rămîne pentru unii un domeniu ermetic în care nu pătrund prin raţionamente, oricît de obişnuite ar fi acestea. Adesea, lucrările scrise ale unora dintre candidaţi conţin pagini întregi de explicaţii prolixe, în care apar greşeli pe care se bazează apoi pentru a merge mai departe. Calculul mecanic, folosit fără discernămînt, în geometria analitică este o altă sursă de insuccese de care nu sînt vinovate problemele, ci însuşirea superficială a unei tehnici simple.

Programa analitică a examenelor de admitere din acest an va ţine seama de viitoarele specializări ale candidaţilor. Pentru toate secţiile facultăţii este prevăzută o probă scrisă şi una orală de algebră, trigonometrie şi calcul diferenţial şi integral.

Candidaţii pentru secţiile de mecanica fluidelor şi elasticitate vor trece o a doua probă scrisă de fizică, pe cînd cei ce vor să urmeze celelalte secţii (analiză matematică, ecuaţii funcţionale, algebră, geometrie, calculul probabilităţilor, maşini de calcul sau astronomie) vor trece o a doua probă de geometrie. Prin aceasta se realizează o simplificare a examenului şi se pune un accent special pe a doua probă scrisă.

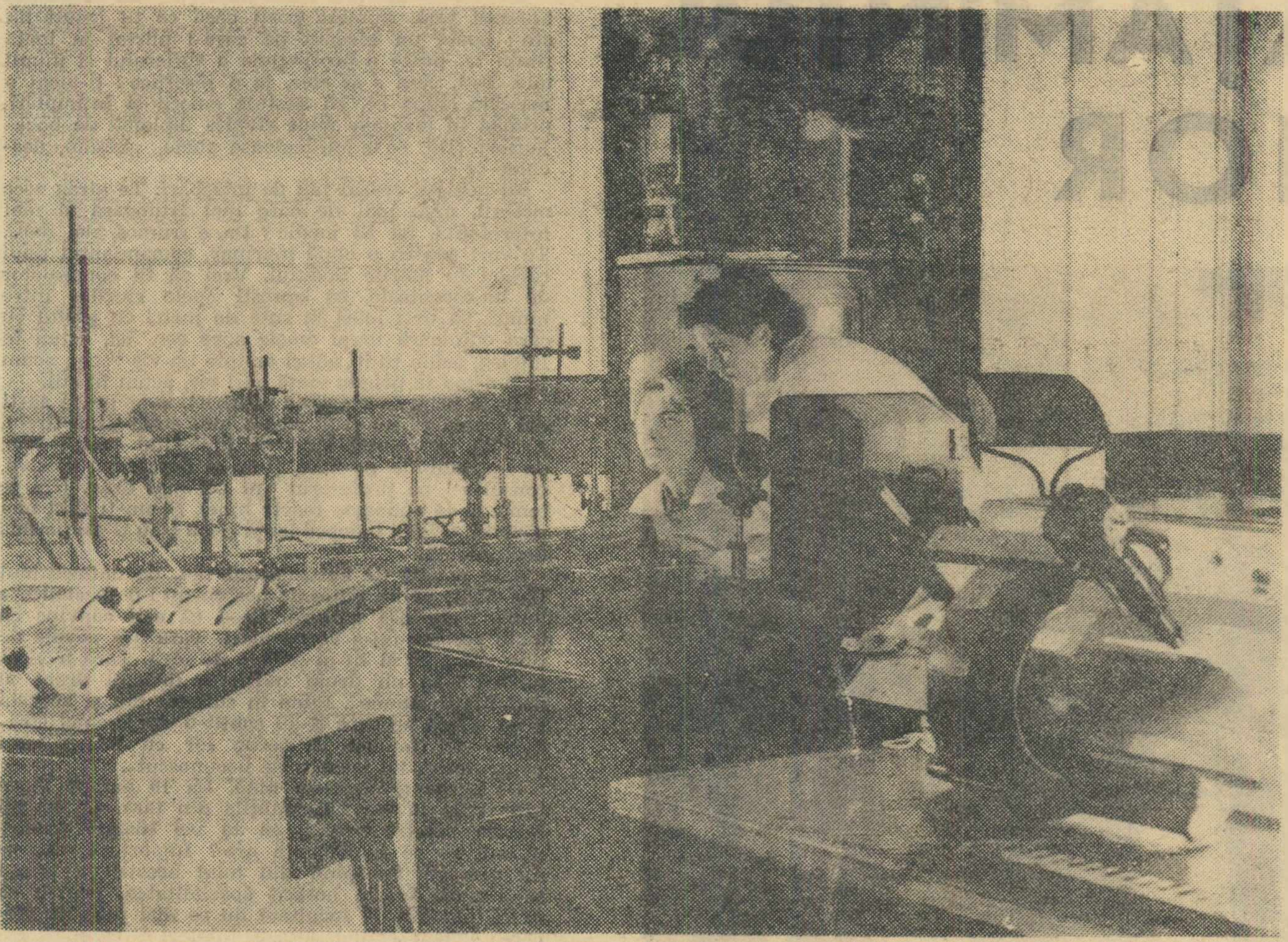
Experienţa anilor trecuţi arată că la probele orale, cu puţine excepţii, candidaţii reuşiţi la probele scrise răspund satisfăcător, unii remarcîndu-se printr-o maturitate de gîndire şi printr-un limbaj care dovedesc imediat pregătirea lor deosebită. Prin urmare, dacă ar fi să facem recomandări candidaţilor, am insista asupra probei de geometrie. O problemă de geometrie, care conţine două sau trei puncte, este un tot în care rezolvarea primului punct, în general uşoară, condiţionează rezolvarea următoarelor. Nu trebuie pierdut din vedere că fiecare rezultat are la bază, pe lîngă un raţionament, o proprietate simplă care trebuie bine folosită.

În probele de algebră, trigonometrie şi calcul diferenţial şi integral este necesar să nu se aplice mecanic un procedeu de calcul şi să se verifice fiecare rezultat în parte. Adesea un semn greşit sau o operaţie elementară incorectă opresc rezolvarea problemei sau denaturează complet rezultatele ulterioare.

Rezolvarea unei probleme nu diferă în fond de atîtea jocuri distractive în care se impun anumite reguli pe care oricine ştie că nu le poate călca fără a pierde. În problemele de matematică unele greşeli mici sînt chiar privite cu mai multă înţelegere dacă nu afectează fondul, altele însă nu pot fi admise, deoarece adevărul ştiinţific nu poate fi bazat pe fals.

Probele de matematică sînt cuprinse în majoritatea programelor examenelor de admitere în învăţămîntul superior şi pretutindeni există acelaşi minimum de exigenţă, oricare ar fi materia de examen. Candidaţilor la examenul de admitere în facultăţile de matematică-mecanică li se cere ceva în plus, şi anume dovada că pregătirea lor anterioară îi îndeamnă să-şi însuşească matematica în stadiul ei actual. Aceasta se caracterizează prin rigoare şi abstracţie, fără însă a pierde contactul cu realitatea obiectivă. Numeroase profesiuni impun în prezent o cultură matematică serioasă şi fertilă; inginerii, fizicienii, chimiştii, economiştii, biologii, chiar şi medicii şi filologii au nevoie de matematică. Pentru un viitor specialist în matematică sau mecanică, această cultură este însă semnul capacităţii profesionale: profesor, matematician specialist în diversele sectoare ale producţiei, cercetător, cel care se îndreaptă spre cariera matematică trebuie să o iubească şi să o înţeleagă ca pe un drum major în viaţă. Atunci, obstacolele care par că îi împiedică drumul se netezesc pe negîndite şi în faţă apare orizontul larg şi înalt al perspectivelor strălucitoare pe care epoca revoluţiei tehnico-ştiinţifice în care trăim le deschide oricui stăpîneşte matematica.

Acad. N. TEODORESCU
decanul Facultăţii
de matematică-mecanică
Universitatea din Bucureşti

În laboratorul de spectroscopie al Facultăţii de fizică din Bucureşti

Succesul la admitere trebuie cultivat din timp

În curînd şi în Institutul de petrol, gaze şi geologie, ca în întreaga ţară de altfel, vor începe înscrierile candidaţilor la concursul de admitere. Condiţiile ce trebuie îndeplinite sînt cunoscute mai pe larg de către candidaţi datorită broşurii „Admiterea în învăţămîntul superior", recent apărută. Prin măsurile noi pe care le prevede ea ajută pe viitorii candidaţi să se pregătească mai temeinic, întrucît în acest an a fost redus nu numai numărul obiectelor de examen, ci şi conţinutul lor.

Eventualele critici privitoare la conţinutul mai restrîns al unor discipline nu-şi au justificarea deoarece programele stabilite sînt întrutotul corespunzătoare, asigurînd selecţionarea unor tineri cu o solidă pregătire generală şi la materiile de specialitate, ceea ce în anii studenţiei le va ajuta în procesul de lărgire a sferei de cunoştinţe la un nivel mai ridicat, de însuşire a profesiei. Ne referim la disciplinele de bază pentru învăţămîntul superior tehnic: matematică, fizică, chimie. Afirmaţia se bazează pe experienţa anilor trecuţi cînd rezultatele slabe înregistrate la concursurile de admitere şi reeditarea acestor rezultate în primii ani de învăţămînt superior îşi aveau explicaţia în faptul că elevii erau aproape în imposibilitate de a asimila cunoştinţele cuprinse în manualele cu un conţinut prea larg ale învăţămîntului mediu, la nivelul impus de învăţămîntul superior.

Aceasta o mai dovedesc şi rezultatele anilor I şi II, mai ales la disciplinele enunţate anterior, rezultate care în general au fost slabe. Explicaţia este simplă. Cadrele didactice din învăţămîntul superior

s-au bazat pe faptul că aceşti candidaţi şi proaspeţii studenţi posedau noţiuni precise, fapt care în realitate nu s-a verificat.

În concursul de admitere desfăşurat într-o atmosferă de exigenţă raţională noi vedem posibilitatea de a selecţiona pe acei tineri care vor dovedi o temeinică pregătire, o cunoaştere profundă a materiei, posibilitatea de a judeca şi de a înţelege. Corpul didactic examinator la concursul de admitere va fi ales cu grijă dintre profesorii cu experienţă didactică, care vor realiza o bună selecţie.

Potrivit condiţiilor asigurate de Ministerul Învăţămîntului şi de fiecare institut în parte, precum şi măsurilor pe care le-am luat la nivelul institutului nostru, sîntem convinşi că în această toamnă concursul de admitere va da rezultate mai bune decît în anii anteriori.

În ceea ce priveşte rezultatul examenului de bacalaureat, credem că se poate ca aceste examene să fie considerate ca independente, mai ales că la concursul pentru învăţămîntul superior tehnic examenul constă în probe la matematică, fizică, chimie, interesînd mai puţin alte materii de la examenul de bacalaureat, care nu au o contingenţă directă cu concursul de admitere.

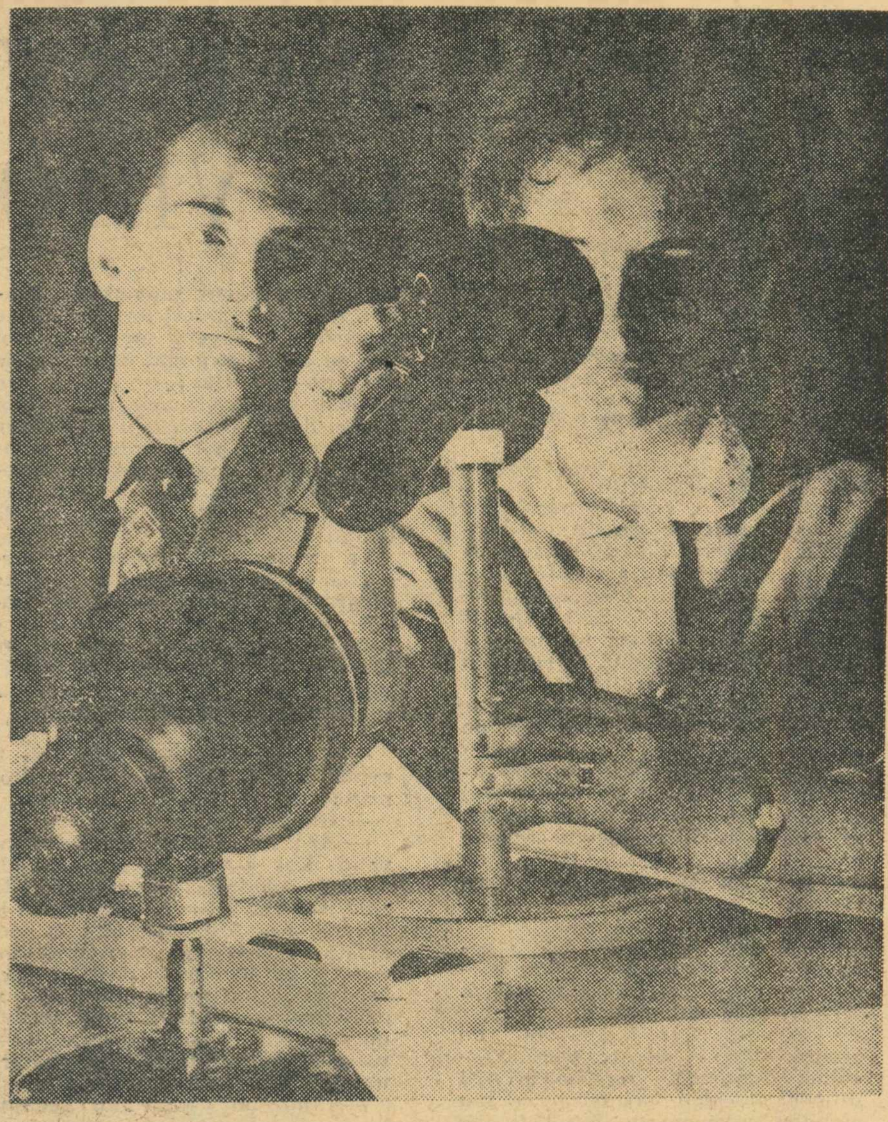
Considerăm de asemenea ca o măsură judicioasă aceea că, potrivit noilor instrucţiuni, la admitere se acordă prioritate probelor scrise. Fapt important din mai multe puncte de vedere. În primul rînd pentru că în scris candidaţii au posibilitatea de a se exprima calm şi sigur, în afara impedimentelor pe care singuri şi le creează sub imperiul emoţiilor. Pe de altă parte, aceasta permite o apreciere mai justă a pregătirii generale şi la materiile de specialitate a candidatului, în afara oricăror posibilităţi de influenţare.

Deoarece în momentul de faţă atenţia noastră este îndreptată în primul rînd asupra concursului de admitere, este momentul să amintesc unele recomandări folositoare atît cadrelor didactice cît şi elevilor. Pînă acum dintre toate disciplinele de examen cea mai deficitară s-a dovedit a fi fizica, întrucît candidaţii au făcut cu greu faţă capitolelor referitoare la aplicaţiile practice. De aceea considerăm ca la discipline cum ar fi matematica, fizica, chimia expunerea teoretică realizată atrăgător şi uşor de urmărit trebuie să fie negreşit îmbinată cu aplicaţiile practice. Deficienţele pe care le creează un mod greşit de a preda asemenea materii se resimt nu numai la admitere, ci şi mai tîrziu, în anii studiilor superioare. Se înţelege că adevărul acesta îşi păstrează valabilitatea şi pentru toţi cei angrenaţi în învăţămîntul superior.

De asemenea, o altă deficienţă observată la concursul de admitere în anii trecuţi a fost aceea că tinerii candidaţi nu stăpînesc în mod egal şi suficient acele capitole ale materiei legate direct de pregătirea de specialitate. Aceasta este reflectarea unui mod uniform, nediferenţiat de predare a unei discipline, de care păcătuiesc unii profesori. Ca urmare, tinerii absolvenţi se hotărăsc cu greu asupra specialităţii ce urmează s-o îmbrăţişeze, iar apoi, viitorii studenţi, chiar dintre cei mai sîrguincioşi, nu reuşesc să asimileze la nivelul cerut de profesor disciplinele din programul de învăţămînt. Se înţelege că pentru cadrele didactice există o obligaţie de prim ordin de a-şi revizui anual programa disciplinei pe care o predau, de a o completa cu ceea ce este nou în specialitatea respectivă la nivel mondial, de a reduce sau elimina părţile depăşite.

Cele patru facultăţi ale institutului nostru îi aşteaptă pe viitorii studenţi, după proba grea dar lucidă a examenului de admitere.

Acad. Nicolae PETRULIAN
rectorul Institutului de petrol, gaze şi geologie

In laboratorul de fizică al Institutului pedagogic din Braşov.

De cine depinde eficienţa examenului de admitere

Printre facultăţile cu tradiţii din învăţămîntul nostru universitar se află şi Facultatea de istorie. Acest fapt ca şi sarcinile pe care şi le propune ştiinţa istoriei, necesităţile de cadre pe care le ridică cercetarea în acest domeniu, învăţămîntul elementar şi mediu conturează exigenţele ce apar la concursul de admitere în această instituţie de învăţămînt.

Este neplăcut însă să constatăm că o parte din candidaţii la facultatea noastră nu se dovedesc pregătiţi la nivelul exigenţelor. Chiar şi dintre cei admişi, unii dovedesc un teren deficitar creat de însăşi pregătirea din şcoala medie, pe care cu greu se implantează apoi cunoştinţele de specialitate pe care facultatea şi le propune să le dea.

Aş vrea mai întîi să atrag atenţia asupra unui fapt mărunt la prima vedere. Unii candidaţi consideră că atenţia pentru stilul şi modul de prezentare corect gramatical al unei lucrări scrise trebuie să se manifeste numai la cei care candidează pentru Facultatea de filologie. Or, aceasta este o condiţie ce trebuie respectată indiferent de specificul facultăţii, corectitudinea şi logica prezentării trebuind să caracterizeze lucrările atît la o facultate umanistică cît şi la una tehnică.

O altă observaţie : se cunoaşte că printre subiectele de examen mai ales la probele scrise nu sînt incluse teme de amănunt, de la periferia istoriei. Socotind după cerinţele impuse de specificul facultăţii, sîntem însă surprinşi să constatăm că subiecte privind momente mari din istorie, evenimente cruciale sînt relativ slab cunoscute. Cred că aceasta se explică mai curînd printr-un oarecare mod inert de a aprecia importanţa diverselor capitole din istorie, sau poate prin tendinţa şcolărească de a considera că este suficientă cunoaşterea filmului evenimentelor în afara analizei lor, a încadrării lor într-un context mai larg, precis cunoscut. S-a constatat de asemenea orientarea celor examinaţi către subiecte cu caracter general, pentru care nici manualele şcolilor medii nu aduc suficiente concretizări. Dintre temele mai evitate de candidaţi aş menţiona pe cele privitoare la dezvoltarea culturii. Nu poate fi vorba aici de o lipsă de receptivitate a tineretului faţă de acest fenomen, ci de unele deficienţe pe care şi cu acest prilej le dovedeşte studiul istoriei în şcoala medie. Sînt de părere că în liceu nu se întreprinde suficient pentru sistematizarea materiei care intră în programul examenului de bacalaureat şi al celui de admitere, după cum nu se depune un efort special pentru orientarea *de fapt* a tinerilor către o specialitate sau alta. Cred că pe această linie era cît se poate de binevenit „anul preparator" al studenţilor de pe vremea cînd Iorga era profesor. Nu ştiu dacă se va lua vreodată o măsură în acest sens, dar în liceu există suficiente posibilităţi pentru ca tinerii să fie din timp ajutaţi să-şi aleagă o meserie. În ce priveşte istoria, cred că profesorii pot şi trebuie să dea elevilor cele mai bune îndrumări de lectură din literatura istorică, ieşind în felul acesta din tipicul tocelii manualului.

De asemenea, consider că manualele existente pot fi îmbunătăţite în sensul acordării unei atenţii mai echilibrate fenomenelor social-economice pe de o parte şi politice, culturale pe de altă parte. S-ar crea astfel posibilitatea ca elevii nu numai să cunoască precis momente din istoria patriei, dar să se şi pasioneze de studiul lor, pentru că istoria este în primul rînd un mijloc de educaţie patriotică a generaţiei tinere.

Manifestarea unor exigenţe sporite faţă de candidaţii la examenul de admitere în Facultatea de istorie este determinată şi de cerinţele pe care studiul disciplinelor incluse în programul facultăţii le ridică. Comisiile de examinare, pe care forurile în drept ar trebui să le schimbe de la an la an, urmează să asigure selecţia cea mai judicioasă a unor tineri cu aptitudini, care să studieze această specialitate cu plăcere şi care apoi, la absolvire, să muncească cu pasiune în acest domeniu.

Prof. univ. Ion IONAŞCU
Facultatea de istorie
Universitatea Bucureşti

Cerinţe majore la admiterea în facultăţile de fizică

Reducerea numărului de probe la concursul de admitere în învăţămîntul superior în acest an universitar are drept scop o cît mai judicioasă distribuire sau complementare a eforturilor aceloraşi persoane care într-un interval de timp foarte scurt, pentru unii mai mic de o lună, au trecut prin două concursuri de o importanţă deosebită. Acest lucru nu trebuie să afecteze cîtuşi de puţin integritatea cunoştinţelor şi profunzimea înţelegerii disciplinelor de profil stabilite pentru concursul de admitere din acest an. Exigenţa la examenul de admitere este condiţionată de necesitatea unei temeinice cunoaşteri a fenomenelor fizice, de necesitatea încadrării în programul şi ritmul specializărilor din cadrul facultăţii, de ritmul impetuos al dezvoltării tuturor ştiinţelor în general şi cel al ştiinţelor fizice în special, şi, în sfîrşit, de necesitatea majoră a promovării unor fizicieni, profesori şi cercetători cu o înaltă calificare.

Stabilind acest cadru, cred că nu mai este necesară precizarea că toate materiile incluse în probele de admitere formează un tot unitar, alcătuit din părţi care o intercondiţionează şi se completează reciproc şi că ele trebuie să fie însuşite temeinic, fără nici un fel de particularizări.

Astfel, neînţelegerea şi necunoaşterea unor legi şi fenomene, ca legile mecanicii descoperite de Newton, lucrul mecanic, energie, putere, legea transformării şi conservării energiei în procesele mecanice, legea atracţiei universale, legile pendulului etc. din mecanică; Ecuaţia calorimetrică, echivalentul mecanic al caloriei, legea Boyle-Mariotte, legea Gay-Lussac, ecuaţia gazelor perfecte etc. din căldură; Electrizarea corpurilor, noţiunile despre potenţial, intensitatea curentului electric, legea lui Ohm, legarea în serie şi-n paralel a conductoarelor, energia şi puterea electrică, legea Joule-Lenz, cîmpul magnetic al curenţilor, producerea tensiunii electromotoare de inducţie, obţinerea şi transformarea curentului alternativ, circuitul oscilant, tuburile electronice elementare ca dioda şi trioda etc. din electricitate ; Legile reflecţiei şi refracţiei luminii, obţinerea şi construirea imaginilor cu ajutorul lentilelor şi oglinzilor, instrumentele şi aparatele optice, noţiuni despre interferenţa şi difracţia luminii, noţiunile despre spectroscopie, transformarea energiei radiaţiilor în alte forme de energie, noţiunile despre cuantele de radiaţie, fenomenul fotoelectric, presiunea luminii etc. din optică conduc nu numai la neînţelegerea şi necunoaşterea fiecăreia dintre materii în parte, dar şi a întregului complex de legi şi fenomene din fizică şi natură în genere.

Este locul şi cazul să spunem tot aci că nu poate fi conceput studiul fizicii şi specializarea în fizică fără bogate cunoştinţe de matematică. De aceea însuşirea temeinică a algebrei şi trigonometriei prevăzute în proba de matematică este absolut obligatorie. (Regretăm că n-au fost incluse în programa de admitere la facultăţile de fizică şi capitolele de calcul diferenţial şi integral, capitole care oferă unele dintre cele mai subtile metode matematice de investigare în fizică).

Însuşirea cu necesitate a fundamentelor fizicii şi matematicii şi căpătarea deprinderii de a vedea cu necesitate aceste componente în unitatea lor ar contribui substanţial la **facilitarea** pregătirii de către studenţii de mai tîrziu a tuturor materiilor care se predau la facultăţile de fizică şi mai ales a unor discipline fundamentale teoretice cum ar fi : termodinamica şi fizica

(Continuare în pag. a 4-a)

MICROINTERVIURI CU VIITORII CANDIDAȚI

Deşi inscrierile pentru examenele de admitere n-au început încă, pe culoarele facultăţilor, în preajma secretariatelor, în faţa avizierelor întîlneşti numeroşi candidaţi. Vor să nu piardă nici un amănunt, să afle „tot" în legătură cu viitorul concurs. Vor să devină studenţi.

In holul Facultăţii de limbă şi literatură română din Capitală le-am cunoscut pe...

— Rodica Cherulescu...

— şi Doina Ghionda.

Două proaspete absolvente ale liceului „Nicolae Bălcescu", foste colege de clasă, bune prietene şi, după cum ne-au afirmat, în glumă bineînţeles, tovarăşe „de suferinţă"...

— Intenţionaţi să deveniţi studentele acestei facultăţi ?

— Numai eu, ne-a răspuns cu glas sugrumat de emoţie (se gîndea la examene sau de vină să fi fost primul interviu acordat ?) Doina. Prietena mea se pregăteşte pentru secţia de engleză. De altminteri şi eu am oscilat între română şi franceză un timp ; dar în cele din urmă pasiunea pentru studiul limbii şi literaturii române a învins.

— Vă e teamă de examenul de admitere ?

— Teamă ? Nu. Deşi articolul apărut sub semnătura tovarăşului profesor Poalelungi în revista dv. ar putea trezi îndoieli în inimile unor candidaţi. Sîntem eleve de media 9, ne pregătim foarte serios...

— Cîte ore studiaţi zilnic ?

— „Norma" este de 7 ore. Cîteodată avem si „depăşiri". Sub normă nu ne-am aflat însă niciodată.

— Învăţaţi împreună ?

— Separat. Dar fixăm ore de „consultaţie" în fiecare seară. Discutăm împreună problemele mai dificile, elucidăm neînţelegerile sau stabilim ce avem de întrebat pe fosta noastră profesoară de la liceu.

Ca o continuare a acestui microinterviu ne-a apărut şi convorbirea cu Aurora Petrescu, „cu siguranţă viitoare studentă" !

— La liceu problemele se studiază mai didactic, aş spune, la facultate ele se reiau într-un mod matur. Examenul de admitere îl dăm însă cu profesori de la institut, profesori care ne privesc ca pe **viitori** studenţi şi nu ca pe **foşti** elevi... Deci pretenţiile sînt mai mari. Aşa este firesc să fie, prin urmare nimeni nu poate avea obiecţii. Însă : nu toţi dintre noi sîntem pregătiţi pentru o **asemenea** confruntare. O săptămînă de cursuri de pregătire organizate de facultate, în care candidatul „să prindă" cum trebuie să trateze o temă, să realizeze „pulsul" examenului de admitere ar fi foarte utilă.

— Bine, dar liceul, după cîte ştiu, se sfîrşeşte cu un bacalaureat, un veritabil examen de maturitate, pe care profesorii îl pregătesc tocmai în acest sens.

— N-am reclamat ore recapitulative, nici ore de meditaţie — ci altceva.

— De acord, dar...

— Rămîn la părerea că este necesară o întîlnire prealabilă cu „stilul" de examinare universitar. Fratele meu, care a fost un elev foarte apreciat şi a devenit un student tot atît de apreciat, a stat un an acasă. Ştiţi de ce ? După ce a ieşit din examen şi-a dat seama că de fapt ştiuse, dar i se ceruse o organizare mai complexă a răspunsului ; a înţeles după o „probă" că i se pretinde de fapt un examen de anvergura admiterii. Putea să nu piardă un an.

La avizierul Institutului de medicină un tînăr cerceta cu atenţie programa. Cum în asemenea condiţii înfiriparea unei convorbiri e lucrul cel mai uşor de pe lume, am făcut în cîteva minute cunoştinţă : subsemnata şi, aţi ghicit, candidatul Gheorghe Popescu din Argeş.

— Bacalaureat al promoţiei '66 ?

— Nu, al celei din 1965. Voi fi pentru a doua oară candidat la Stomatologie. Anul trecut am picat.

— Ghinion ?

— Aş ! N-am ştiut, deşi am învăţat. Dar n-am fost pregătit la nivelul celorlalţi concurenţi. Eu am „buchisit" materia predată la liceu şi n-a fost suficient ; la Medicină se cere mult mai mult, incomparabil mai mult decît se face în şcoală. Anul acesta am studiat şi anatomia şi chimia după tratate universitare. M-am convins că pentru a deveni student trebuie să ştii tot, tot. Acum visez materia...

— După un eşec mulţi renunţă la facultatea pe care şi-au ales-o iniţial. Ce v-a determinat să **nu** părăsiţi ideea de a deveni stomatolog ?

— Îmi place meseria aceasta. Mulţi îmi spun că nu m-am orientat. Ştiu că nu e bănoasă, că nu-mi va aduce extraordinare avantaje materiale, că voi fi repartizat cine ştie pe unde, însă nu concep să renunţ la ea. Sper că în această toamnă să-mi văd visul cu ochii, să mă număr printre studenţii medicinişti. Mai doriţi să aflaţi de la mine ceva ?

Poate că da, însă interlocutorul nostru şi-a privit semnificativ ceasul şi am înţeles că era grăbit. I-am urat deplin succes şi am plecat spre Institutul de petrol, gaze şi geologie, unde întîmplarea cea mai banală mi l-a adus în [illegible] pe cel mai sigur candidat din cîţi am întîlnit :

— Mă cheamă Ion Vasile şi sînt din regiunea Ploieşti. Ţin cu „Petrolul" şi am venit în Capitală să mă interesez ce-i cu admiterea. Mă fac inginer.

— Pentru ce specialitate aţi optat ?

— Pentru Foraj.

—O pasiune mai veche ?

— Dumneavoastră n-aţi citit în presă despre extraordinarele perspective ale acestei ramuri ?

— Am citit, bineînţeles, dar nu m-am gîndit că acest factor ar putea constitui criteriul de selecţie; fiindcă, de fapt, care ramură industrială n-are la noi în ţară extraordinare perspective ?

— Aveţi şi dv. dreptate într-un fel, dar aţi uitat că eu sînt din regiunea Ploieşti ! Şi-apoi...

Ştiam că există şi un „şi-apoi..." şi de aceea am insistat atît. Dar interlocutorul nostru avea perfectă dreptate cînd ne-a destăinuit atît de concis gîndurile sale. Fiindcă acel „şi-apoi" însemna o poveste foarte lungă, cu oameni care din tată-n fiu au scos aurul negru din adîncuri, iar orice candidat la admitere are în aceste zile atît de puţin timp disponibil...

Roxana COSTACHE

Intr-una din camerele căminului Institutului pedagogic al Universităţii din Craiova

In laboratorul Institutului politehnic Bucureşti

Cerinţele majore la admiterea în facultăţile de fizică

(urmare din pag. a 3-a)

statică, mecanica teoretică, ecuaţiile fizicii matematice, electrodinamica şi mecanica cuantică, la care de regulă un mare procent de studenţi se prezintă mai puţin satisfăcător şi care pe de altă parte sînt de o importanţă capitală nu numai pentru specializarea în oricare secţie a facultăţilor de fizică din ţara noastră (Fizică nucleară, Electroradiofizică, Spectroscopie, Fizică teoretică, Fizica corpului solid, Geofizică, Fizica macromoleculelor, Biofizică) acolo unde ele există, dar şi pentru progresele fizicii, ştiinţei şi tehnicii în general.

Probele de concurs şi fazele în care se succed sînt cuprinse în programele apărute, vor fi afişate şi la facultăţi, astfel incît asupra lor nu vom mai face nici un fel de consideraţiuni de ordin tehnic. Doresc să reţin însă atenţia candidaţilor asupra unor probleme de fond. Evident ponderea cea mai mare la concursul de admitere de la facultăţile de fizică o au lucrările scrise şi ele au un mare rol în rezultatul concursului atît prin funcţiile eliminatorii cît şi prin contribuţiile la mediile finale. Consider că nu dezvălui nici un secret dacă am să fac precizarea că o lucrare de bună calitate se consideră lucrarea care a dat un răspuns corect conţinutului fizic al problemelor puse. Se înţelege că fizica experimentală se pretează şi la descrierea unor experienţe. Aceasta nu este însă totul. Descriptivismul în afara conţinutului fizic al problemelor puse, se înţelege, este lipsit de valoare. Valoarea unei lucrări constă nu în numărul de pagini redactate ci în conţinutul lor. Dictonul „non multa sed multum" îşi justifică şi cu acest prilej valabilitatea.

În ceea ce priveşte calcularea mediei finale aş mai avea de făcut o observaţie. Se precizează în regulamentul pentru admiterea în învăţămîntul superior că la calcularea acestei medii se ia în consideraţie şi rezultatul de la examenul de bacalaureat. Această măsură poate fi discutată, la prima vedere, sub două aspecte puţin contradictorii. Pe de o parte, găsim ca pozitiv faptul că orientarea candidaţilor spre o facultate sau alta se face în special potrivit vocaţiei şi preocupărilor cu rezultate bune avute in liceu ; pe de altă parte, exigenţa diferită de la un profesor la altul şi de la un liceu la altul pe tot întinsul ţării ar pune sub semnul întrebării obiectivitatea concursului. Ca examinator la admiterea in Facultatea de fizică din Bucureşti în anii trecuţi, sînt de părere că reuşita la concursul de admitere a fost condiţionată în mod hotărîtor de primul aspect al discuţiilor de mai sus. Se întîmplă uneori ca un candidat avînd o medie foarte mare la liceu să nu reuşească la concursul de admitere, dar rareori (practic deloc), se putea întîmpla ca un candidat cu medie foarte mică la materiile de specialitate să poată reuşi la concursul de admitere.

De aceea afirm că succesul la examenul de admitere depinde în primul rînd şi-n ultimul rînd de candidat.

Lector univ. Iancu IOVA
prodecanul Facultăţii de fizică, Universitatea Bucureşti

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE

Candidaţii la concursul de admitere — cursuri de zi, serale şi fără frecvenţă — vor susţine probe practice, scrise şi orale.

Toate probele se vor susţine pe baza programelor publicate în broşură şi reproduse în revista noastră.

Observaţie: Candidaţii din rîndul naţionalităţilor conlocuitoare pot să susţină probele de concurs în limba maternă. În acest scop o dată cu actele de înscriere vor adresa comisiei de admitere o cerere scrisă, indicînd limba în care solicită să fie examinaţi. Comisia de admitere va coopta în comisiile examinatoare cadre didactice din învăţămîntul superior sau de cultură generală cunoscătoare ale limbii respective.

A. ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR TEHNIC

1. **Facultatea de electronică şi telecomunicaţii** (toate secţiile); **Facultatea de electrotehnică** (toate secţiile); **Facultatea de mecanică** (toate secţiile); **Facultatea de electromecanică**; **Facultatea de electromecanică minieră**; **Facultatea de mecanică agricolă**; **Facultatea de energetică** (toate secţiile); **Facultatea de tehnologia construcţiei de maşini** (toate secţiile); **Facultatea de industrie uşoară** (toate secţiile); **Facultatea de maşini şi utilaj petrolier**; **Facultatea de exploatarea zăcămintelor de ţiţei şi gaze**; **Facultatea de mine** (secţiile de exploatări miniere şi topografie minieră); **Facultatea de construcţii** (toate secţiile); **Facultatea de construcţii feroviare, drumuri şi poduri** (toate secţiile); **Facultatea de geologie tehnică** (secţia de prospecţiuni geofizice); **Facultatea de instalaţii pentru construcţii**; **Facultatea de maşini şi utilaj pentru construcţii**; **Facultatea de transporturi** (toate secţiile); **Facultatea de hidrotehnică** (toate secţiile); **Facultatea de industrializarea lemnului**:

— Matematică (algebră, trigonometrie, calcul diferenţial şi integral) — scris şi oral.
— Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară şi căldură) — scris.

2. **Facultatea de metalurgie** (toate secţiile) şi **Facultatea de mine** (secţia de prepararea cărbunilor şi minereurilor):

— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris şi oral.
— Fizică (mecanică, fizică moleculară şi căldură) — scris.

3. **Facultatea de chimie industrială** (toate secţiile):

— Chimie (anorganică şi organică) — scris şi oral.
— Matematică (algebră şi calcul diferenţial) — scris.

4. **Facultatea de tehnologia produselor alimentare şi tehnica pescuitului** (secţiile de industrii alimentare extractive; morărit şi panificaţie; industrii fermentative, conserve şi lapte); **Facultatea de tehnologia şi chimizarea ţiţeiului şi gazelor**:

— Chimie (anorganică şi organică) — scris şi oral.
— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris.

5. **Facultatea de tehnologia produselor alimentare şi tehnica pescuitului** (secţia tehnica pescuitului şi stuficultură):

— Zoologie sau botanică (la alegere) — scris şi oral.
— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris.

6. **Facultatea de geologie tehnică** (secţia geologie tehnică):

— Matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană) — scris şi oral.
— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară şi căldură) — scris.

7. **Facultatea de silvicultură** (toate secţiile):

— Matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană) — scris şi oral.
— Botanică) — scris.

8. **Facultatea de arhitectură şi urbanism:**

Etapa I — eliminatorie.

— Probe practice de aptitudini:

a) desen tehnic.
b) desen liber.

Etapa a II-a

— Matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană, geometrie în spaţiu) — scris şi oral.

B. ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR AGRICOL

1. **Facultatea de agricultură** şi **Facultatea de horticultură**:

— Botanică — scris şi oral.
— Chimie (anorganică şi organică) — scris.

2. **Facultatea de medicină veterinară**:

— Zoologie sau anatomia şi fiziologia omului (la alegere) — scris şi oral.
— Chimie (anorganică şi organică).— scris.

C. ÎNVĂŢĂMÎNTUL UNIVERSITAR

1. **Facultatea de matematică**; **Facultatea de matematică-mecanică** (secţiile de matematică, analiză matematică, geometrie, algebră, calculul probabilităţilor, maşini de calcul, astronomie şi ecuaţii funcţionale):

— Matematică (algebră, trigonometrie, calcul diferenţial şi integral) — scris şi oral.
— Geometrie (plană, în spaţiu şi analitică) — scris.

2. **Facultatea de matematică-mecanică** (secţiile de mecanica fluidelor şi elasticitate):

— Matematică (algebră, trigonometrie, calcul diferenţial şi integral) — scris şi oral.
— Fizică (mecanică, optică) — scris.

3. **Facultatea de fizică** (toate secţiile):

— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară şi căldură, electricitate) — scris şi oral.
— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris.

4. **Facultatea de chimie** (toate secţiile):

— Chimie (anorganică şi organică) — scris şi oral.
— Matematică (algebră, calcul diferenţial) — scris.

5. **Facultatea de biologie** (toate secţiile); **Facultatea de biologie-geografie** (secţiile biologie-botanică şi biologie-zoologie):

— Botanică sau zoologie (la alegere) — scris şi oral.
— Anatomia şi fiziologia omului — scris.

6. **Facultatea de biologie-geografie** (secţia de geochimie); **Facultatea de geologie-geografie** (secţia de geologie):

— Geologie — scris şi oral.
— Chimie (anorganică şi organică) — scris.

7. **Facultatea de geologie-geografie** (secţia de geografie); **Facultatea de biologie-geografie** (secţia de geografie):

— Geografia fizică şi economică a Republicii Socialiste România — scris şi oral.
— Geografie fizică generală — scris.

8. **Facultatea de istorie** (toate secţiile), **Facultatea de istorie-filozofie** (secţiile de istoria României şi istoria universală):

— Istoria României — scris şi oral.
— Istoria universală modernă şi contemporană — scris.

9. **Facultatea de filozofie** (secţiile de filozofie şi de sociologie); **Facultatea de istorie-filozofie** (secţia de filozofie); **Facultatea de drept**:

— Istoria României — scris şi oral.
— Elemente de filozofie şi socialism ştiinţific — scris.

10. **Facultatea de filozofie** (secţia de pedagogie — secundar limba şi literatura română):

— Psihologie — scris şi oral.
— Literatura română — scris.

11. **Facultatea de filozofie** (secţia de psihologie); **Facultatea de istorie-filozofie** (secţia de defectologie):

— Psihologie — scris şi oral.
— Anatomia şi fiziologia omului — scris.

12. **Facultatea de limba şi literatura română**; **Facultatea de filologie** (secţia de limba şi literatura română):

— Literatura română — scris şi oral.
— Limba română — scris.

13. **Facultatea de limbi romanice şi clasice** (toate secţiile); **Facultatea de filologie** (secţia de limba şi literatura franceză — secundar limba şi literatura română):

— Limba franceză (sau limba romanică respectivă sau latina, pentru secţia limbi clasice) — scris şi oral.
— Limba şi literatura română — scris.

14. **Facultatea de limbi germanice** (toate secţiile), **Facultatea de filologie** (secţiile de limba şi literatura engleză — secundar limba şi literatura română; limba şi literatura germană — secundar limba şi literatura română):

— Limba germanică respectivă (engleză sau germană) — scris şi oral.
— Limba şi literatura română — scris.

15. **Facultatea de limbi slave** (toate secţiile); **Facultatea de filologie** (secţia de limba şi literatura rusă — secundar limba şi literatura română):

— Limba rusă (sau limba slavă respectivă) — scris şi oral.
— Limba şi literatura română — scris.

16. **Facultatea de filologie** (secţia de limba şi literatura maghiară):

— Limba şi literatura maghiară — scris şi oral.
— Limba română — scris.

17. **Secţiile de limbi şi literaturi orientale:**

— Limba engleză sau franceză sau germană sau rusă sau limba străină respectivă — scris şi oral.
— Limba şi literatura română — scris.

D. ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR ECONOMIC

1. **Facultatea de economie generală** (secţiile economie politică, economia industriei, economia agriculturii); **Facultatea de finanţe, credit şi evidenţă contabilă** (toate secţiile); **Facultatea de comerţ** (secţia economia comerţului socialist), precum şi **Facultăţile de ştiinţe economice** (toate secţiile):

— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris şi oral.
— Elemente de economie politică — scris.

2. **Facultatea de economie generală** (secţia statistică):

— Matematică (algebră, trigonometrie, calcul diferenţial) — scris şi oral.
— Elemente de economie politică — scris.

3. **Facultatea de economie generală** (secţia mecanizarea şi automatizarea calculului economic):

— Matematică (algebră, trigonometrie, calcul diferenţial) — scris şi oral.
— Fizică (mecanică, electricitate) — scris.

4. **Facultatea de comerţ** (secţia economia comerţului exterior):

— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris şi oral.
— O limbă străină la alegere (rusă, franceză, germană, engleză) — scris şi oral.

5. **Facultatea de comerț** (secția merceologie):

— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Matematică (algebră, trigonometrie) — scris.

E. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

1. **Facultatea de medicină** (toate secțiile); **facultățile de pediatrie și stomatologie:**

— Anatomia și fiziologia omului — scris și oral.
— Chimie: a) anorganică — scris
b) organică — scris.

2. **Facultatea de farmacie:**

— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Botanică — scris.

F. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

1. **Facultatea de teatru** (secția de artă dramatică):

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini — oral.

Etapa a II-a

— Literatura română — scris.
— Probă practică de interpretare:
a) lectură artistică, mișcare și comportare scenică, recitare — oral.
b) probă de specialitate — oral.

Pentru Institutul de teatru din Tîrgu-Mureș se adaugă:
— Limba și literatura maghiară — scris.

2. **Facultatea de teatru** (secțiile de regie de teatru, regie de film și operatorie de film):

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini — oral.

Etapa a II-a

— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs — scris.
— Literatura română — scris.
— Probă de specialitate — oral.

3. **Facultatea de teatru** (secția de teatrologie și filmologie):

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini: a) analiza unui film vizionat de candidați; b) analiza unei piese din dramaturgia românească — scris.

Etapa a II-a

— Literatura română — scris.
— Istoria universală (capitolele de istoria culturii) — scris.
— Probă de specialitate din domeniul literaturii și teatrului — oral.

4. **Facultatea de instrumente și canto** (secțiile de instrumente de coarde, suflat, percuție și pianorgă):

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini la instrumentul ales — probă practică.

Etapa a II-a

— Citire la prima vedere cu instrumentul ales — probă practică.
— Teorie și solfegiu — probă practică — (oral).
— Literatura română — scris.

5. **Facultatea de instrumente și canto** (secția de canto):

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini vocale — probă practică.

Etapa a II-a

— Interpretare vocală — probă practică.
— Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală) — probă practică. (oral).
— Literatura română — scris.

6. **Facultatea de compoziție, dirijat, pedagogie:**
—Dictat colectiv — probă practică.
— Verificarea auzului, ritmului și memoriei muzicale — probă practică.
— Teorie și solfegiu — probă practică — (oral).
— Literatura română — scris.

7. **Facultatea de arte plastice** (secțiile de pictură, sculptură și grafică); **Facultatea de arte decorative** (toate secțiile); **Facultatea de arte plastice și decorative** (toate secțiile):
— Desen după model viu — probă practică.
— Culoare sau modelaj — probă practică.
— Schiță de compoziție — probă practică.
— Literatura română — scris.

8. **Facultatea de arte plastice** (secția istoria și teoria artei):

— Limba și literatura română — scris și oral.
— Istoria universală și istoria României (capitolele de istoria culturii) — scris.

G. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE CULTURĂ FIZICĂ

Facultatea de cultură fizică și sport (toate secțiile):

— Probe practice; a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere intre: volei, baschet, handbal).
— Anatomia și fiziologia omului — scris.

H. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR PEDAGOGIC

1. **Facultatea de matematică:**

— Matematică (aritmetică, algebră și trigonometrie) — scris și oral.
— Geometrie (plană și în spațiu) — scris

2. **Facultatea de fizică-chimie:**

— Fizică (mecanică, optică și electricitate) — scris și oral.
— Chimie (anorganică și organică) — scris.

3. **Facultatea de științe naturale:**

— Botanică sau zoologie (la alegere) — scris și oral.
— Anatomia și fiziologia omului — scris.

4. **Facultatea de istorie-geografie; Facultatea de filologie** (secția de istorie-geografie):

— Istoria României — scris și oral.
— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România — scris.

5. **Facultatea de filologie** (secțiile de limba și literatura română; biblioteconomie):

— Literatura română — scris și oral.
— Limba română — scris.

6. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura română — limba și literatura maghiară):

— Limba și literatura română — scris și oral.
— Limba și literatura maghiară — scris.

7. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura română — istorie):
— Limba și literatura română — scris și oral.
— Istoria României — scris.

8. **Facultatea de arte plastice:**

— Desen după model de gips — probă practică.
— Culoare după grup de obiecte (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică.
— Schiță de compoziție (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică.
— Literatura română — scris.

9. **Facultatea de educație fizică:**

— Probe practice; a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere intre: volei, baschet, handbal).
— Anatomia și fiziologia omului — scris.

10. **Facultatea de muzică:**
— Dictat colectiv — probă practică.
— Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală) — probă practică (oral).

— Interpretare vocală sau instrumentală (la alegerea candidatului) — probă practică.
— Literatura română — scris.

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE

— LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Limba română

Vocabularul: componența lui, mijloacele de îmbogățire a vocabularului; formarea cuvintelor prin derivare și compunere, schimbarea categoriei gramaticale. Familia de cuvinte.

Fonetica.

Noțiuni generale de morfologie. Părțile vorbirii.

Substantivul. Felurile lui. Substantive comune și proprii. Genul și numărul substantivelor. Cazurile substantivelor. Declinarea substantivelor.

Articolul. Felurile articolului: articolul hotărît, nehotărît, posesiv (genitival), articolul demonstrativ (adjectival).

Adjectivul. Felurile adjectivului (variabile și invariabile). Declinarea adjectivului. Gradele de comparație.

Pronumele. Felurile pronumelui și funcțiunile lui (personal, de întărire, posesiv, reflexiv, demonstrativ, interogativ-relativ, nehotărît). Declinarea pronumelui.

Numeralul. Felurile numeralului: cardinal (colectiv, multiplicativ, distributiv, adverbial). Numeralul ordinal.

Verbul. Locuțiuni verbale. Verbe tranzitive și intranzitive. Verbele auxiliare. Verbe predicative și nepredicative. Flexiunea verbului: diateza, persoana (verbe personale și impersonale), modul, timpul. Verbe defective. Verbe regulate și neregulate, conjugarea lor.

Adverbul. Felurile lui. Locuțiunea adverbială. Gradele de comparație ale adverbului.

Prepoziția. Felurile prepoziției (simple, compuse), locuțiunile prepoziționale.

Conjuncția. Locuțiunile conjuncționale. Conjuncțiile coordonatoare și subordonatoare.

Interjecția. Felurile interjecțiilor (interjecții propriu-zise, onomatopeea).

Sintaxa. Sintaxa propoziției: subiectul și predicatul; părțile de vorbire care pot avea funcțiunea de subiect. Predicatul verbal și cel nominal. Acordul predicatului cu subiectul. Atributul și complementul. Felurile atributului și ale complementului. Ordinea cuvintelor în propoziție.

Sintaxa frazei: propoziții principale și propoziții secundare. Fraza formată prin coordonare și subordonare. Felurile propozițiilor coordonate (copulative, adversative, disjunctive, conclusive). Transfor-

marea părţilor de propoziţie în propoziţii subordonate. Felurile propoziţiilor subordonate (subiective, predicative, atributive, completive, circumstanţiale). Contragerea (reducerea) propoziţiilor subordonate. Topica propoziţiilor în frază. Punctuaţia.

Literatura română

Cultura şi literatura română în secolele al XIV-lea, al XV-lea şi al XVI-lea. Primele texte şi tipărituri în limba slavă. Primele texte şi tipărituri în limba română (Scrisoarea boierului Neacşu, texte maramureşene, Catehismul luteran). Activitatea lui Coresi.

Cultura şi literatura română în secolul al XVII-lea. Contribuţia lui Varlaam, Simion Ştefan şi Dosoftei la dezvoltarea limbii şi literaturii române. Biblia de la Bucureşti. Istoriografia în limba română. Marii cronicari moldoveni (Grigore Ureche şi Miron Costin).

Cultura şi literatura română în secolul al XVIII-lea. „Didahiile" lui Antim Ivireanu.

Dezvoltarea istoriografiei muntene (Constantin Cantacuzino, Radu Popescu).

Ion Neculce : „Letopiseţul Ţării Moldovei", „O samă de cuvinte".

Dimitrie Cantemir : Activitatea de scriitor. „Istoria ieroglifică".

Cărţile populare de mare răspîndire : „Alexandria", „Esopia", „Halima"

Literatura română în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi la începutul secolului al XIX-lea în Transilvania, Ţara Românească şi Moldova.

Şcoala ardeleană : cauzele apariţiei, caracterul progresist, limitele ideologice.

Activitatea lui Samuil Micu, Gheorghe Şincai şi Petru Maior. Curentul latinist.

Ion Budai-Deleanu : Caracterizare generală („Ţiganiada" : Cîntul X, analiză literară).

Contribuţia poeţilor **Văcăreşti** şi a lui **C. Conachi** la dezvoltarea poeziei lirice culte.

Dezvoltarea literaturii în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Contribuţia lui **Gh. Asachi, Gh. Lazăr** şi **I. Heliade-Rădulescu** la dezvoltarea şcolii, presei şi teatrului în limba română.

Dinicu Golescu : „Însemnare a călătoriei mele".

Iancu Văcărescu, animator şi sprijinitor al mişcării culturale şi literare.

Anton Pann : „Povestea vorbei".

Vasile Cîrlova : Caracterizare generală. „Ruinurile Tîrgoviştei" (analiză literară).

Ion Heliade-Rădulescu : Caracterizare generală. Prefaţa la „Gramatica românească" (1828).

Mihail Kogălniceanu : Rolul său în îndrumarea culturii şi literaturii române („Dacia literară"). Activitatea de orator.

Nicolae Bălcescu : Caracterizare generală a vieţii şi a operei. „Romînii sub Mihai Voievod-Viteazul" (analiză literară).

Grigore Alexandrescu : Caracterizare generală. Poezia patriotică „Umbra lui Mircea la Cozia" (analiză literară). Poezia de satiră socială „Satiră. Duhului meu" (caracterizare generală). Fabula „Toporul şi pădurea" (analiză literară).

Costache Negruzzi : Caracterizare generală. Nuvela istorică „Alexandru Lăpuşneanul" (analiză literară). Scrisorile literare „Negru pe alb", „Istoria unei plăcinte" (caracterizare).

Cezar Bolliac: Caracterizare generală. („Clăcaşul", „Ţiganul vîndut", „Ciocoii în revoluţie").

Alecu Russo : „Cîntarea României" (analiză literară). „Poezia poporală".

Vasile Alecsandri : Caracterizare generală. Poetul : „Cîntic haiducesc", „Peneş Curcanul", „Concertul în luncă" (analize literare). Dramaturgul : „Despot Vodă", „Chirita în provincie" (analize literare). Prozatorul: „Istoria unui galbîn" (caracterizare).

Nicolae Filimon : „Ciocoii vechi şi noi" (analiză literară).

Alexandru Odobescu : Activitatea literară. Evocarea trecutului istoric („Mihnea Vodă cel Rău" şi „Doamna Chiajna"). „Mihnea Vodă cel Rău" (analiză literară). „Pseudo-Kyneghetikos" (prezentare generală). Contribuţia lui Alexandru Odobescu la dezvoltarea culturii şi limbii literare.

Bogdan Petriceicu-Hasdeu : Caracterizare generală. „Răzvan şi Vidra" (analiză literară). Contribuţia lui B. P. Hasdeu la studiul istoriei patriei şi al limbii române („Ion Vodă cel Cumplit", „Etymologicum Magnum Romaniae". „Cuvente den betrani").

Dezvoltarea culturii şi literaturii în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Influenţe literare, interesul pentru folclor, romantismul, realismul. Apariţia unor elemente simboliste. Lupta dintre materialism şi idealism în cadrul dezvoltării culturii.

Junimea. „Convorbiri literare".

Titu Maiorescu : Activitatea de îndrumător cultural şi literar. Contribuţia sa la dezvoltarea limbii literare şi la impunerea unor norme ortografice adecvate („Despre scrierea limbii române", „Limba română în jurnalele din Austria"). Principiul „formelor fără fond" („În contra direcţiei de astăzi în cultura română", „Direcţia nouă"). Aprecierea poeziei populare, a scriitorilor clasici şi combaterea mediocrităţii unor producţii literare ale vremii ; principiile idealiste ale esteticii şi criticii literare („Poezia română la 1867", „Comediile d-lui Caragiale" „Eminescu şi poeziile lui").

Mihai Eminescu : Viaţa şi opera. Concepţia lui Eminescu despre literatură („La Heliade", „Epigonii", „Criticilor mei", „Scrisoarea II", „Icoană şi privaz"). Poezia de revoltă şi critică socială („Junii corupţi", „Împărat şi proletar", „Scrisoarea I", „Scrisoarea II", „Scrisoarea III", „Scrisoarea IV", „Scrisoarea V", „Ai noştri tineri", „Viaţa"). Prelucrarea materialului folcloric în creaţia lui Eminescu („Ce te legeni", „Revedere", „La mijloc de codru", „Călin Nebunul", „Făt-Frumos din lacrimă").

Lirica erotică : „Sara pe deal", „Lacul", „Dorinţa", „Despărţire", „Pe lîngă plopii fără soţ", „Şi dacă...", „Adio" etc.

Lirica filozofică : „Rugăciunea unui dac", „Glossa", „Luceafărul".

Proza literară : „Făt-Frumos din lacrimă", „La aniversară", „Cezara".

De analizat : „Epigonii", „Împărat şi proletar", „Scrisoarea III", „Sara pe deal", „Floare albastră", „Călin (file din poveste)", „Luceafărul".

Ion Creangă : Viaţa şi activitatea creatoare. Poveştile („Soacra cu trei nurori", „Capra cu trei iezi", „Punguţa cu doi bani", „Fata babei şi fata moşneagului", „Povestea lui Harap-Alb"). Povestirile („Popa Duhu", „Moş Ion Roată şi Unirea") etc. Amintiri din copilărie. Umorul şi satira în opera lui Creangă ; împletirea fantasticului cu realităţile sociale în poveştile lui Creangă.

„Amintiri din copilărie", „Povestea lui Harap-Alb" (analize literare).

Ion Luca Caragiale : Viaţa, activitatea literară şi publicistică.

Dramaturgia : „O noapte furtunoasă", „Conu Leonida faţă cu reacţiunea", „D-ale carnavalului", „Năpasta". Mijloacele folosite de Caragiale pentru realizarea comicului şi caracterizarea personajelor în comedie.

„O scrisoare pierdută" (analiză literară).

Epica. „Momente şi schiţe" : „Telegrame", „High-life", „Vizită", „Domnul Goe", „Lanţul slăbiciunilor", „Un pedagog de şcoală nouă", „Arendaşul român". Nuvele şi povestiri : „O făclie de Paşte", „În vreme de război". Publicistica literară şi politică : „În Nirvana", „Două note", „Ironie", „Politică şi literatură".

„Două loturi" (analiză literară).

Ion Slavici : Activitatea literară (lucrări dramatice, poveşti, nuvele, romane ; amintiri).

Nuvele : „Popa Tanda", „Moara cu noroc", „Budulea Taichii", „Comoara".

„Moara cu noroc" (analiză literară).

Revista „Contemporanul", tribună de luptă a clasei muncitoare. Colaboratorii. Activitatea de critic literar a lui **C. Dobrogeanu-Gherea.**

Tematica poeziei lui **Ion Păun-Pincio, Traian Demetrescu** şi **Nicolae Beldiceanu.**

Alexandru Vlahuţă : Activitatea de prozator şi publicist („Din goana vieţii", „Dan", „File rupte", „România pitorească", „Pictorul Grigorescu").

„Unde ni sînt visătorii ?", „1907" (analize literare).

Reviste şi grupări literare între cele două războaie mondiale („Viaţa românească", „Sburătorul", „Gîndirea").

Activitatea de critic literar şi conducător de reviste a lui **G. Ibrăileanu.**

Publicaţii conduse sau îndrumate de P.C.R. între cele două războaie mondiale : „Lupta de clasă", „Cultura proletară", „Scînteia", „Veac nou", „Bluze albastre", „Cuvîntul liber", „Era nouă", „Reporter".

Liviu Rebreanu : Caracterizare generală. Varietatea tematicii şi problematicii prozei lui L. Rebreanu („Frămîntări", „Golanii", „Ion", „Răscoala", „Pădurea spînzuraţilor", „Iţic Ştrul dezertor", „Catastrofa"). „Ion" (caracterizare generală).

„Răscoala" (analiză literară).

Cezar Petrescu : Aspecte ale societăţii româneşti de la începutul secolului al XX-lea în proza lui Cezar Petrescu („Calea Victoriei", „Oraş patriarhal", „Aurul negru", „Apostol").

„Întunecare" (analiză literară).

George Bacovia : Sentimentul singurătăţii, al tristeţii şi al revoltei în poezia lui G. Bacovia („Lacustră", „Decor", „Toamnă", „Plouă", „Nervi de primăvară").

„Plumb", „Serenada muncitorului" (analize literare).

George Topîrceanu : Caracterizare generală. Elemente satirice şi umoristice în poezia lui G. Topîrceanu („Balade vesele şi triste", „Parodii originale" „Migdale amare").

„Rapsodii de toamnă" (analiză literară).

Alexandru Sahia : Activitatea literară şi publicistică. Tematica nuvelelor.

„Uzina vie" (analiză literară).

Mihail Sebastian : Activitatea literară.

„Ultima oră" (analiză literară).

Camil Petrescu : Caracterizare generală a activităţii de poet, prozator, dramaturg. „Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război" (caracterizare generală).

„Bălcescu" (analiză literară).

Mihail Sadoveanu : Viaţa şi activitatea literară. Satul şi ţăranul în opera lui Sadoveanu („Bordeienii", „Păcat boieresc", „Mergînd spre Hîrlău", „Hoţul", „Judeţ al sărmanilor", „Mitrea Cocor".

„Baltagul" (analiză literară).

Viaţa tîrgurilor de provincie în opera lui Sadoveanu : „Floare ofilită" ; „Locul unde nu s-a întîmplat nimic" (caracterizare generală).

Trecutul istoric în opera lui Sadoveanu : „Şoimii", „Neamul Şoimăreştilor", „Zodia Cancerului".

„Fraţii Jderi", „Nicoară Potcoavă" (analize literare).

Tudor Arghezi : Viaţa şi activitatea literară. Poezia lirică cu caracter filozofic-religios (Psalmii, „De-a v-aţi ascuns"). Poezia lirică de atitudine socială („Plugule", „Binecuvîntare", „Ţara mea", „1907"). Trăsături caracteristice ale prozei lui T. Arghezi („Lina", „Poarta neagră", „Icoane de lemn", „Tablete din Ţara lui Kuty").

„Testament", „1907", „Pe răzătoare", „Epilog", „Cîntare omului", „Cel ce gîndeşte singur" (analize literare).

George Călinescu : Activitatea de istoric şi critic literar („Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent" ; „Monografiile : „Viaţa lui Mihai Eminescu", „Grigore Alexandrescu", „Nicolae Filimon").

„Enigma Otiliei" (analiză literară).

Mihai Beniuc : Caracterizare generală. Principalele volume de poezii.

„Cîntec de primăvară", „Patria", „Mărul de lîngă drum" (analize literare).

Zaharia Stancu : Activitatea literară.

„Desculţ" (analiză literară).

Geo Bogza : Activitatea literară, „Cartea Oltului" (caracterizare generală).

„Un om a trecut peste munţi" (analiză literară).

Nagy Istvan : „La cea mai înaltă tensiune" (analiză literară).

Mihail Davidoglu : „Cetatea de foc" (analiză literară).

Eugen Jebeleanu : „Surîsul Hiroshimei' (analiză literară).

Maria Banuş : „Din Maramureş", „Patronul" (analize literare).

Aurel Baranga : „Mielul turbat" (analiză literară).

V. Em. Galan : „Bărăgan" (analiză literară)

Marin Preda : Activitatea literară.

„Moromeţii". „Desfăşurarea" (analize literare).

Barbu Ştefănescu-Delavrancea : Activitatea literară (nuvele, basme, teatru, publicistică).

„Hagi Tudose" ; „Apus de soare" (analize literare).

George Coşbuc : Viaţa şi opera. Poezia marilor evenimente din viaţa satului : „Nunta Zamfirei", „Moartea lui Fulger". Lirica erotică : „La oglindă", „Scara", „Spinul", „Rea de plată", „Dragoste învrăjbită" etc. Oglindirea trecutului de luptă pentru libertate în poezia lui Coşbuc : „Moartea lui Gelu", „Paşa Hasan", „Dorobanţul", „Rugămintea din urmă". De analizat : „Nunta Zamfirei", „Duşmancele", „Vara", „Doina", „Noi vrem pămînt".

Alexandru Macedonski : Caracterizare generală. Activitatea literară şi publicistică. Elemente de critică socială în ciclul „Nopţilor" („Noapte de ianuarie", „Noapte de noiembrie").

„Noapte de mai" (analiză literară).

Duiliu Zamfirescu : Caracterizare generală. Activitatea literară (poezii, nuvele, romane). „Tănase Scatiu" (analiză literară). Contribuţia lui D. Zamfirescu la evoluţia romanului nostru social.

Dumitru Th. Neculuţă : Caracterul militant al poeziei sale („Cor de robi", „Moment de revoltă", „Martiri şi călăi").

Şt. O. Iosif : Evocarea vieţii poporului şi a frumuseţilor patriei în poezia lui Şt. O. Iosif („Icoane din Carpaţi", „Gruia lui Novac", „Pintea", „Doina"). „Doina" (analiză literară).

Panait Cerna : Caracterizare generală a poeziei sale („Triumf", „Zile de durere", „Către pace", „Poporul").

„Zile de durere" (analiză literară).

Octavian Goga : Aspecte din viaţa satului ardelean în poezia lui O. Goga („Noi", „Oltul", „Dascălul", „Dăscăliţa", „Plugarii").

„Clăcaşii" (analiză literară).

Calistrat Hogaş : Activitatea literară („Pe drumuri de munte", „Amintiri dintr-o călătorie", „In munţii Neamţului").

„Singur" (analiză literară).

Sămănătorismul şi poporanismul (trăsături caracteristice).

Titus Popovici: „Setea" (analiză literară).

Dezvoltarea criticii literare după 23 August 1944. Obiectivele criticii literare actuale. Reprezentanţi şi opere.

Notă: La limba şi literatura română, absolvenţii şcolilor cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare vor fi examinaţi din materia prevăzută în programa publicată mai sus, cu următoarele precizări:

— la paragraful **Vasile Alecsandri**, în loc de „Concertul în luncă", candidaţii vor fi examinaţi din pastelul „Iarna";

— la paragraful **Mihai Eminescu** nu se va cere analiza literară a poeziei „Epigonii";

— la paragraful **Mihail Sadoveanu** nu se va cere analiza literară a romanului „Fraţii Jderi", ci doar caracterizarea generală a acestei opere.

— ELEMENTE DE FILOZOFIE ŞI SOCIALISM ŞTIINŢIFIC

Marxism-leninismul — teoria revoluţionară a clasei muncitoare

Condiţiile istorice ale apariţiei teoriei marxiste. Izvoarele şi părţile constitutive ale marxismului. Apariţia marxismului, o revoluţie în gîndire.

Marxism-leninismul, teoria revoluţionară a clasei muncitoare. Marx şi Engels — fondatorii ştiinţei marxiste.

Caracterul creator al marxismului. Dezvoltarea de către Lenin a marxismului. Dezvoltarea creatoare a marxism-leninismului în epoca noastră. Învăţătura marxist-leninistă, baza teoretică a politicii P.C.R. Contribuţia P.C.R. la dezvoltarea şi la îmbogăţirea teoriei şi experienţei mişcării comuniste internaţionale.

Materialismul dialectic

Ce este filozofia. Problema fundamentală a filozofiei. Materialismul şi idealismul, două linii fundamentale opuse în filozofie. Caracterul de clasă al filozofiei. Metoda de filozofie: dialectica şi metafizica.

Principalele etape ale dezvoltării materialismului premarxist în lupta cu idealismul: materialismul antic, materialismul modern burghez, materialismul şi dialectica gînditorilor democrat-revoluţionari.

Dezvoltarea gîndirii social-politice şi filozofice în România.

Esenţa revoluţiei săvîrşite de marxism în filozofie. Partinitatea filozofiei marxiste. Etapa leninistă a filozofiei marxiste.

Materialismul filozofic marxist, singura concepţie ştiinţifică despre lume. Materialitatea lumii. Concepţia marxist-leninistă despre materie. Mişcarea — modul de existenţă a materiei. Formele de mişcare a materiei. Spaţiul şi timpul, forme obiective de existenţă a materiei în mişcare.

Caracterul obiectiv al legilor naturii şi ale societăţii.

Materia — factor prim, conştiinţa — factor secund.

Conştiinţa, produs al materiei superior organizate şi al vieţii sociale. Conştiinţa — treaptă superioară de reflectare a lumii materiale. Rolul muncii în apariţia şi în dezvoltarea conştiinţei.

Posibilitatea cunoaşterii lumii. Cunoaşterea ca proces istoric. Rolul practicii în cunoaştere. Treptele cunoaşterii. Caracterul obiectiv al adevărului. Practica — criteriul adevărului. Marxism-leninismul despre unitatea teoriei şi practicii.

Dialectica marxistă — învăţătura despre dezvoltare şi despre legătura universală dintre obiecte şi fenomene. Opoziţia radicală dintre metoda dialectică şi metoda metafizică. Dialectica marxistă — ştiinţa celor mai generale legi de dezvoltare ale naturii, societăţii şi gîndirii omeneşti.

Dialectica marxistă, singura metodă ştiinţifică de cercetare şi cunoaştere a realităţii obiective.

Interdependenţa şi interacţiunea reciprocă a fenomenelor din natură şi din societate.

Legea ca legătură internă, esenţială, necesară şi generală dintre fenomene.

Legea unităţii şi luptei contrariilor — esenţa dialecticii. Unitatea şi lupta contrariilor, izvorul intern al dezvoltării. Caracterul universal şi specific al contradicţiilor. Contradicţii antagoniste şi neantagoniste. Ascuţirea contradicţiilor societăţii capitaliste contemporane.

Legea trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative. Calitate, cantitate, măsură. Trecerea de la schimbări cantitative la schimbări calitative.

Saltul — forma universală a trecerii de la o calitate la alta.

Dezvoltarea dialectică de la inferior la superior — expresie a dezvoltării progresive în natură şi în societate.

Caracterul obiectiv al progresului.

Importanţa cunoaşterii tezelor materialismului dialectic pentru activitatea teoretică şi practică a partidelor comuniste şi muncitoreşti de transformare revoluţionară a naturii şi a societăţii.

Materialismul istoric

Materialismul istoric — ştiinţa legilor generale ale dezvoltării societăţii. Unitatea dintre materialismul dialectic şi materialismul istoric în cadrul filozofiei marxist-leniniste. Apariţia materialismului istoric, revoluţie în concepţia despre societate. Primordialitatea existenţei sociale în raport cu conştiinţa socială.

Caracterul obiectiv şi specific al legilor dezvoltării sociale.

Partinitatea şi caracterul creator al materialismului istoric. Importanţa materialismului istoric pentru activitatea practică a partidului marxist-leninist, pentru educarea politică şi revoluţionară a maselor.

Condiţiile vieţii materiale ale societăţii. Rolul mediului geografic şi al densităţii populaţiei în dezvoltarea societăţii. Modul de producţie a bunurilor materiale — factorul determinant al dezvoltării societăţii.

Baza şi suprastructura societăţii. Rolul determinant al bazei în raport cu suprastructura. Rolul activ al suprastructurii. Particularităţile apariţiei şi dezvoltării bazei şi suprastructurii societăţii socialiste. Rolul deosebit al suprastructurii socialiste în formarea şi dezvoltarea bazei socialiste.

Crearea şi dezvoltarea bazei şi suprastructurii socialiste în ţara noastră.

Conştiinţa socială şi formele ei

Ce este existenţa socială şi conştiinţa socială. Raportul dialectic dintre existenţa socială şi conştiinţa socială.

Rolul activ al conştiinţei sociale în dezvoltarea societăţii.

Rolul conducător al P.C.R. în procesul formării şi dezvoltării conştiinţei socialiste a oamenilor muncii din ţara noastră. Congresul al IX-lea al P.C.R. despre sarcinile muncii ideologice în etapa actuală. Activitatea P.C.R. de dezvoltare a conştiinţei socialiste a maselor.

Formele conştiinţei sociale: concepţiile politice şi juridice, filozofia, ştiinţa, arta, morala şi religia. Caracterul istoric şi de clasă al moralei. Morala comunistă. Superioritatea moralei comuniste asupra celei burgheze.

Religia — formă a conştiinţei sociale. Opoziţia dintre ştiinţă şi religie. Caracterul reacţionar al religiei în cursul istoriei. Atitudinea partidului marxist-leninist şi a statului socialist faţă de religie. Necesitatea răspîndirii cunoştinţelor ştiinţifice în mase şi lupta împotriva misticismului.

Ştiinţa ca formă a conştiinţei sociale. Rolul ştiinţei în socialism.

Politica P.C.R. de dezvoltare şi îndrumare a activităţii de cercetare ştiinţifică în ţara noastră.

Clasele şi lupta de clasă. Statul. Rolul istoric al proletariatului

Definiţia marxist-leninistă a claselor sociale. Apariţia claselor sociale.

Lupta de clasă, forţă motrice a dezvoltării societăţii împărţită în clase antagoniste.

Domeniile şi formele luptei de clasă a proletariatului.

Rolul hotărîtor al maselor populare în făurirea istoriei. Creşterea rolului maselor populare în viaţa social-politică în epoca contemporană. Lupta de clasă din ţările capitaliste în etapa actuală. Rolul istoric al proletariatului în desfiinţarea exploatării omului de către om, în construirea societăţii comuniste, fără clase. Partidul marxist-leninist — organizatorul şi conducătorul maselor populare în lupta pentru socialism, democraţie şi pace.

Originea şi esenţa statului. Caracterul istoric şi de clasă al statului. Principalele funcţii ale statului exploatator. Caracterul profund reacţionar al statului imperialist contemporan.

Marxism-leninismul despre partidul revoluţionar al clasei muncitoare. Partidul Comunist Român — partid marxist-leninist

Necesitatea organizării clasei muncitoare.

Partidul revoluţionar al clasei muncitoare — rezultat al unirii socialismului ştiinţific cu mişcarea muncitorească.

Rolul partidului revoluţionar al clasei muncitoare ca forţă care educă, organizează şi conduce mişcarea muncitorească.

Importanţa teoriei revoluţionare pentru mişcarea muncitorească.

Principiile organizatorice ale partidului revoluţionar al clasei muncitoare.

Crearea de către Lenin a partidului de tip nou al clasei muncitoare.

Crearea Partidului Comunist Român, cotitură istorică în dezvoltarea mişcării muncitoreşti din România în viaţa poporului român. P.C.R. — mobilizatorul maselor muncitoare în lupta împotriva regimului burghezo-moşieresc, pentru independenţa naţională şi eliberarea poporului muncitor.

P.C.R. — partid marxist-leninist — conducător încercat al poporului în opera de construire a socialismului în ţara noastră. Creşterea rolului conducător al P.C.R. în etapa actuală.

Mişcarea comunistă internaţională, cea mai importantă forţă politică a contemporaneităţii, cel mai influent factor al progresului social. Principiile care stau la baza relaţiilor dintre partidele comuniste. Apărarea unităţii mişcării comuniste internaţionale, suprema îndatorire internaţionalistă a fiecărui partid marxist-leninist.

Activitatea P.C.R. pentru dezvoltarea legăturilor de colaborare cu partidele comuniste şi muncitoreşti frăţeşti şi întărirea mişcării comuniste mondiale.

Revoluţia socială. Teoria marxist-leninistă a revoluţiei socialiste. Revoluţia populară din ţara noastră

Revoluţia socială — lege a trecerii de la o formaţiune social-economică inferioară la alta superioară. Revoluţia burgheză, revoluţia burghezo-democratică.

Teoria marxist-leninistă a revoluţiei socialiste.

Alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare, forţa socială principală în lupta pentru doborîrea capitalismului şi victoria socialismului. V. I. Lenin despre transformarea revoluţiei burghezo-democratice în revoluţie socialistă.

Însemnătatea internaţională a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

P.C.R., iniţiatorul, organizatorul şi conducătorul insurecţiei armate din august 1944.

Victoria insurecţiei armate din august 1944, începutul revoluţiei populare în ţara noastră.

Revoluţia populară — proces revoluţionar neîntrerupt.

Legile generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste.

Documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. — măreţ program de luptă pentru etapa actuală a desăvîrşirii construirii socialismului în ţara noastră.

Formarea şi dezvoltarea orînduirii de stat socialiste. Statul nostru socialist, instrumentul principal al construirii socialismului

Dictatura proletariatului. Alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare sub conducerea clasei muncitoare.

Procesul de formare şi dezvoltare a statului nostru socialist. Statul socialist, instrumentul principal al construirii şi desăvîrşirii socialismului.

Documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. despre întărirea continuă a statului nostru socialist şi a rolului său în perioada desăvîrşirii construirii socialismului.

Rolul crescînd al funcţiilor economice-organizatorice şi cultural-educative în etapa actuală.

Dezvoltarea continuă a democratismului orînduirii de stat socialiste.

Însemnătatea adoptării noii Constituţii. Trăsăturile principale ale Constituţiei Republicii Socialiste România.

Republica Socialistă România — stat suveran, independent şi unitar.

Problema naţională şi naţional-colonială. Rezolvarea marxist-leninistă a problemei naţionale în ţara noastră

Definiţia naţiunii. Condiţiile istorice ale apariţiei naţiunii.

Apariţia problemei naţionale şi naţional-coloniale.

Apariţia şi dezvoltarea mişcării de eliberare naţională. Mişcarea de eliberare naţională, parte integrantă a procesului revoluţionar mondial.

Prăbuşirea sistemului colonial al imperialismului şi consecinţele acestui proces. Procesul înaintării noilor state pe calea progresului social. Caracterul, forţele motrice şi sarcinile revoluţiilor antiimperialiste, antifeudale, democratice. Necesitatea întăririi continue a unităţii dintre ţările socialiste, mişcarea revoluţionară a clasei muncitoare şi mişcările de eliberare naţională.

Rezolvarea problemei naţionale, parte integrantă a revoluţiei socialiste. Programul de rezolvare a problemei naţionale.

Rezolvarea marxist-leninistă de către P.C.R. a problemei naţionale în ţara noastră. Asigurarea egalităţii depline în drepturi a tuturor cetăţenilor patriei fără deosebire de naţionalitate. Formarea şi înflorirea naţiunii noastre socialiste. Unitatea întregului popor, expresia comunităţii de interese a tuturor cetăţenilor patriei noastre, forţă motrice a dezvoltării societăţii socialiste.

Patriotismul socialist şi internaţionalismul proletar

Categoria de patrie şi patriotism.

Patriotismul socialist — treapta superioară a patriotismului, forţă motrice în dezvoltarea şi consolidarea orînduirii socialiste în ţara noastră. Trăsăturile caracteristice ale patriotismului socialist.

Unitatea indisolubilă dintre patriotismul socialist şi internaţionalismul proletar. Unitatea dintre sarcinile naţionale şi internaţionale ale clasei muncitoare.

Politica P.C.R. de educare a maselor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

Problema războiului și a păcii

Originea și esența războaielor. Caracterul războaielor.
Cauzele și caracterul războaielor în imperialism.
Accentuarea caracterului agresiv al imperialismului în epoca actuală. Apărarea păcii, problema fundamentală a zilelor noastre.
Modificarea raportului de forțe în favoarea păcii. Posibilitatea preîntîmpinării războiului mondial în etapa actuală. Necesitatea creșterii vigilenței și consolidării unității tuturor forțelor iubitoare de pace.
Principiul coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri social-economice diferite.
Dezarmarea, obiectiv important al luptei pentru pace.
Politica externă a Republicii Socialiste România. Contribuția poporului nostru la lupta pentru victoria cauzei socialismului, democrației și păcii în întreaga lume.

Victoria inevitabilă a socialismului în întreaga lume

Epoca noastră, epocă a trecerii omenirii de la capitalism la socialism.
Schimbarea raportului de forțe pe arena internațională în favoarea socialismului. Creșterea puterii de înrîurire a forțelor socialismului pe plan mondial.
Sistemul mondial socialist. Relațiile dintre țările lagărului socialist. Principiile relațiilor dintre țările socialiste. Respectarea acestor principii, condiția primordială a unității și coeziunii statelor socialiste.
Creșterea continuă a influenței ideilor marxism-leninismului în lumea întreagă.
Marxism-leninismul și idealurile de progres ale societății. Comunismul și progresul omenirii. Marxism-leninismul despre cele două faze ale societății comuniste și despre trecerea treptată de la socialism la comunism.
Construirea societății comuniste în Uniunea Sovietică.
Comunismul, scop final al luptei partidelor comuniste și muncitorești.

— ELEMENTE DE ECONOMIE POLITICĂ

Obiectul economiei politice

Producția bunurilor materiale, baza existenței societății omenești.
Modul de producție și laturile sale : forțele de producție și relațiile de producție.
Trecerea de la un mod de producție la altul. Legile economice și caracterul lor obiectiv. Legea concordanței relațiilor de producție cu caracterul forțelor de producție.
Definirea marxist-leninistă a obiectului economiei politice. Caracterul istoric și de clasă al economiei politice. Marx și Engels, creatorii economiei politice a proletariatului. Dezvoltarea de către V. I. Lenin a economiei politice marxiste. Dezvoltarea economiei politice în documentele partidelor comuniste și muncitorești. Contribuția P.C.R. la îmbogățirea economiei politice marxist-leniniste.

MODUL DE PRODUCȚIE CAPITALIST

A. Trăsăturile generale ale modului de producție capitalist. Producția de mărfuri, banii și legea valorii

Producția de mărfuri și condițiile apariției ei. Producția de mărfuri simplă și producția de mărfuri capitalistă.
Marfa și cei doi factori ai ei : valoarea de întrebuințare și valoarea. Munca, unicul izvor al valorii mărfii. Dublul caracter al muncii întruchipate în marfă : munca concretă și munca abstractă. Mărimea valorii mărfii. Timpul de muncă socialmente necesar. Munca simplă și munca complexă.
Originea și esența banilor. Banii de hîrtie și inflația în capitalism.
Legea valorii — lege economică a producției de mărfuri. Prețul — expresia bănească a valorii mărfii. Acțiunea legii valorii în producția de mărfuri bazată pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție.

Capital și plusvaloare

Proprietatea privat-capitalistă asupra mijloacelor de producție — baza relațiilor de producție în capitalism.
Forța de muncă — marfă. Valoarea și valoarea de întrebuințare a mărfii — forță de muncă.
Procesul de producere a plusvalorii. Timpul de muncă necesar și timpul de muncă suplimentar.
Capital constant și capital variabil. Rata plusvalorii, expresie a gradului de exploatare a clasei muncitoare. Metodele de mărire a gradului de exploatare a proletariatului. Lupta proletariatului din România burghezo-moșierească, sub conducerea P.C.R. împotriva exploatării.
Legea plusvalorii — legea economică fundamentală a capitalismului.
Salariul în capitalism. Formele principale ale salariului în capitalism. Salariul nominal și salariul real. Salariul real — mărime variabilă. Presiunea exercitată în mod permanent de către capitaliști asupra salariului real pentru a-l menține la un nivel cît mai scăzut. Lupta clasei muncitoare pentru ridicarea salariilor în capitalism.

Acumularea capitalului

Producția și reproducția. Reproducția capitalistă simplă și reproducția capitalistă lărgită. Acumularea capitalului. Compoziția organică a capitalului. Concentrarea și centralizarea capitalului.
Procesul acumulării capitaliste și formarea armatei industriale de rezervă. Legea generală absolută a acumulării capitaliste. Pauperizarea proletariatului și factorii care o determină. Pauperizarea proletariatului în România burghezo-moșierească.
Lupta oamenilor muncii din țările capitaliste pentru îmbunătățirea situației lor economice.

Repartizarea plusvalorii între clasele exploatatoare

Plusvaloarea — izvorul veniturilor tuturor claselor exploatatoare.
Profilul — formă transformată a plusvalorii.
Izvorul profitului comercial.
Izvorul profitului bancar.
Renta funciară capitalistă, parte a plusvalorii creată de muncitorii agricoli.
Importanța învățăturii marxist-leniniste despre împărțirea plusvalorii între exploatatori pentru unitatea de luptă a maselor muncitoare.

Crizele economice de supraproducție

Contradicția fundamentală a modului de producție capitalist.
Cauza fundamentală a crizelor economice de supraproducție. Crizele economice de supraproducție și inevitabilitatea lor în capitalism. Caracterul ciclic al reproducției capitaliste. Crizele economice de supraproducție și ascuțirea contradicțiilor capitalismului. Rolul istoric al proletariatului.

B. Capitalismul monopolist

Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului

Trecerea de la capitalismul premonopolist la imperialism.
Trăsăturile economice fundamentale ale imperialismului.
Concentrarea producției și formarea monopolurilor. Dominația monopolurilor — esența economică a imperialismului. Monopolurile în România burghezo-moșierească și particularitățile lor. Monopolurile și concurența. Prețul de monopol. Profitul de monopol și sursele lui.
Capitalul financiar și oligarhia financiară.
Capitalismul monopolist de stat. Formele folosirii statului de către monopoluri.
Exportul de capital. Principalele forme ale exportului de capital. Consecințele social-economice ale exportului de capital. Capitalul străin în România burghezo-moșierească.
Împărțirea economică a lumii între uniunile monopoliste internaționale. Integrarea vest-europeană după al doilea război mondial. „Piața comună" — uniune monopolistă interstatală tipică după al doilea război mondial.
Terminarea împărțirii teritoriale a lumii între marile puteri imperialiste și lupta pentru reîmpărțirea ei. Formarea sistemului colonial al imperialismului. Subjugarea și jefuirea popoarelor din colonii și țări dependente — mijloc de realizare a profitului ridicat de monopol. Încheierea procesului de formare a sistemului mondial capitalist ca urmare a formării sistemului colonial al imperialismului.

Imperialismul — ultimul stadiu al capitalismului
Dezvoltarea inegală și în salturi a țărilor capitaliste

Adîncirea contradicțiilor capitalismului în imperialism.
Legea dezvoltării economice și politice inegale și în salturi a țărilor capitaliste în imperialism. Teoria leninistă a revoluției socialiste.

Criza generală a capitalismului

Criza generală a capitalismului — procesul descompunerii și pieirii capitalismului. Esența și trăsăturile crizei generale. Revoluția Socialistă din Octombrie și începutul prăbușirii capitalismului. Restrîngerea sferei exploatării capitaliste și agravarea contradicțiilor capitalismului.
Creșterea forței sistemului mondial socialist și influența lui determinantă asupra dezvoltării istorice.
Criza sistemului colonial al imperialismului.
Prăbușirea sistemului colonial al imperialismului.
Declarația cu privire la poziția P.C.R. în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale adoptată de Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din aprilie 1964 despre mișcarea de eliberare națională ca parte integrantă a procesului revoluționar mondial.
Creșterea instabilității economiei capitaliste.
Agravarea problemei pieței capitaliste. Folosirea incompletă, cronică a capacității de producție a întreprinderilor. Schimbări în ciclul economic capitalist. Accentuarea dezvoltării capitalismului monopolist de stat.
Intensificarea tendinței spre restrîngerea democrației burgheze. Criza ideologiei capitaliste. Ascuțirea luptei de clasă în țările imperialiste.
Trecerea de la capitalism la socialism. Conținutul principal al epocii contemporane.

MODUL DE PRODUCȚIE SOCIALIST

Perioada de trecere de la capitalism la socialism

Victoria socialismului în țara noastră

Revoluția socialistă, singura cale de trecere de la capitalism la socialism.
Necesitatea perioadei de trecere de la capitalism la socialism. Dictatura proletariatului — instrument de construire a economiei socialiste.
Sectoarele economice în perioada de trecere de la capitalism la socialism. Naționalizarea socialistă a principalelor mijloace de producție. Legile economice obiective care guvernează dezvoltarea perioadei de trecere de la capitalism la socialism.
Trăsăturile principale ale politicii economice a statului socialist. Rolul economic al statului socialist.
Industrializarea socialistă. Industria grea — baza economiei socialiste. Necesitatea dezvoltării cu precădere a industriei grele. Politica P.C.R. de industrializare socialistă. Schimbările esențiale în economia țării noastre determinate de industrializarea socialistă. Ritmul înalt de creștere — trăsătură a industrializării României.
Transformarea socialistă a agriculturii și necesitatea ei obiectivă. Planul cooperatist al lui Lenin. Transformarea socialistă a agriculturii în țara noastră. Trăsăturile importante ale procesului transformării socialiste a agriculturii în țara noastră.
Sistemul socialist al agriculturii în țara noastră. Încheierea procesului de cooperativizare a agriculturii — premisă a punerii în valoare a tuturor posibilităților de creștere a producției agricole. Consolidarea economică-organizatorică a cooperativelor agricole de producție.
Dezvoltarea intensivă și multilaterală a agriculturii.
Victoria socialismului în țara noastră. Construirea socialismului în România — opera istorică a poporului nostru.
Schimbările fundamentale care au avut loc în structura de clasă a societății noastre.
Clasele sociale existente în țara noastră în etapa actuală. Formarea intelectualității noi, socialiste.
Principalele direcții de dezvoltare a României socialiste trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R. Continuarea pe o treaptă superioară a procesului de desăvîrșire a construcției socialiste în toate domeniile de activitate economică, științifică și culturală.
Continuarea neabătută a industrializării socialiste — obiectiv central al politicii economice a partidului.
Sarcinile fixate de Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. privind modernizarea agriculturii, dezvoltarea ei intensivă și multilaterală.
Politica P.C.R. de stimulare a muncii de cercetare științifică în țara noastră.
Îmbunătățirea calității produselor — preocupare permanentă a partidului și guvernului nostru.
Creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a oamenilor muncii — scopul întregii politici a partidului.

Relațiile de producție socialiste. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, baza orînduirii socialiste

Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție. Cele două forme ale proprietății socialiste : proprietatea de stat și proprietatea cooperatistă. Trăsăturile comune și deosebirile dintre cele două forme de proprietate socialistă. Rolul determinant al proprietății de stat în cadrul economiei naționale. Necesitatea apărării proprietății socialiste. Proprietatea personală în socialism.
Relațiile socialiste de producție. Trăsăturile relațiilor de producție socialiste. Concordanța relațiilor de producție socialiste cu caracterul forțelor de producție. Necesitatea perfecționării continue a relațiilor de producție socialiste.

Legea economică fundamentală a socialismului

Trăsăturile caracteristice ale legii economice fundamentale a socialismului. Scopul producției sociale în capitalism. Perfecționarea neîntreruptă a producției socialiste pe baza tehnicii celei mai înaintate, mijlocul prin care se realizează scopul producției în socialism.
Legea economică fundamentală a socialismului și dezvoltarea producției socialiste.

Legea economică fundamentală a socialismului și creșterea bunăstării oamenilor muncii. Congresul al IX-lea al P.C.R. despre creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii în țara noastră.

Dezvoltarea planică proporțională a economiei naționale

Necesitatea și posibilitatea dezvoltării planice a economiei naționale în socialism.

Legea dezvoltării planice proporționale a economiei naționale. Cerințele legii dezvoltării planice proporționale a economiei socialiste : conducerea economiei pe bază de plan unic și dezvoltarea proporțională a economiei socialiste.

Planificarea socialistă. Conducerea planificată a economiei naționale — atribut fundamental, esențial și inalienabil al suveranității statului socialist. Caracterul realist al planurilor economice ale Republicii Socialiste România. Caracterul unic și indivizibil al planului de stat.

Rolul hotărîtor al partidului în elaborarea și îndeplinirea planului de stat.

Principiul centralismului democratic, baza conducerii planificate a economiei socialiste.

Congresul al IX-lea al P.C.R. despre necesitatea îmbunătățirii continue a formelor și metodelor folosite în conducerea și planificarea economiei.

Superioritatea economiei socialiste planificate față de economia capitalistă.

Munca socială și productivitatea muncii în socialism

Caracterul muncii în socialism. Noua atitudine față de muncă. Îndatorirea de a munci și dreptul la muncă pentru toți membrii societății. Disciplina socialistă a muncii. Întrecerea socialistă — cea mai caracteristică trăsătură a cooperării socialiste în muncă.

Creșterea necontenită a productivității muncii în socialism. Legea creșterii neîntrerupte a productivității muncii — lege economică a socialismului.

Principalii factori care determină creșterea productivității muncii. Progresul tehnic — factorul hotărîtor al sporirii productivității muncii. Sarcinile stabilite de Congresul al IX-lea al P.C.R. pe linia ridicării productivității muncii sociale.

Producția de mărfuri și legea valorii în socialism

Necesitatea și particularitățile producției de mărfuri în socialism. Particularitățile principale ale producției de mărfuri în socialism.

Valoarea de întrebuințare și valoarea mărfurilor în economia socialistă. Mărirea valorii mărfii. Necesitatea și importanța îmbunătățirii calității și reducerii valorii mărfurilor în socialism.

Comerțul în socialism. Piața organizată și piața neorganizată.

Acțiunea legii valorii în socialism și folosirea ei de către statul socialist. Planificarea prețurilor de către statul socialist pe baza valorii mărfurilor. Folosirea sistematică și conștientă a legii valorii, sarcină stabilită de Congresul al IX-lea al P.C.R.

Repartiția după muncă — lege economică a socialismului

Legea economică a repartiției după muncă. Trăsăturile legii economice a repartiției după muncă.

Salariul în socialism. Formele salarizării în socialism : salariul în acord și salariul în regie (pe unitatea de timp). Necesitatea unei anumite corelații între creșterea productivității muncii și creșterea salariului mediu.

Repartiția în cooperativele agricole de producție. Ziua-muncă și rolul ei. Perfecționarea continuă a retribuirii muncii în cooperativele agricole de producție. Necesitatea generalizării, alături de retribuirea de bază după zile-muncă, a sistemului retribuirii suplimentare.

Congresul al IX-lea al P.C.R. despre creșterea salariului real al muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și funcționarilor și a veniturilor reale ale țărănimii în țara noastră.

Fondurile întreprinderilor. Gospodărirea socialistă

Fondurile întreprinderilor socialiste. Fondul de bază al C.A.P. Necesitatea folosirii raționale a fondurilor întreprinderilor socialiste.

Prețul de cost în economia socialistă. Importanța cunoașterii structurii prețului de cost. Importanța reducerii prețului de cost și căile de realizare a acesteia. Sistemul de prețuri în sectorul de stat.

Gospodărirea socialistă (gestiunea socialistă) și trăsăturile ei caracteristice. Necesitatea îmbinării cît mai depline a conducerii unice a întreprinderilor cu participarea activă a maselor la conducere.

Venitul net al societății socialiste.

Reproducția socialistă lărgită

Reproducția lărgită a produsului social total. Împărțirea producției socialiste în două sectoare : sectorul I și sectorul II. Creșterea cu precădere a producției de mijloace de producție în comparație cu producția obiectelor de consum, — lege economică obiectivă care acționează și în socialism. Folosirea consecventă a acestei legi de către P.C.R. în țara noastră.

Reproducția lărgită a forței de muncă și a relațiilor de producție socialiste.

Trăsăturile caracteristice ale reproducției socialiste lărgite.

Venitul național în socialism. Factorii de creștere a venitului național. Repartiția venitului național în socialism. Fondul de acumulare și fondul de consum.

Legea economică a acumulării socialiste. Acumularea socialistă și investițiile capitale.

Sistemul mondial socialist

Sistemul mondial socialist și relațiile economice de tip nou dintre țările socialiste. Formarea sistemului mondial socialist.

Creșterea forțelor socialismului și schimbarea raportului de forțe pe arena mondială în favoarea socialismului. Contradicția dintre socialism și capitalism — contradicția principală a lumii contemporane.

Principiile care stau la baza relațiilor dintre țările socialiste.

Colaborarea economică a țărilor socialiste. Diviziunea internațională socialistă a muncii. Constituirea C.A.E.R. și rolul său în dezvoltarea relațiilor economice dintre țările membre. Formele colaborării economice dintre țările socialiste. Coordonarea planurilor de dezvoltare economică pe baza înțelegerilor bi și multilaterale, formă principală de colaborare între economiile naționale ale țărilor socialiste membre ale C.A.E.R.

Circuitul economic mondial. Relațiile economice dintre țările cu sisteme social-economice diferite

Piața internă (națională). Piața mondială. Caracterul obiectiv al circuitului economic mondial.

Dezvoltarea relațiilor economice — factor important care contribuie la înțelegerea între popoare, la realizarea coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri social-economice diferite. Coexistența pașnică nu înseamnă abandonarea politicii de clasă.

Republica Socialistă România — factor activ în promovarea și dezvoltarea relațiilor economice, tehnice-științifice și culturale pe plan mondial. Schimbarea structurii comerțului exterior al țării noastre.

Trecerea treptată de la socialism la comunism

Cele două faze ale societății comuniste : socialismul și comunismul. Asemănările și deosebirile dintre ele.

Crearea bazei tehnice-materiale a comunismului. Transformarea treptată a relațiilor de producție socialiste în relații de producție comuniste. Educarea oamenilor în spiritul comunismului, sarcină de mare însemnătate pentru trecerea la comunism.

Comunismul — viitorul omenirii.

— MATEMATICĂ

Aritmetică

Numere naturale și numere întregi. Cele patru operații cu numere. Divizibilitatea cu 2, 3, 4, 5, 9, 25. Descompunerea în factori primi. Aflarea c.m.m.m.c. și c.m.m.d.c. Cele patru operații cu fracții ordinare și zecimale ; fracții zecimale periodice. Rapoarte și proporții. Mărimi direct și invers proporționale. Împărțirea unui număr în părți direct și invers proporționale, cu numere date. Sistemul metric. Extragerea rădăcinii pătrate cu aproximație de $1/10^n$. Metoda inducției complete.

Algebră *

Numere pozitive și negative. Valoarea absolută a unui număr. Axa numerelor reale. Expresii algebrice. Monoame și polinoame. Valoarea numerică a expresiilor algebrice. Cele patru operații cu monoame și polinoame.

Pătratul și cubul binoamelor. Puteri și radicali. Exponent zero, negativ și fracționar. Aducerea radicalilor la același indice. Raționalizarea numitorului în cazul cînd numitorul este radicalul unui monom, numitorul este o sumă de 2 sau 3 radicali cu indicele 2.

Descompunerea în factori. Împărțirea unui polinom prin $x \pm a$. Simplificarea fracțiilor algebrice. Cele patru operații cu fracții algebrice.

Ecuații și inecuații de gradul I. Sisteme de ecuații liniare cu două și trei necunoscute. Probleme care conduc la ecuații de gradul I.

Determinanți de ordinul II și III ; proprietăți ; calculul determinanților ; rezolvarea sistemelor de gradul I cu 2 și 3 necunoscute.

Ecuații de gradul II. Relații între rădăcini și coeficienți. Descompunerea trinomului de gradul II în factori. Discuția rădăcinilor trinomului de gradul II. Ecuații bipătrate. Ecuații binome de gradul III și IV. Sisteme de gradul II sau reductibile la gradul II. Sisteme formate dintr-o ecuație de gradul II și una de gradul I. Probleme care conduc la ecuații de gradul II.

Progresii aritmetice și geometrice. Logaritmul unui produs, unui cît, unei puteri și unui radical. Logaritmi zecimali. Operații cu logaritmi. Întrebuințarea tabelelor de logaritmi. Ecuații exponențiale și logaritmice.

Numere complexe. Cele patru operații cu numere complexe date sub formă algebrică și trigonometrică. Formula lui Moivre. Rădăcinile unității. Ecuații binome.

Permutări, aranjări și combinări. Aplicații.

Binomul lui Newton. Aplicații.

Divizibilitatea polinoamelor. Împărțirea polinoamelor. Condiția ca un polinom $P(x)$ să fie divizibil prin $\pm a$. Regula de formare a cîtului.

Aflarea c.m.m.d.c. al numerelor prin algoritmul lui Euclid.

C.m.m.d.c. al polinoamelor. Proprietățile c.m.m.d.c. al polinoamelor.

Enunțul teoremei lui D'Alembert. Descompunerea polinoamelor în factori liniari. Condiția ca două polinoame să fie identice. Metoda coeficienților nedeterminați. Condiția ca două ecuații să aibă aceleași rădăcini. Rădăcini comune a două ecuații. Relațiile dintre rădăcinile și coeficienții unei ecuații de gradul **n**.

Transformarea polinoamelor ; transformările elementare :

$$P(-x);\ P\left(\frac{1}{x}\right);\ P(x+h);\ P(kx);\ P\left(\frac{x}{m}\right).$$

Limitele rădăcinilor reale. Metoda grupării termenilor. Calcularea rădăcinilor întregi și raționale.

---

* Pentru facultățile de matematică și matematică-mecanică, secțiile de matematică, din învățămîntul universitar, programa de algebră este cea indicată la pag. 11.

Geometrie plană

Suma și diferența segmentelor de dreaptă. Măsurarea unghiurilor. Unghiuri complementare și suplimentare. Unghiuri opuse la vîrf. Triunghiuri. Felurile triunghiurilor. Linii principale într-un triunghi (mediane, înălțimi, bisectoare, mediatoare). Simetria în raport cu o dreaptă. Triunghi isoscel și echilateral. Perpendiculare și oblice. Teoreme asupra lor. Mediatoare și bisectoare ca locuri geometrice.

Cercul. Intersecția unei drepte cu un cerc. Tangentă și normală. Diametre, coarde și arce. Dependența dintre coarde și distanțele lor la centru. Distanța unui punct la un cerc. Unghiuri la centru. Operații asupra unghiurilor date în grade, minute și secunde. Poziția relativă a două cercuri (exterioare, tangente exterioare, secante, tangente interioare).

Egalitatea triunghiurilor. Teorema unghiului exterior. Relații între laturile și unghiurile unui triunghi. Egalitatea triunghiurilor dreptunghice. Construcții elementare cu rigla și cu compasul. Perpendiculara ridicată pe mijlocul unui segment de dreaptă ; perpendiculara dusă dintr-un punct pe o dreaptă ; bisectoarea unui unghi ; cercul înscris și circumscris unui triunghi ; tangenta într-un punct al cercului.

Axioma paralelelor și consecințele ei. Teorema relativă la unghiurile formate de două drepte paralele tăiate de o secantă. Unghiurile cu laturile, respectiv paralele sau perpendiculare. Suma unghiurilor unui triunghi. Suma unghiurilor unui poligon convex.

Paralelogram și trapez. Proprietățile laturilor și unghiurilor dintr-un paralelogram. Proprietățile diagonalelor dintr-un paralelogram, dreptunghi, romb și pătrat. Proprietatea dreptei care unește mijloacele a două laturi într-un triunghi. Proprietatea dreptei care unește mijloacele laturilor neparalele într-un trapez. Împărțirea unui segment în părți egale.

Măsura unghiurilor : cu vîrful pe cerc, în interiorul și exteriorul cercului ; măsura unui unghi format de o tangentă cu o coardă dusă prin punctul de contact. Construcția tangentelor duse dintr-un punct exterior la cerc.

Segmente comensurabile și incomensurabile. Raportul a două segmente. Drepte paralele tăiate de un fascicul de drepte. Împărțirea unui segment în părți proporționale cu segmentele date. Construcția unui segment care să fie al patrulea proporțional cu trei segmente date.

Asemănarea triunghiurilor și a poligoanelor. Construirea unui poligon asemenea cu un poligon dat. Raportul perimetrelor a două poligoane asemenea. Teorema bisectoarei. Relații metrice într-un triunghi dreptunghi. Teorema lui Pitagora. Teorema lui Pitagora generalizată la triunghiurile oarecare. Segmente proporționale în cerc. Construcții grafice. Poligoane regulate înscrise și circumscrise unui cerc. Asemănarea poligoanelor regulate și raportul perimetrelor lor. Calcularea laturii unui pătrat, a unui hexagon și a unui triunghi echilateral cînd se cunoaște raza cercului circumscris. Relația dintre latura poligonului regulat cu **n** laturi și latura poligonului regulat cu un număr dublu de laturi înscrise în același cerc.

Calcularea ariei dreptunghiului, paralelogramului, triunghiului, trapezului și poligonului regulat. Raportul ariilor a două triunghiuri sau a două poligoane asemenea. Lungimea cercului ca limită a perimetrelor unor poligoane regulate înscrise. Aria cercului. Raportul ariilor a două cercuri.

Geometrie în spațiu

Dreapta perpendiculară pe plan. Dreapta paralelă la un plan. Plane paralele. Condiția ca o dreaptă să fie perpendiculară pe un plan. Teorema celor trei perpendiculare ; reciprocele. Unghi diedru. Unghi plan corespunzător diedrului. Plane perpendiculare. Condiția ca două plane să fie perpendiculare. Unghiul unei drepte cu un plan.

Prisma. Aria laterală a prismei. Paralelipiped, proprietățile muchiilor și ale diagonalelor. Relația dintre diagonală și cele trei dimensiuni ale unui paralelipiped dreptunghic. Volumul prismei.

Piramida. Proprietățile secțiunilor paralele în piramidă. Raportul ariilor a două secțiuni paralele cu baza. Aria laterală a piramidei și a trunchiului

de piramidă. Volumul piramidei. Volumul trunchiului de piramidă.

Aria laterală și volumul cilindrului, conului și trunchiului de con.

Sfera. Intersecția sferei cu un plan. Cerc mare. Planul tangent la sferă. Aria și volumul sferei. Aria și volumul calotei și a zonei sferice. Sector sferic și segment sferic; definiția și calculul volumelor

Trigonometrie *

Definițiile și proprietățile fundamentale ale funcțiilor trigonometrice. Măsura arcelor în radiani, transformarea unui număr de grade în radiani și invers. Unghiuri pozitive și negative. Variația fiecăreia din funcțiile trigonometrice cînd unghiul variază în intervalul (0,2Π). Periodicitatea funcțiilor trigonometrice.

Relațiile dintre funcțiile trigonometrice ale aceluiași argument. Funcțiile trigonometrice ale unghiurilor complementare. Reducerea functiilor trigonometrice ale unui unghi oarecare la funcțiile trigonometrice ale unui unghi ascuțit. Graficele funcțiilor trigonometrice (sinus, cosinus și tangentă). Tabelele logaritmice ale funcțiilor trigonometrice.

Soluția generală a ecuațiilor $\sin x = a$, $\cos x = a$ și $\operatorname{tg} x = a$.

Formulele care dau funcțiile trigonometrice ale sumei și diferenței a două unghiuri. Funcțiile trigonometrice ale unui unghi dublu și ale jumătății de unghi. Transformarea sumelor în expresii calculabile prin logaritmi.

Funcții trigonometrice inverse. Valoarea principală a fiecărei funcții inverse.

Relații între elementele unui triunghi oarecare; formulele fundamentale. Rezolvarea triunghiurilor. Aplicarea trigonometriei la rezolvarea problemelor geometrice.

---

* Pentru facultățile de matematică și matematică-mecanică, secțiile de matematică din învățămîntul universitar, programa de trigonometrie este cea indicată pe coloanele 2—3.

Calcul diferențial

Noțiuni despre mulțimi.

Reprezentarea numerelor prin puncte pe o dreaptă. Puteri cu exponent întreg și rațional.

Șiruri. Definiția șirului: șiruri mărginite, șiruri monotone. Șiruri convergente. definiția limitei unui șir, criterii de convergență. Convergența șirurilor monotone și mărginite. Numărul e. Operații cu șiruri convergente: suma, produsul, cîtul. Trecerea la limită în inegalități.

Puteri și logaritmi. Puteri cu exponent real. Logaritmi, logaritmi naturali.

Simbolurile ∞, șiruri cu limite +∞; operații cu ∞: operații fără sens.

Definiția funcției, domeniul de definiție, domeniul valorilor, variabilă independentă. Funcții reale. Graficul unei funcții.

Funcții elementare: polinoame, funcții raționale, funcția putere, funcția exponențială, funcția logaritmică, funcții circulare. Funcții compuse. Funcții monotone. Funcții inverse. Funcții circulare inverse.

Definiția limitei unei funcții într-un punct. Criterii de existență a limitelor de funcții. Operații cu limite de funcții. Limitele funcțiilor elementare. Cazuri de excepție la operațiile cu limitele de funcții.

Definiția continuității unei funcții într-un punct și pe un interval. Operații cu funcții continue. Continuitatea funcțiilor elementare.

Probleme care conduc la noțiunea de derivată (viteza unui mobil, tangenta la o curbă).

Definiția derivatei unei funcții într-un punct și pe un interval.

Operații cu funcții derivabile: suma, produsul, cîtul. Derivatele funcțiilor raționale și ale funcțiilor circulare. Derivata unei funcții compuse. Derivata unei funcții inverse. Derivata funcțiilor logaritmice, a funcțiilor exponențiale, a funcției putere, a funcției v^u și a funcțiilor circulare inverse.

Diferențială. Derivate de ordin superior; aplicație: determinarea rădăcinilor multiple ale unui polinom.

Aplicațiile derivatelor în fizică: viteză, accelerație, debit, intensitatea curentului electric, densitate.

Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor. Teorema lui Rolle și teorema creșterilor finite. Intervale de monotonie ale unei funcții, puncte de maxim și de minim: convexitate și concavitate; puncte de inflexiune: asimptote: trasarea graficului funcțiilor.

Aplicații: probleme de maxim și minim, separarea și aproximarea rădăcinilor reale ale unei ecuații.

Calcul integral

Primitive. Integrale. Proprietățile integralei. Integrarea prin părți. Schimbarea de variabilă. Calculul ariilor și volumelor. Aplicațiile integralei la fizică (centru de greutate, lucru mecanic).

Geometrie analitică

Geometria pe o dreaptă. Segmente orientate. Măsura unui segment în funcție de abscisele extremităților. Teorema lui Chasles. Împărțirea unui segment într-un raport dat. Abscisa mijlocului unui segment.

Poziția unui punct în plan. Coordonatele carteziene ale unui punct. Distanța dintre două puncte. Împărțirea unui segment într-un raport dat. Coordonatele mijlocului unui segment. Direcția unei drepte. Unghiul a două direcții. Condițiile ca două drepte să fie paralele sau perpendiculare. Aplicații.

Ecuația dreptei; semnificația coeficienților: cazuri particulare: ecuația dreptei care trece printr-un punct dat și are o direcție dată; ecuația dreptei care trece prin două puncte: ecuația dreptei în raport cu segmentele determinate pe axe. Condiția ca trei puncte să fie coliniare. Intersecția a două drepte. Condiția ca două ecuații să reprezinte aceeași dreaptă. Fasciculele de drepte care trec printr-un punct dat, cele care trec prin punctul de intersecție a două drepte și cele paralele cu o direcție dată. Condiția ca trei drepte să fie concurente. Separarea planului în regiuni de o dreaptă. Ecuația normală a dreptei. Distanța de la un punct la o dreaptă. Aplicații: aflarea înălțimilor unui triunghi, ecuațiile bisectoarelor, aria unui triunghi etc.

Cercul. Ecuația cercului cu centrul în origine și într-un punct oarecare. Determinarea ecuației unui cerc prin trei condiții. Intersecția unei drepte cu un cerc. Ecuațiile tangentei: într-un punct al cercului, paralelă cu o direcție dată, dintr-un punct exterior. Ecuația normalei. Puterea unui punct în raport cu un cerc. Axa radicală a două cercuri. Centrul radical. Intersecția a două cercuri. Fasciculele de cercuri care trec prin punctele de intersecție a două cercuri date și cele care trec prin punctele de intersecție a unei drepte cu un cerc. Aplicații la proprietățile cercului și locuri geometrice.

Elipsa. Definiția și ecuația elipsei. Elementele importante ale elipsei. Construirea elipsei printr-o mișcare continuă și prin puncte. Intersecția unei elipse cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la elipsă. Aplicații la proprietățile elipsei și locuri geometrice.

Hiperbola. Definiția și ecuația hiperbolei. Elemente importante ale hiperbolei. Asimptote. Construcția hiperbolei printr-o mișcare continuă și prin puncte. Hiperbola echilaterală raportată la asimptote. Intersecția hiperbolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la hiperbolă. Aplicații la proprietățile hiperbolei și locuri geometrice.

Parabola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale parabolei. Intersecția parabolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la parabolă. Aplicații la proprietățile parabolei și locuri geometrice. Traiectoria unui punct în cîmpul gravitației. Proprietatea optică a parabolei.

Algebră

(pentru facultățile de matematică-mecanică și de matematică, secțiile de matematică din învățămîntul universitar).

Polinoame și fracții algebrice; operații. Puteri și radicali. Raționalizarea numitorului.

Cele patru operații cu fracții algebrice.

Ecuații și inecuații de gradul I. Sisteme de ecuații liniare cu două și trei necunoscute. Probleme care conduc la ecuații de gradul I.

Ecuații de gradul II. Relații între rădăcini și coeficienți. Descompunerea trinomului de gradul II în factori: semnul trinomului: inecuații de gradul II. Discuția rădăcinilor trinomului de gradul II. Ecuații bipătrate. Ecuații binome de gradul III și IV. Sisteme de gradul II sau reductibile la gradul II. Probleme care conduc la ecuații de gradul II.

Progresii aritmetice și geometrice. Logaritmi. Proprietățile logaritmilor. Ecuații exponențiale și logaritmice.

Numere complexe. Cele patru operații cu numere complexe, date sub formă algebrică și trigonometrică. Folmula lui Moivre. Rădăcinile unității. Ecuații binome.

Binomul lui Newton. Aplicații.

Relațiile între rădăcinile și coeficienții unei ecuații de gradul n.

Metoda grupării termenilor. Calcularea rădăcinilor întregi și raționale.

Trigonometrie

(pentru facultățile de matematică și matematică-mecanică, secțiile de matematică din învățămîntul universitar)

Definițiile și proprietățile fundamentale ale funcțiilor trigonometrice. Variația fiecăreia din funcțiile trigonometrice, cînd unghiul variază în intervalul (0,2Π). Periodicitatea funcțiilor trigonometrice.

Relațiile între funcțiile trigonometrice ale aceluiași argument. Funcțiile trigonometrice ale unghiurilor complementare. Reducerea funcțiilor trigonometrice ale unui unghi oarecare la funcțiile trigonometrice ale unui unghi ascuțit. Graficele funcțiilor trigonometrice (sinus, cosinus și tangentă).

Soluția generală a ecuațiilor $\sin x = a$, $\cos x = a$ și $\operatorname{tg} x = a$.

Formulele care dau funcțiile trigonometrice ale sumei și diferenței a două unghiuri. Funcțiile trigonometrice ale unui unghi dublu și ale jumătății de unghi. Transformarea sumelor în expresii calculabile prin logaritmi.

Funcții trigonometrice inverse. Valoarea principală a fiecărei funcții inverse.

Relații între elementele unui triunghi oarecare; formulele fundamentale. Aplicarea trigonometriei la rezolvarea problemelor geometrice.

— FIZICĂ *)

Mecanica

Mișcarea mecanică. Relativitatea repausului și a mișcării.

Mișcarea rectilinie uniformă. Viteza în mișcarea rectilinie uniformă. Unități de măsură a vitezei. Ecuația mișcării rectilinii uniforme.

Mișcarea rectilinie uniform variată. Viteza medie dintr-un interval de timp dat. Viteza la un moment dat. Accelerație. Unități de măsură a accelerației.

Formulele vitezei și spațiului în mișcarea rectilinie uniform variată cu și fără viteză inițială.

Legea inerției — prima lege a lui Newton. Noțiuni despre forță.

Frecarea: felurile frecării. Coeficient de frecare.

Masa corpurilor. Legătura dintre forță, masa corpurilor și accelerație. Legea a doua a lui Newton.

Legea a treia a lui Newton. Exemple de aplicare a legilor mecanicii în tehnică.

Mișcarea corpurilor sub acțiunea forței de gravitate. Căderea liberă a corpurilor.

Mărimi fizice fundamentale și derivate.

Unități de măsură. Sistemul MKS.

Lucrul mecanic. Puterea. Unitățile de măsură ale lucrului mecanic și ale puterii. Energia cinetică și energia potențială. Deducerea formulei energiei cinetice.

Legea transformării și conservării energiei în procesele mecanice.

Mișcarea uniform circulară a unui punct material. Viteza liniară și viteza unghiulară.

Accelerația centripetă. Formula (fără deducerea ei). Forța centripetă. Forța centrifugă. Mașina centrifugă. Aplicații: separatoare centrifuge, pompe centrifuge.

Legea atracției universale. Constanta gravitației. Variația greutății corpurilor cu altitudinea și latitudinea.

Compunerea forțelor care acționează pe aceeași direcție. Compunerea forțelor care fac un unghi între ele. Paralelogramul forțelor.

Descompunerea unei forțe date în două componente concurente.

Compunerea forțelor paralele de același sens și descompunerea unei forțe în două componente paralele de același sens.

Centrul de greutate și stabilirea lui experimentală.

Echilibrul corpurilor care au un punct, o axă sau o suprafață de sprijin. Felurile echilibrului.

Momentul unei forțe. Echilibrul forțelor care acționează asupra unui corp solid ce are o axă de rotație.

Pîrghii. Scripeți. Planul inclinat. Șurubul. Stabilirea condițiilor de echilibru al mașinilor simple pe baza conservării lucrului mecanic. Randamentul unei mașini simple. Balanța.

Transmiterea presiunii prin lichide și prin gaze. Legea lui Pascal. Presa hidraulică.

Presiunea în lichide. Echilibrul lichidelor nemiscibile și de densități diferite în vase comunicante.

Legea lui Arhimede. Plutirea corpurilor.

Presiunea atmosferică.

Presiunea în lichide și gaze aflate în mișcare. Relația dintre presiune și viteza curentului de fluid. Legea lui Bernoulli pentru tuburi orizontale (fără deducere). Pulverizatorul. Lampa Bunsen. Trompa de apă.

Rezistența la mișcarea corpului în lichid și gaz, rezistența în raport cu viteza, secțiunea și forma corpului. Forme aerodinamice.

Folosirea relației dintre presiunea și viteza curentului la ascensiunea avionului.

Folosirea energiei apei în mișcare. Turbine. Centrale hidroelectrice.

Legile pendulului. Aplicații ale pendulului la măsurarea timpului.

Elasticitatea unui corp solid. Legea lui Hooke. Oscilațiile elastice. Mișcarea oscilatorie armonică.

Propagarea oscilațiilor într-un mediu elastic. Unde transversale și unde longitudinale. Lungimea de undă. Legătura dintre viteza de propagare, lungimea de undă și frecvența oscilațiilor.

Reflexia undelor. Rezonanța.

---

* Candidații vor pregăti și problemele privind aplicațiile practice.

Fizica moleculară și căldura

Principiile fundamentale și bazele experimentale ale teoriei cinetice-moleculare.

Difuziunea în corpurile gazoase, lichide și solide. Mișcarea browniană. Mișcarea moleculelor. Mișcarea moleculelor și presiunea. Mișcarea moleculelor și temperatura. Forțe intermoleculare.

Măsurarea cantității de căldură prin metoda amestecului.

Căldura specifică. Ecuația calorimetrică. Puterea calorică a combustibililor. Randament termic.

Echivalentul mecanic al caloriei. Legea conservării și transformării energiei în procesele mecanice și termice.

Coeficienții de dilatație liniară și în volum a corpurilor solide. Coeficientul de dilatație în volum a lichidelor. Importanța pentru tehnică a dilatației sub acțiunea căldurii.

Legea Boyle-Mariotte. Legea Gay-Lussac. Variația

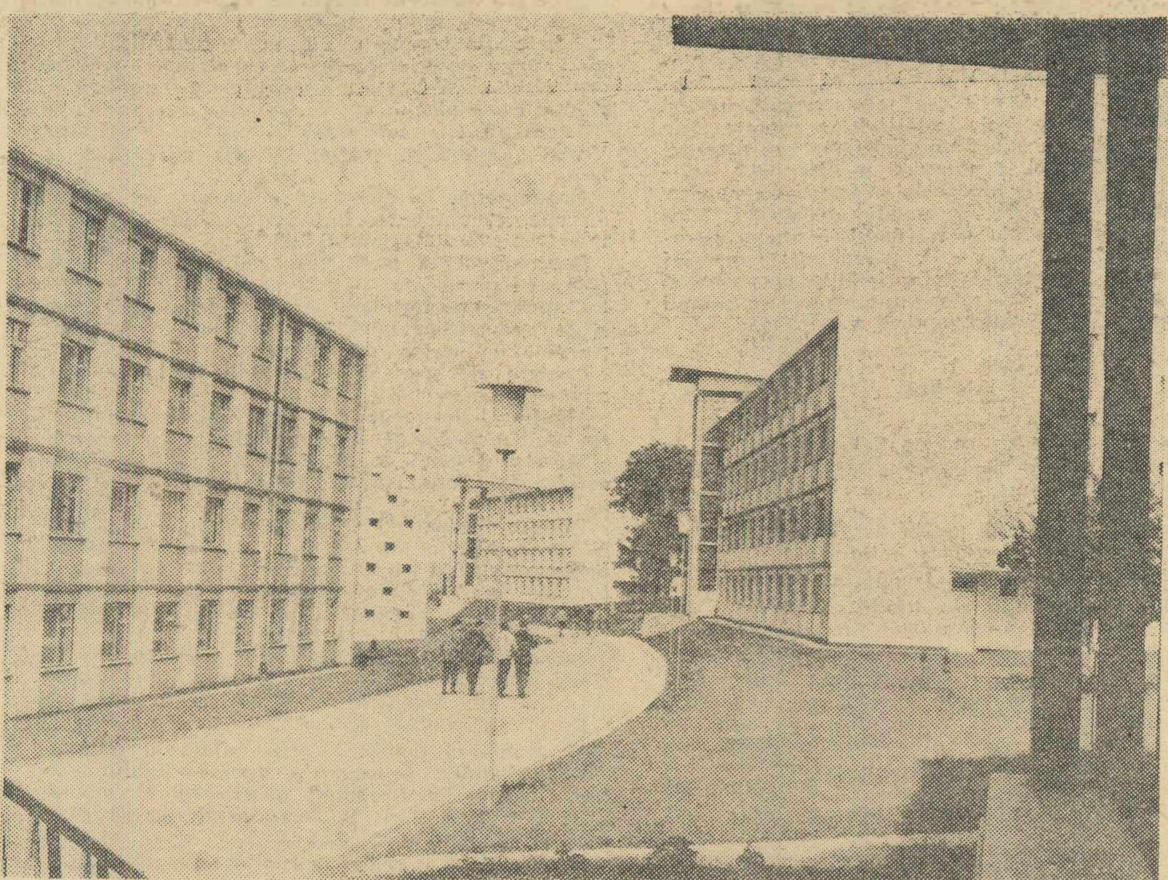
presiunii unui corp gazos cu temperatura. Scara absolută a temperaturilor. Ecuația gazelor perfecte.
Tensiunea superficială a lichidelor. Fenomenul de udare. Capilaritatea. Fenomenele capilare în viața de toate zilele, în natură și în tehnică.
Temperatura de topire și de solidificare. Căldura de topire.
Schimbarea volumului corpului în timpul topirii și al solidificării. Influența presiunii asupra temperaturii de topire.
Vaporizarea. Vaporii saturanți și nesaturanți. Explicarea vaporizării pe baza teoriei cinetice-moleculare. Căldura de vaporizare.
Relația dintre volumul și presiunea vaporilor sub temperatura constantă. Legătura dintre presiunea vaporilor saturanți și temperatură. Fierberea.
Noțiuni despre lichefierea gazelor. Temperatura critică.
Umiditatea aerului : absolută și relativă. Roua și punctul de aburire. Higrometrul.
Condițiile necesare pentru funcționarea unei mașini termice. Randamentul unei mașini termice. Principiul lui Carnot. Dependența randamentului unei mașini termice de diferența de temperatură. Turbine cu aburi. Termoficarea. Motoare cu ardere internă. Motoare cu reacție.

Electricitatea

Electrizarea corpurilor. Acțiunea reciprocă a sarcinilor electrice. Legea lui Coulomb. Unitatea de cantitate de electricitate : coulombul. Repartizarea sarcinilor electrice în echilibru pe conductoare.
Cîmpul electrostatic. Intensitatea cîmpului. Linii de forță.
Noțiuni despre potențial. Unitatea de potențial : voltul. Lucrul mecanic la deplasarea sarcinii în cîmpul electric.
Capacitatea electrică. Unitatea de capacitate electrică : faradul. Condensatorul. Constanta dielectrică. Formula capacității condensatorului plan (fără deducție). Legarea condensatoarelor în paralel. Condensatoare variabile.
Electricitatea atmosferică.
Sarcina electrică elementară. Electronul. Curentul electric în metale datorită mișcării electronilor liberi.
Tensiunea. Intensitatea curentului și rezistența circuitului electric.
Legea lui Ohm.
Rezistivitatea. Legătura dintre rezistivitate și temperatură.
Legarea în serie și în paralel a conductoarelor. Reostate și șunturi.
Circuitul exterior și circuitul interior. Aplicarea legii lui Ohm la întregul circuit. Gruparea în serie a elementelor.
Energia și puterea electrică. Legea Joule-Lenz și aplicațiile efectului termic al curentului electric.
Termoelementele și aplicațiile lor.
Electroliza. Legile lui Faraday. Determinarea sarcinii ionului monovalent.
Aplicațiile tehnice ale electrolizei. Polarizarea electrozilor. Acumulatoare.
Ionizarea unui gaz. Descărcări electrice în gaze. Arcul electric.
Raze catodice. Raze canal.
Lămpi cu luminescență.
Cîmpul magnetic al curentului liniar, circular și al solenoidului. Intensitatea cîmpului magnetic. Flux magnetic. Permeabilitate magnetică. Electromagneții și aplicațiile lor.
Acțiunea cîmpului magnetic asupra unui curent mobil. Forța electromagnetică. Ampermetru și voltmetru. Forța electrodinamică. Definirea amperului, unitate fundamentală în sistemul internațional. Contor electric. Cîmpul magnetic al Pămîntului (sumar). Producerea tensiunii electromotoare de inducție. Factorii care determină mărimea și sensul tensiunii electromotoare de inducție. Legile lui Faraday și Lenz.
Fenomenul de autoinducție.
Obținerea curentului alternativ. Perioada și frecvența unui curent alternativ. Legea lui Ohm pentru curentul alternativ (fără deducție). Generatorul de curent alternativ (sumar). Motorul de curent alternativ (sumar). Dinamul și motorul de curent continuu. Reversibilitatea lor.
Transformarea curentului alternativ. Transformatoare. Redresoare uscate. Bobina de inducție ; telefonul.
Electrificarea.
Descărcarea oscilatorie a unui condensator. Circuit oscilant. Oscilații electrice amortizate și întreținute.
Circuit oscilant deschis. Cîmp electromagnetic. Unde electromagnetice. Viteza de propagare.
Rezonanța electrică.
Noțiuni despre radioemisie și radiorecepție. Trioda. Caracteristica de grilă. Funcțiile triodei. Noțiuni despre semiconductoare și tranzistoare. Radioul. Noțiuni despre radiolocație.

Optica

Viteza de propagare a luminii și determinarea ei experimentală (metoda Michelson).
Legile reflecției luminii. Imagini în oglinzile plane și în cele sferice.
Legile refracției luminii. Indicele de refracție. Reflecția totală. Refracția printr-o lamă cu fețe plan-paralele și printr-o prismă optică.
Obținerea și construirea imaginilor în lentile. Formulele lentilelor. Convergența lentilelor. Dioptria. Noțiuni despre aberațiile sferică și cromatică. Corijare.
Ochiul ca aparat optic. Vederea binoculară. Unghiul vizual. Ochelarii. Lupa. Cinematograful. Aparatul fotografic. Microscopul. Luneta. Binoclul prismatic.
Noțiuni despre interferența și difracția luminii.
Partea vizibilă, infraroșie și ultravioletă a spectrului. Spectre de emisie (continuu și de linii) și spectre de absorbție. Spectroscopul.
Analiza spectrală.
Obținerea razelor Roentgen și proprietățile lor. Privire generală asupra undelor electromagnetice.
Transformarea energiei radiațiilor în alte forme de energie.
Fenomenul fotoelectric. Legile lui. Noțiuni despre cuantele de radiație (fotoni). Celula fotoelectrică și aplicațiile ei.
Presiunea luminii. Relația reciprocă dintre masă și energie. Lumina ca fenomen ondulatoriu și corpuscular.

Cămine studențești la Cluj

— CHIMIE *)

Chimie anorganică **

Substanțele și proprietățile lor. Fenomene fizice și fenomene chimice (exemple). Amestecuri și combinații chimice (exemple). Reacții chimice. Tipuri de reacții chimice : reacții de combinare, de descompunere, de substituție (exemple). Elemente chimice. Noțiunea de element în concepția chimiei moderne. Elemente cu caracter metalic și caracter metaloidic (exemple).
Teoria atomo-moleculară. Principiile teoriei atomo-moleculare. Mase atomice și mase moleculare.
Atom-gram și moleculă-gram. Legea conservării masei. Legea proporțiilor definite. Legea lui Avogadro, volumul molecular al gazelor.
Sistemul periodic al lui D. I. Mendeleev. Legea periodicității. Noțiuni asupra substanțelor radioactive și asupra dezintegrării radioactive. Noțiuni de bază despre structura atomilor. Nucleul atomic. Izotopi. Formarea combinațiilor chimice și valența elementelor (covalența și electrovalența). Noțiunea de valență. Ecuații chimice. Punerea în ecuație a reacțiilor simple. Calcule pe baza formulelor și a ecuațiilor chimice.
Hidrogenul. Prepararea și proprietățile fizice și chimice ale hidrogenului. Hidrogenul ca element reductor.
Oxigenul. Prepararea, proprietățile fizice și chimice ale oxigenului, întrebuințările lui. Ozonul. Noțiuni despre alotropie.
Apa. Proprietățile fizice și chimice ale apei. Soluțiile. Solubilitatea substanțelor solide în apă. Solubilitatea în apă a lichidelor și a gazelor. Dependența solubilității gazelor și substanțelor solide de temperatură. Exemple de substanțe practic insolubile, puțin solubile și ușor solubile. Soluție diluată, concentrată și saturată. Exprimarea cantitativă a concentrației soluțiilor (procentuală). Probleme referitoare la prepararea soluțiilor de concentrații diferite. Separarea substanțelor solide din soluții.
Oxizi, baze, acizi și săruri. Oxizii. Compoziția și denumirea lor. Oxizi bazici și oxizii acizi (anhidridele acizilor). Bazele (hidroxizii), compoziția și denumirea lor. Proprietățile bazelor (hidroxizilor). Acizii, compoziția și denumirea lor. Acizii hidracizi și acizii oxigenați (exemple). Bazicitatea acizilor. Proprietățile caracteristice ale acizilor. Sărurile, compoziția și denumirea lor. Metodele cele mai însemnate de obținere a sărurilor ; reacții de neutralizare, substituție și de dublu schimb (exemple). Electroliți și neelectroliți (exemple). Ioni în soluțiile de acizi, baze și săruri. Cationi și anioni. Proprietățile ionilor. Electroliza. Reacții ionice. Disociația electrolitică a apei. Hidroliza.
Halogenii. Fluorul. Prepararea fluorului. Proprietățile fizice și chimice ale fluorului și întrebuințări. Clorul. Prepararea clorului. Proprietățile fizice și chimice ale clorului. Întrebuințările clorului. Bromul. Preparare, proprietăți și întrebuințări. Iodul, preparare, proprietăți și întrebuințări. Acizii hidracizi ai halogenilor. Acidul clorhidric și sărurile sale. Acidul fluorhidric și sărurile sale. Acidul bromhidric și sărurile sale. Acidul iodhidric și sărurile sale. Caracterele generale ale halogenilor. Halogenii cu grupă naturală de elemente.
Sulful. Compușii minerali ai sulfului. Proprietățile și întrebuințările sulfului. Hidrogenul sulfurat. Caracterul acid al soluției de hidrogen sulfurat în apă. Combinațiile sulfului cu oxigenul. Bioxidul de sulf și proprietățile lui. Acidul sulfuros și proprietățile lui. Sărurile acidului sulfuros (sulfiții). Oxidarea bioxidului de sulf, la anhidridă sulfurică (trioxid de sulf) cu ajutorul catalizatorilor. Acidul sulfuric. Prepararea industrială a acidului sulfuric (metode de contact). Proprietățile acidului sulfuric ; comportarea lui față de apă, metale, acțiunea asupra unor substanțe organice. Sărurile acidului sulfuric (sulfații) și întrebuințările lui în tehnică.
Aerul. Gazele rare. Generalități.
Azotul și fosforul. Amoniacul. Prepararea și proprietățile lui fizice și chimice. Solubilitatea lor în apă și caracterul alcalin al soluției. Grupul amoniu. Hidroxid de amoniu. Săruri de amoniu. Acidul azotic : preparare, proprietăți fizice și chimice, întrebuințări. Sărurile acidului azotic (azotați). Însemnătatea azotaților în viața plantelor, în agrotehnică și pirotehnie. Compușii minerali ai fosforului. Alotropia fosforului. Fosforul alb și fosforul roșu. Proprietățile lor fizice și chimice. Întrebuințările fosforului. Anhidrida fosforică. Acidul ortofosforic și sărurile lui (fosfații). Rolul compușilor fosforului în organismul animalelor și al plantelor. Îngrășăminte minerale. Crearea și dezvoltarea industriei de îngrășăminte în anii puterii populare.
Carbonul și compușii lui. Carbonul în natură. Stările alotropice ale carbonului ; diamantul și grafitul. Mangalul. Cărbunele activ. Capacitatea de adsorbție a cărbunelui, mijloc de apărare contra gazelor toxice. Proprietățile chimice ale carbonului. Combinațiile carbonului cu oxigenul. Oxidul de carbon, preparare și proprietăți. Gazul de generator. Gazul de apă. Bioxidul de carbon, preparare și proprietățile lui fizice și chimice. Rolul bioxidului de carbon în natură. Întrebuințările bioxidului de carbon. Acidul carbonic și sărurile lui (carbonații). Circulația carbonului în natură.
Siliciul. Răspîndirea siliciului în natură. Bioxidul de siliciu. Acidul silicic. Noțiuni despre silicați. Rolul silicaților în industrie. Sticla. Cimentul.
Noțiuni despre proprietățile și întrebuințările gazelor rare.
Metale. Caracterizarea generală a metalelor. Proprietățile fizice și chimice. Aliaje. Coroziunea metalelor, chimică și electrochimică.
Metale alcaline. Sodiul și potasiul. Preparare, proprietăți, întrebuințări. Oxizi de sodiu, de potasiu. Hidroxizii de sodiu și de potasiu. Săruri mai importante de sodiu și de potasiu. Îngrășăminte potasice.
Metale alcalino-pămîntoase. Calciul. Stare naturală. Preparare, proprietăți, compuși mai importanți, întrebuințări. Fabricarea varului. Noțiuni despre magneziu. Duritatea apei și înlăturarea ei.
Metale din grupa a III-a. Aluminiul. Preparare, proprietăți, compuși mai importanți, întrebuințări.
Fierul. Proprietățile fierului. Ruginirea fierului. Măsurile pentru preîntîmpinarea ruginirii. Fierul în natură. Oxizii fierului. Principalele reacții care au loc în cuptorul înalt. Fontele. Oțelul. Însemnătatea lor în economia națională. Compușii mai importanți ai fierului.
Noțiuni despre staniu, plumb, cupru, argint, zinc, crom, mercur și mangan (la nivelul manualului pentru clasa a X-a).

---

* Candidații vor pregăti și problemele privind aplicațiile practice.
** Pentru Facultatea de comerț, secția merceologie, programa de chimie anorganică este cea indicată la pag. 13, coloanele 1—3.

Chimie organică *

Substanţe organice. Varietatea compuşilor carbonului. Deosebirea dintre substanţele organice şi anorganice. Primele sinteze de substanţe organice.

Hidrocarburi. Hidrocarburi saturate aciclice. Metanul. Prepararea, proprietăţile fizice şi chimice. Seria omologă a metanului. Izomerie. Hidrocarburi nesaturate aciclice : etilena şi acetilena. Preparare, proprietăţile fizice şi chimice. Întrebuinţări. Cauciucul. Ţiţeiul. Derivatele lui. Procesul de cracare. Benzenul. Proprietăţile lui fizice şi chimice. Formula structurală a benzenului. Toluenul. Naftalenul. Antracenul. Pirogenarea cărbunilor de pămînt. Gudroanele obţinute din cărbunii de pămînt ca materie primă pentru fabricarea unor substanţe organice.

Radicalii organici şi grupe funcţionale.

Alcooli. Noţiuni generale. Alcoolul etilic. Preparare, proprietăţi şi întrebuinţări. Glicerina ca exemplu de polialcool. Proprietăţile generale ale alcoolilor.

Fenolul (acid fenic). Proprietăţi. Fenolul ca materie primă în fabricarea maselor plastice. Deosebirea dintre fenoli şi alcooli.

Aldehidele. Noţiuni generale. Prepararea aldehi-
punere, de substituţie (exemple). Elemente chimice.
delor prin oxidarea alcoolilor. Aldehida formică.

Biblioteca Facultăţii de limbă şi literatură română din Bucureşti

Noţiuni despre cetone. Acetona.

Acizii organici. Noţiuni generale. Acidul formic. Preparare, proprietăţi, întrebuinţări. Acidul acetic. Preparare, proprietăţile şi întrebuinţările lui. Acizii graşi. Săpunurile ca săruri ale acizilor graşi. Pirogenarea lemnului.

Esterii ca produse ale acţiunii reciproce între acizi şi alcooli. Grăsimi. Compoziţia grăsimilor şi proprietăţile lor. Hidrogenarea grăsimilor. Prepararea săpunului.

Zaharide. Monozaharidele : glucoza şi fructoza, răspîndirea în natură, proprietăţi. Dizaharidele : zaharoza sau zahărul din sfecla de zahăr. Polizaharide. Amidonul. Formarea amidonului în plante. Fotosinteza. Prelucrarea amidonului.

Celuloza. Hidroliza celulozei. Hîrtia. Mătasea artificială. Nitroceluloze şi întrebuinţările lor.

Substanţe organice care conţin azot. Nitroderivaţi. Noţiuni despre amine. Anilina. Preparare, proprietăţile şi întrebuinţările ei în industria materiilor colorante. Noţiuni despre amide. Ureea. Noţiuni despre nitrili. Acidul cianhidric. Aminoacizii. Proteinele. Proprietăţile fizice şi chimice ale proteinelor. Rolul proteinelor în procesele vitale.

Noţiuni despre obţinerea, proprietăţile şi folosirea maselor plastice şi a coloranţilor. Noţiuni despre antibiotice.

Dezvoltarea industriei chimice în Republica Socialistă România (la nivelul manualului de clasa a XI-a).

---

* Pentru facultăţile de biologie-geografie şi Facultatea de geologie-geografie, secţiile de geologie şi geochimie, programa de chimie organică este cea indicată la pag. 13, coloana 3.

Chimie anorganică

(pentru Facultatea de comerţ, secţia de merceologie).

Substanţele şi proprietăţile lor. Fenomene fizice şi fenomene chimice (exemple). Amestecuri şi combinaţii chimice (exemple). Reacţii chimice. Tipuri de reacţii chimice : reacţii de combinare, de descom-

Noţiunea de element în concepţia chimiei moderne. Elemente cu caracter metalic şi caracter metaloidic (exemple).

Teoria atomo-moleculară. Principiile de bază ale teoriei atomo-moleculare. Mase atomice şi mase moleculare. Atom-gram şi moleculă-gram. Legea conservării masei. Legea proporţiilor definite. Legea lui Avogadro, volumul molecular al gazelor.

Sistemul periodic al lui D. I. Mendeleev. Legea periodicităţii. Noţiuni asupra substanţelor radioactive şi asupra dezintegrării radioactive. Noţiuni de bază despre structura atomilor. Nucleul atomic. Izotopi. Formarea combinaţiilor chimice şi valenţa elementelor (covalenţa şi electrovalenţa). Noţiunea de valenţă. Ecuaţii chimice. Punerea în ecuaţie a reacţiilor simple.

Hidrogenul. Prepararea şi proprietăţile fizice şi chimice ale hidrogenului. Hidrogenul ca element reducător.

Oxigenul. Prepararea, proprietăţile fizice şi chimice ale oxigenului, întrebuinţările lui. Ozonul. Noţiuni despre alotropie.

Apa. Proprietăţile fizice şi chimice ale apei. Soluţiile.

Solubilitatea substanţelor solide în apă. Solubilitatea în apă a lichidelor şi a gazelor. Dependenţa solubilităţii gazelor şi substanţelor solide de temperatură. Exemple de substanţe practic insolubile, puţin solubile şi uşor solubile. Soluţie diluată, concentrată şi saturată. Exprimarea cantitativă a concentraţiei soluţiilor (procentuală). Separarea substanţelor solide din soluţii.

Oxizi, baze, acizi, săruri. Generalităţi. Electroliţi şi neelectroliţi. Ioni în soluţiile de acizi, baze şi săruri. Cationi şi anioni. Proprietăţile ionilor. Electroliza. Reacţii ionice. Disociaţia electrolitică a apei.

Halogenii. Caractere generale. Clorul şi acidul clorhidric, preparare, proprietăţi, întrebuinţări. Bromul şi iodul (generalităţi).

Sulful. Stare naturală, obţinere, proprietăţi. Hidrogenul sulfurat şi săruri. Bioxidul şi trioxidul de sulf. Acidul sulfuros şi acidul sulfuric (metoda de contact). Sărurile lor şi întrebuinţări.

Aerul. Gazele rare. Generalităţi.

Azotul şi fosforul. Amoniacul. Prepararea şi proprietăţile lui fizice şi chimice. Săruri de amoniu. Acidul azotic : preparare, proprietăţi fizice şi chimice, întrebuinţări. Sărurile acidului azotic (azotaţi). Compuşii minerali ai fosforului. Alotropia fosforului. Fosfor alb şi fosfor roşu. Proprietăţile lor fizice şi chimice. Întrebuinţările fosforului. Acidul ortofosforic şi sărurile lui (fosfaţii). Îngrăşăminte minerale. Crearea şi dezvoltarea industriei de îngrăşăminte în anii puterii populare.

Carbonul şi compuşii lui. Carbonul în natură. Stările alotropice ale carbonului ; diamantul şi grafitul. Mangalul. Cărbunele activ. Proprietăţile chimice ale carbonului. Oxidul de carbon, preparare şi proprietăţi. Bioxidul de carbon, preparare şi proprietăţile lui fizice şi chimice. Rolul bioxidului de carbon în natură. Întrebuinţările bioxidului de carbon. Acidul carbonic şi sărurile lui (carbonaţii).

Siliciul. Răspîndirea siliciului în natură. Bioxidul de siliciu. Acidul silicic. Noţiuni despre silicaţi.

Metale. Caracterizarea generală a metalelor. Proprietăţile fizice şi chimice.

Metale alcaline. Sodiul şi potasiul. Preparare, proprietăţi, întrebuinţări. Hidroxizii de sodiu şi potasiu. Săruri mai importante de sodiu şi potasiu.

Metale alcalino-pămîntoase. Calciul. Stare naturală. Preparare, proprietăţi, compuşi mai importanţi, întrebuinţări. Noţiuni despre magneziu. Duritatea apei şi înlăturarea ei.

Metale pămîntoase. Aluminiul. Preparare, proprietăţi, compuşi mai importanţi, întrebuinţări.

Fierul. Proprietăţile fierului. Ruginirea fierului. Măsurile pentru preîntîmpinarea ruginirii. Fierul în natură. Oxizii fierului. Principalele reacţii ce au loc în cuptorul înalt. Fontele. Oţelul. Însemnătatea lor în economia naţională. Compuşii mai importanţi ai fierului.

Chimie organică

(pentru facultăţile de biologie-geografie şi facultatea de geologie-geografie, secţiile de geologie şi geochimie)

Substanţe organice. Varietatea compuşilor carbonului. Deosebirea dintre sunstanţele organice şi anorganice. Primele sinteze de substanţe organice.

Hidrocarburi. Hidrocarburi saturate aciclice. Metanul. Preparare, proprietăţile fizice şi chimice. Seria omologă a metanului. Izomerie. Hidrocarburi nesaturate aciclice : etilena şi acetilena. Preparare, proprietăţile fizice şi chimice. Întrebuinţări. Cauciucul. Ţiţeiul. Derivatele lui. Procesul de cracare. Benzenul. Proprietăţile lui fizice şi chimice. Formula structurală a benzenului. Toluenul. Naftalenul. Antracenul. Pirogenarea cărbunilor de pămînt. Gudroanele obţinute din cărbunii de pămînt ca materie primă pentru fabricarea unor substanţe organice.

Radicalii organici şi grupe funcţionale.

Alcooli. Noţiuni generale. Alcoolul etilic, preparare, proprietăţi şi întrebuinţări. Glicerina ca exemplu de polialcool. Proprietăţile generale ale alcoolilor.

Aldehidele. Noţiuni generale. Prepararea aldehidelor prin oxidarea alcoolilor. Aldehida formică. Noţiuni despre cetone. Acetona.

Acizii organici. Noţiuni generale. Acidul formic. Preparare, proprietăţi, întrebuinţări. Acidul acetic. Preparare, proprietăţile şi întrebuinţările lui. Acizii graşi. Săpunurile ca săruri ale acizilor graşi. Pirogenarea lemnului.

Zaharide. Monozaharidele : glucoza şi fructoza, răspîndirea în natură, proprietăţi. Dizaharidele : zaharoza sau zahărul din sfecla de zahăr. Polizaharide. Amidonul. Formarea amidonului în plante. Fotosinteza. Prelucrarea amidonului.

Celuloza. Hidroliza celulozei. Hîrtia. Mătasea artificială. Nitroceluloze şi întrebuinţările lor.

Substanţe organice care conţin azot. Nitroderivaţi. Noţiuni despre amine. Anilina. Preparare, proprietăţile şi întrebuinţările ei în industria materiilor colorante.

Desen *

a) **Desen tehnic**

Redarea la scara cerută a unor obiecte în reprezentări ortogonale (vederi şi secţiuni), pe baza următoarelor elemente :

— o descriere minuţioasă cu indicarea dimensiunilor obiectului ;

— o prezentare a obiectului printr-o imagine axonometrică sau fotografică ;

— o reprezentare ortogonală a obiectului la altă scară ;

— descrierea sumară a obiectului şi a modului utilizării sale, lăsînd candidaţilor sarcina de a-şi imagina formele, a stabili dimensiunile convenabile şi a-şi întocmi reprezentările cerute.

Lucrarea va fi executată în tuş cu ajutorul instrumentelor utilizate în mod curent la desen tehnic (teu, echere, compas, peniţă topografică etc.).

b) **Desen liber**

Redarea în creion cu mîna liberă a imaginii unui obiect sau a unui grup de obiecte aflat expus tot timpul lucrării în faţa candidaţilor.

---

* Pentru probele practice de aptitudini de la Facultatea de arhitectură şi urbanistică.

— ŞTIINŢE NATURALE

Botanica

A. **Celula vegetală**, alcătuirea şi funcţiunile ei. Protoplasma, nucleu, membrana.

Compoziţia chimică : substanţe proteice, lipide, glucide.

Diviziunea directă şi indirectă a celulei.

B. **Ţesuturile vegetale**, structura şi funcţiunile lor ; parenchim, ţesuturi de susţinere, de protecţie, vascular şi secretor. Rolul lor în viaţa plantei.

C. **Organele vegetative ale plantelor.** Alcătuirea şi funcţiunile lor.

1. R ă d ă c i n a, organ de fixare şi absorbţie. Rolul ei în viaţa plantei. Morfologia, structura microscopică a rădăcinii primare.

Creşterea în lungime şi grosime, structura secundară a rădăcinii.

Procesul de absorbţie a gazelor şi a lichidelor. Rolul perilor absorbanţi, permeabilitatea celulelor vegetale şi circulaţia sevei brute şi elaborate în rădăcină.

2. T u l p i n a, organ de susţinere al frunzelor şi al florilor ; organ conducător. Morfologia externă. Mugurii şi dispoziţia lor pe ramură.

Creşterea terminală şi intercalară. Structura internă a unei tulpini primare. Creşterea în grosime. Exemple de alte tulpini. Rizomul (feriga), tuberculul (cartoful) şi bulbul (ceapa).

Rolul tulpinii în viaţa plantei. Circulaţia sevei brute şi elaborate prin fasciculele libero-lemnoase.

3. F r u n z a, organ principal al fotosintezei, al transpiraţiei şi al respiraţiei. Morfologia. Structura internă a frunzei, stomate, clorofila şi ceilalţi pigmenţi ; proprietăţile clorofilei.

a. Fotosinteză. Absorbirea bioxidului de carbon

de către plante. Sinteza materiilor organice la lumină.

b. Noțiuni de metabolism general.

c. Transpirația. Importanța transpirației și mijloacele de reglare a transpirației. Influența condițiilor externe asupra transpirației

Respirația plantei, a semințelor, a rădăcinilor

Nutriția la plantele fără clorofilă și carnivore.

Mișcările și sensibilitatea la plante.

D. **Înmulțirea plantelor.**

Înmulțirea sexuată.

Floarea. Părțile florii la angiosperme : pedunculul, receptaculul, învelișurile florale ; sepale (caliciul), petale (corola) și părțile reproducătoare ; staminele (androceu), pistilul (gineceu).

Polenizarea, hibridarea sexuată. Fecundarea. Fructul. Formarea embrionului și a albumenului din sămînță.

Sămînța, alcătuirea ei ; tegumentul, embrionul și cotiledoanele, albumenul. Compoziția seminței Germinarea. Condițiile interne și externe, determinarea puterii de germinație. Creșterea și dezvoltarea plantei.

Factorii principali ai ecologiei plantelor. Unitatea dintre organism și condițiile de viață.

Solul, clima, originea solului, compoziția, structura. Rolul bacteriilor în procesele de solificare, îngrășăminte organice și minerale.

Lucrările solului, mecanizarea lucrărilor agricole și principalele tipuri de mașini și unelte (plug, semănătoare, combină, trior).

Sistematica lumii vegetale

A. **Plante inferioare sau talofite.**

Bacteriile. Structura. Forma. Nutriția. Respirația aerobă și anaerobă. Înmulțirea. Clasificarea bacteriilor.

Algele. Verdeața zidurilor. Descrierea algei unicelulare tip și biologia ei. Alge filamentoase. Mătasea broaștei, alcătuirea, înmulțirea prin diviziune (asexuată) și sexuată. Alge masive ; **Cystosira barbata.** Caracterele generale ale algelor.

Ciupercile Drojdia de bere. Descrierea, înmulțirea, rolul ei. Mucegaiul alb. Descrierea, biologia, înmulțirea. Alte specii de mucegai : **Penicillium ;** antibioticele.

Ciuperci cu pălărie. Descrierea. Miceliul-hife. Aparatul sporifer. Înmulțirea. Importanța lor.

Ciuperci parazite. Rugina grîului, tăciunele porumbului, mana viței de vie. Descriere și mod de viață. Înmulțirea. Pagubele produse de ciupercile parazite și combaterea ciupercilor parazite. Caracterele generale ale ciupercilor

Lichenii. Descrierea. Structura. Înmulțirea. Importanța în natură.

B. **Plante superioare sau cormofite**

Briofite. Muscinee. Morfologia externă. Răspîndirea lor în natură. Structura tulpinii și a frunzei în comparație cu algele. Înmulțirea. Ciclul evolutiv.

Pteridofitele. Feriga. Structura. Condițiile de viață și dezvoltarea ei. Înmulțirea. Alte ferigi. Caracterele generale ale pteridofitelor.

Spermatofide.

1. Gimnosperme. Plante cu semințe descoperite (molidul) Descrierea molidului, frunza, conurile mascule și femele, ovulul și grăunțele de polen, fecundația, sămînța. Alte conifere : bradul, pinul etc. Importanța economică. Caracterele gimnospermelor.

2. Angiosperme. Plante cu semințe acoperite, cu fructe.

a. Dicotiledonate. Diversitatea lor. Familia **Ranunculaceae.** Descrierea plantei-tip ; piciorul cocoșului. Alte ranunculacee. Caracterele generale ale familiei.

Familia **Rozaceae.** Descrierea plantei-tip : măceșul. Alte rozacee ; pomi roditori ; zmeurul, căpșunul. Caracterele generale ale familiei. Pomicultura.

Familia **Leguminoase.** Descrierea plantei-tip : mazărea. Rădăcinile cu nodozități. Frunza compusă. Floarea neregulată. Fructul-păstaie. Răspîndirea. Alte leguminoase. Importanța economică. Caracteristicile familiei.

Familia **Malvaceae** și **Linaceae.** Caracteristicile familiilor. Importanța în economia națională.

Familia **Cruciferae.** Descrierea plantei. Varza. Răspîndirea. Alte crucifere. Importanța lor economică.

Familia **Solanaceae.** Descrierea plantei-tip : cartoful. Răspîndirea. Alte solanacee. Importanța lor economică. Caracterele generale ale familiei.

Familia **Chenopodiaceae.** Sfecla de zahăr. Importanța economică.

Familia **Labiatae.** Caracteristicile familiei.

Familia **Compozitae.** Păpădia și floarea-soarelui. Descrierea plantei. Răspîndirea. Alte compozite. Importanța lor economică, medicinală și ornamentală. Caracterele generale ale familiei.

Familia **Fagaceae.** Stejarul. Fagul. Răspîndirea. Tulpina, frunzele, florile, fructul. Importanța pădurilor în natură, pentru agricultură și economia națională

b Monocotiledonate. Clasificarea. Familia **Liliaceae.** Descrierea plantei-tip : laleaua (bulbul, frunzele cu nervuri paralele, floarea, fructul, înmulțirea, răspîndirea) Alte liliacee. Importanța lor ca plante de primăvară, decorative și alimentare. Caracterele generale

Familia **Gramineae.** Gramineele cultivate. Descrierea plantei-tip : grîul (rădăcina, tulpina, frunzele, spicul și floarea, fructul). Răspîndirea și cultura grîului Alte graminee cultivate. Caracterele generale Gramineele sălbatice : timoftica, coada vulpii, obsiga etc Importanța în economia națională. Evoluția regnului vegetal. Rolul omului în transformarea naturii plantelor. Zonele de vegetație.

Zoologia

Nevertebrate. Protozoare. Clasa Flagelate : Euglena verde Clasa Rizopode **Amoeba**, alte rizopode ; **Entamoeba histolitica.** Clasa Sporozoare : plasmodiul malariei și combaterea lui. Clasa Infuzori Parameciul Caractere generale ale protozoarelor

Metazoare. Principalele stadii de dezvoltare ale oului ; formarea foițelor germinative. Încrengătura Celenterate : hidra de apă dulce, meduza, coraliul, actinia, madrepori. Încrengătura viermilor lați : Platelminte. Clasa Trematode : **Fascicola hepatica ;** Clasa Cestode : **Tenia solium**, alte tenii. Încrengătura viermilor cilindrici : Nematelminte ; clasa Nematode : limbricul : pericolul pe care-l prezintă pentru corpul omenesc ; căile de infectare ; combaterea. Încrengătura viermilor inelați : Anelide ; clasa Oligochete : rîma ; rolul rîmei în formarea solului ; clasa Hirudinee : lipitoarea ; particularități biologice. Încrengătura Moluște ; clasa Gasteropode : **Helix pomatia** ; clasa Lamelibranhiate ; **Unio** și **Anodonta.** Sepia, caracatița, nautilul. Încrengătura Artropode ; clasa Crustacee : racul, crustacee inferioare ; paraziții ; triboliții ; clasa Arahnide : sarcoptul, căpușa, păianjenul cu cruce ; clasa insecte ; ordinul Coleoptere : cărăbușul, coleopterele dăunătoare și lupta dusă împotriva lor ; ordinul Ortoptere : lăcusta, coropișnița, gîndacul de bucătărie și combaterea lui ; ordinul Hemiptere : ploșnița de cîmp, pagubele aduse de hemiptere și combaterea lor ; ordinul Lepidoptere : fluturele de varză, albinița, nalbarul, fluturele de mătase ; sericicultura ; ordinul himenoptere : albina ; apicultura : ordinul Diptere : musca și țînțarul ; bolile transmise. Încrengătura Echinoderme : caractere generale : caracterele specifice ale tipurilor de echinoderme actuale. Încrengătura Chordate; subîncrengătura Acraniate **(Amphioxus) Branhiostoma lanceolatum.** Clasificarea acraniatelor, urocordatelor și craniatelor.

Vertebrate. Clasa Pești : crapul ; piscicultura, importanță ; clasa Batracienilor : broasca de lac ; clasa Reptile ; șopîrla de cîmp, șerpii, crocodilii, broaștele țestoase ; clasa Păsări : porumbelul ; clasificarea păsărilor — acarenate și carenate ; păsări folositoare în agricultură ; păsările domestice și avicultura ; clasa Mamifere : structura, înmulțirea, clasificarea mamiferelor (interioare și superioare) ; diversitatea mamiferelor (caracterele generale ale fiecărui grup); ordinul Simienilor, originea animală a omului ; originea mamiferelor ; dezvoltarea lumii animale ; asemănări și deosebiri între om și animale ; rolul omului în transformarea animalelor.

Anatomia și fiziologia omului

Compoziția chimică a corpului omenesc : apa, sărurile minerale, substanțele organice (glucide, lipide, protidele).

Celula. Structura celulei : citoplasma, nucleul, membrana celulară. Proprietățile fiziologice generale ale celulei ; metabolismul, excitabilitatea, adaptarea și specializarea, multiplicarea. Diviziunea celulară (directă, indirectă). Țesuturi, organe, sisteme, organism.

Sistemul conjunctiv. Tipurile de țesut conjunctiv (lax, fibros, elastic, adipos, reticular, cartilaginos, osos) și funcțiunile lor.

Sistemul osos (scheletul). Scheletul capului, al trunchiului, al membrelor. Forma oaselor. Structura oaselor. Dezvoltarea și creșterea oaselor (osificarea de membrană, osificarea de cartilagiu, creșterea în grosime, creșterea în lungime). Compoziția chimică a oaselor. Metabolismul oaselor. Funcțiunile oaselor.

Articulațiile (fixe, semimobile, mobile).

Sistemul muscular. Mușchii stomatici sau scheletici : caractere. Principalele grupe de mușchi din corpul omului. Mușchii viscerali. Structura mușchilor. Compoziția chimică a mușchilor. Proprietățile fiziologice ale mușchilor (elasticitatea, excitabilitatea, contractilitatea). Efectele mecanice ale contracției. Procesele chimice din mușchi. Oboseala musculară. Căldura și electricitatea musculară. Mișcările complexe.

Sistemul nervos. Organizarea generală a sistemului nervos. Dezvoltarea sistemului nervos central și a sistemului nervos periferic. Meningele și lichidul cerebro-spinal. Structura sistemului nervos : neuronii și celulele gliale. Compoziția chimică a țesutului nervos. Proprietățile fiziologice ale neuronilor.

Organele nervoase. Măduva spinării (morfologia externă, structura internă și fiziologia). Trunchiul cerebral (morfologia externă, structura internă, nervii cranieni, reflexele trunchiului cerebral). Cerebelul (morfologia externă, structura internă, fiziologia). Diencefalul (morfologia externă, structura internă, fiziologia).

Telencefalul : componentele. Emisferele cerebrale; dezvoltarea, morfologia externă, structura internă, fiziologia (metode de cercetare, teoria reflexului condiționat, localizările corticale, funcția de analiză a scoarței, sinteza corticală).

Analizatorii : tegumentari, gustativ, olfactiv, vizual, acustic și vestibular. Vocea și vorbirea.

Funcțiunile de nutriție. Alimentele. Digestia alimentelor — generalități. Segmentul bucal : cavitatea bucală, dinții, digestia bucală (masticația, secreția salivară). Deglutiția. Stomacul : anatomie, fiziologie. Intestinul subțire și gros : anatomie, fiziologie (digestia și absorbția). Ficatul și căile biliare.

Mediul intern. Sîngele : plasma, elementele figurate. Sistemele circulatorii : 1) Sistemul circulator sanguin. Inima (anatomie și fiziologie). Arterele : principalele artere, structură, presiunea sanguină, pulsul arterial. Capilarele. Venele : structură, funcțiuni. Reglarea circulației sîngelui. 2) Sistemul circulator limfatic.

Respirația. Organele de respirație : a) căile aeriene : b) plămînii, pleurele ; mișcările respiratorii ; schimbul de gaze : reglarea respirației : asfixia ; respirația artificială.

Metabolismul. Metabolismul energetic general. Transformările biochimice ale substanțelor energetice de la nivelul țesuturilor. Produșii finali — eliberarea de energie.

Metabolismul de bază. Variațiile în funcție de vîrstă, sex, particularitățile fiziologice. Importanța evaluării sale

Metabolismul material. Necesitățile substanțelor energetice Rolul principalelor substanțe minerale.

Metabolismul intermediar : metabolismul glucidelor, al lipidelor, al protidelor.

Vitaminele și rolul lor în procesele metabolice. Efectele carențelor în principalele vitamine (A, D, B, C). Necesitățile zilnice.

Hormonii și rolul lor în procesele metabolice.

Glandele cu secreție internă (tiroida, paratiroida, timusul, suprarenalele, pancreasul endocrin, glandele endocrine sexuale, hipofiza, epifiza) : anatomie, fiziologie rolul lor în reglarea activității endocrine, tulburări patologice. Relațiile cu sistemul nervos. Rolul școlii românești în dezvoltarea endocrinologiei.

Excreția. Principalele organe și căi de eliminare a produșilor de excreție. Anatomia rinichiului și a căilor urinare. Formarea urinei. Reglarea funcțiunii renale pe cale nervoasă și umorală. Căile urinare extrarenale.

Pielea. Structura microscopică. Funcțiunile pielii. Igiena pielii.

Funcțiuni de reproducere. Organele și celulele de reproducere masculine și feminine. Fecundația. Segmentarea oului. Formarea embrionului. Biologia nou-născutului.

Organismul — un tot unitar. Integrarea organismului în mediu. Natura omului.

— GEOGRAFIE

Geografia fizică generală

Pămîntul și sistemul solar. Formarea sistemului solar.

Forma și dimensiunile Pămîntului.

Orientarea pe glob. Longitudine și latitudine.

Mișcările Pămîntului. Mișcarea de rotație Dovezi ale mișcării de rotație. Consecințele și importanța geografică a mișcării de rotație. Variația luminii și a căldurii în cursul zilei. Variația orei după longitudine : fusele orare.

Mișcarea de revoluție. Demonstrare. Dovezi. Consecințele mișcării de revoluție. Echinocții și solstiții, anotimpurile, zonele de căldură. Măsurarea timpului : anul matematic, anul bisect.

Reprezentarea cartografică a Pămîntului.

Harta ca reprezentare aproximativă a suprafeței Pămîntului. Proiecțiile cartografice.

Harta ca reprezentare micșorată a suprafeței Pămîntului. Scara de proporție.

Harta ca reprezentare convențională a suprafeței Pămîntului Semnele convenționale pentru reprezentările planimetrice. Curbele de nivel. Hașurile. Tentele hipsometrice.

Clasificarea hărților. Citirea și folosirea hărților geografice.

Atmosfera ca înveliș al Pămîntului. Limitele și grosimea atmosferei.

Forma, structura, compoziția și culoarea atmosferei.

Încălzirea atmosferei ; radiațiile solare ; temperatura aerului. Cauzele cosmice și fizico-geografice care determină variația căldurii pe suprafața Pămîntului. Schimbarea diurnă și anuală a temperaturii aerului. Maxime și minime de temperatură. Izotermele.

Presiunea atmosferică. Legătura dintre presiunea aerului și temperatură. Variațiile presiunii atmosferice. Izobarele.

Vînturile. Formarea lor. Vînturile circulației generale, vînturile regulate, ale zonei calde (alizeele și contraalizeele), vînturile de apus, vînturile dominante ale zonelor polare.

Vînturile locale periodice (brizele și musonii) și neregulate (calde și reci). Ciclonii și vînturile ciclonale.

Apa în atmosferă. Condensarea vaporilor. Norii. Formarea ploilor și a zăpezii. Răspîndirea precipitațiilor pe suprafața Pămîntului. Seceta și combaterea ei.

Vremea. Studierea vremii. Hărțile meteorologice sinoptice. Masele aeriene. Prevederea timpului cu ajutorul observațiilor asupra temperaturii, a presiunii, a umezelii aerului, a direcției și a intensității vîntului.

Clima. Deosebirea dintre vreme şi climă. Zonele de climă. Lupta omului contra condiţiilor nefavorabile ale climei.

Hidrosfera. Apa ca înveliş planetar. Raportul dintre hidrosferă şi celelalte învelişuri ale Pămîntului.

Oceane. Bazinele oceanice. Descriere şi caracterizare. Mările. Clasificarea lor.

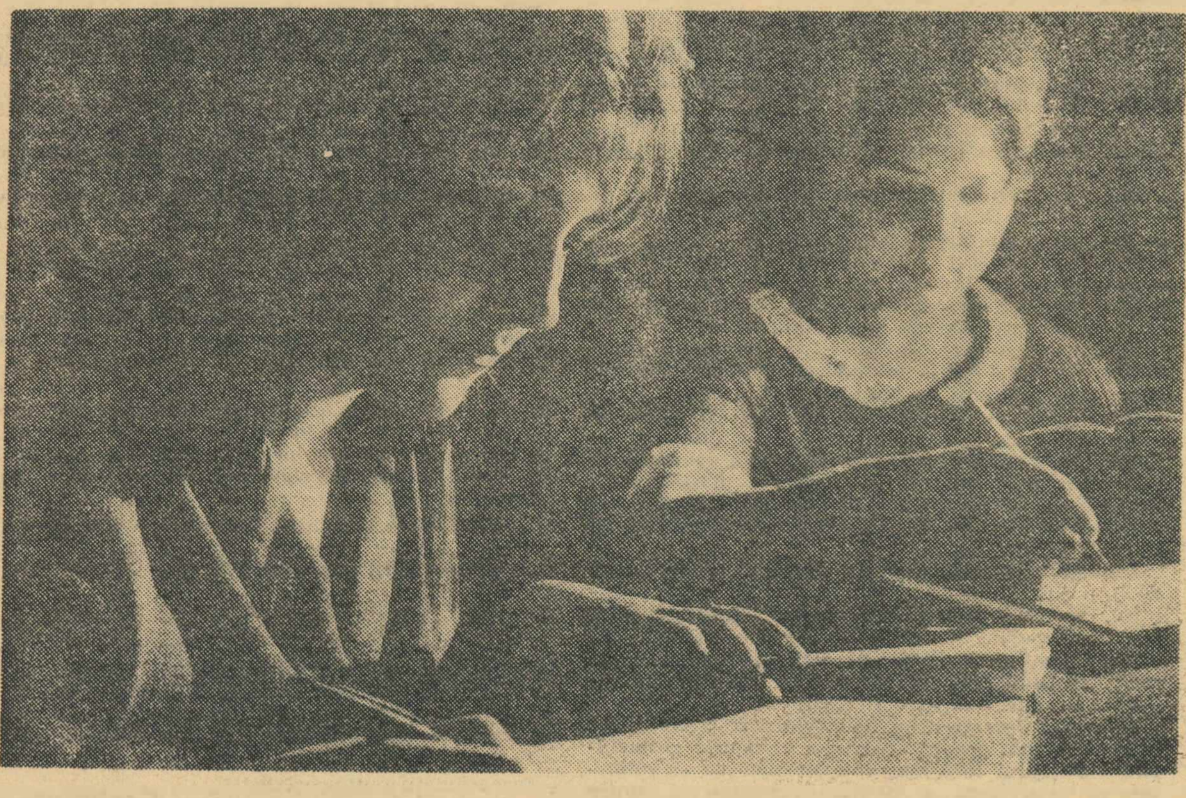
Mişcările apelor oceanice. Valuri. Maree. Curenţii oceanici. Principalii curenţi oceanici. Cauzele şi importanţa lor.

Apele continentale.

Apele subterane. Formarea apelor subterane. Izvoarele, clasificarea lor. Izvoare minerale. Importanţa apelor subterane.

Apele de suprafaţă.

Apele curgătoare. Rîuri şi fluvii. Obîrşia şi vărsarea lor. Sisteme de rîuri şi bazine. Lungimea rîurilor şi a fluviilor. Albia majoră şi albia minoră. Mişcarea apei în rîuri. Debitul. Variaţii de nivel. Revărsări şi inundaţii. Intervenţia omului împotriva revărsărilor şi a inundaţiilor. Alimentarea. Importanţa rîurilor şi a fluviilor.

Răspîndirea geografică a lacurilor. Clasificarea lacurilor. Modul de alimentare a lacurilor. Mişcarea apei din lacuri. Temperatura şi compoziţia. Evoluţia lacurilor. Bălţi şi mlaştini. Răspîndirea lor geografică. Desecarea mlaştinilor.

Zăpada şi gheaţa. Tipuri de gheţari. Rolul geografic al hidrosferei. Importanţa ei economică.

Litosfera. Structura internă a Pămîntului. Proprietăţile fizice ale Pămîntului.

Sumare noţiuni de mineralogie ; minerale şi roci. Rocile eruptive, sedimentare şi metamorfice.

Înfăţişarea generală a suprafeţei terestre : răspîndirea uscatului şi a bazinelor oceanice.

Continentele, forma şi gruparea lor. Caracterele generale ale reliefului scoarţei Pămîntului. Munţi, podişuri, cîmpii.

Relieful fundurilor oceanice.

Modificările actuale ale reliefului terestru. Acţiunea forţelor endogene şi exogene asupra scoarţei.

Vulcanii. Aparatul vulcanic. Cauzele. Rolul vulcanilor în modificarea scoarţei. Răspîndirea geografică a vulcanilor.

Mişcările scoarţei terestre. Cutremurele. Cauzele. Rolul cutremurelor în modificarea scoarţei. Răspîndirea geografică a cutremurelor. Mişcările scoarţei : epirogenetice şi orogenice. Cauzele, rezultatele acţiunii lor şi răspîndirea geografică. Faliile sau fracturile. Graben. Horst.

Forţele de origine externă care acţionează asupra Pămîntului. Aerul ca agent de modelare a scoarţei Pămîntului. Dezagregarea fizică. Descompunerea chimică. Vîntul ca agent de modelare a scoarţei. Dunele şi tipurile de dune. Lupta oamenilor pentru fixarea dunelor. Deşerturile. Loessul.

Apa ca agent de modelare a scoarţei Pămîntului. Acţiunea de modelare a apelor de infiltraţie. Relieful carstic.

Acţiunea de modelare a apelor de suprafaţă. Torenţii. Combaterea acţiunilor torenţilor.

Eroziunea fluvială. Crearea şi evoluţia văilor. Adîncirea, lărgirea văilor şi întinderea bazinului prin captări.

Acţiunea apei în stare solidă. Eroziunea glaciară. Formele de eroziune glaciară. Morenele.

Acţiunea apei marine. Eroziunea marină. Transportul şi acumulările litorale. Tipuri de ţărmuri. Peninsule şi insule.

Acţiunea organismelor asupra scoarţei Pămîntului. Acţiunea plantelor şi a animalelor. Omul ca factor de modelare a reliefului.

Biosfera, învelişul cel mai nou al Pămîntului. Interdependenţa biosferei cu celelalte învelişuri.

Vegetaţia. Factorii de care depinde răspîndirea plantelor pe glob. Contribuţia omului la răspîndirea plantelor, la aclimatizarea lor în scopul ridicării nivelului de trai.

Zonele de vegetaţie.

Animalele. Cauzele care determină răspîndirea lor pe glob. Contribuţia omului la răspîndirea animalelor. Repartiţia animalelor pe glob.

GEOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Geografia fizică

Aşezarea matematică (pe glob) : principalele coordonate geografice (paralela 45°, meridianul 25°) şi coordonatele extreme ale ţării noastre. Comparaţie cu alte ţări. Urmări geografice : aşezarea în zona temperată, schimbarea anotimpurilor. Aşezarea pe continent ; poziţia intermediară între Peninsula Balcanică, Mediterana răsăriteană şi Europa nordică, între ţările Europei centrale şi U.R.S.S. Hotarele Republicii Socialiste România. Graniţe naturale şi convenţionale. Vecinii Republicii Socialiste România. Legături cu celelalte popoare vecine. Suprafaţa Republicii Socialiste România (privire comparativă cu alte ţări).

Relieful. Paleogeografia Republicii Socialiste România. Formarea reliefului ţării noastre în legătură cu relieful Europei.

Privire generală asupra reliefului ţării şi caracterele sale principale : varietate, proporţionalitate şi simetrie.

Munţii Carpaţi. Structura geologică, aspecte fizico-geografice şi economice generale.

Subdiviziuni : Carpaţii Orientali, Carpaţii Meridionali şi Carpaţii Occidentali.

Carpaţii Orientali. Limitele (între graniţa de nord a ţării şi Valea Prahovei). Structura geologică, specificul fizico-geografic şi economic.

Valorificarea resurselor naturale, îndeosebi lemnul şi hidroenergia. Subdiviziuni.

Grupa nordică.

Limite. Munţi vulcanici (Oaş, Gutăi, Ţibleş). Munţii Rodnei cu Inăul şi Pietrosul. Munţii Maramureşului. Depresiunea Maramureşului. Obcinele. Depresiuni, trecătorile Prislop şi Tihuţa.

Grupa centrală. Limite. Munţii vulcanici (Căliman, Gurghiu, Harghita), Depresiunea Topliţa-Gheorghieni şi Depresiunea Ciucului. Munţii Giurgeului, Munţii Hăşmaş, Munţii Ciucului, Munţii Bistriţei, Ceahlăul, Munţii Tarcăului, Stînişoara, Culmea Berzunţului. Depresiuni, trecători. Cheile Bicazului, Ghimeş-Palanca. Importanţa lor. Aspecte pitoreşti.

Carpaţii de curbură. Limite. Munţii Vrancei. Trecătoarea Oituz, Munţii Buzău, Penteleu, Siriu, Ciucaş, Teleajen, Munţii Bîrsei.

Trecătorile : Buzăului, Bratocea, Depresiunea Bîrsei. Munţii Baraolt, Perşani şi Măgura Codlei.

Carpaţii Meridionali. Limite (între Valea Prahovei, Porţile de Fier, culoarul Timiş—Cerna şi Bistra—Strei). Structura geologică, aspecte fizico-geografice şi economice. Subdiviziuni.

Masivul Bucegilor. Limite. Bucegii, Leaota. Trecătorile Predeal şi Bran. Munţii Piatra Craiului.

Munţii Făgăraşului. Limite. Caractere generale. Culmile : Păpuşa, Iezer, Ghiţu, Frunţi, Cozia. Trecătoarea Turnu-Roşu—Cozia, Cheile Argeşului.

Munţii Parîngului şi Lotrului.

Culmea Căpăţîneni. Ţara Loviştei. Munţii Sebeşului şi Cibinului. Trecătoarea Lainici sau Defileul Jiului.

Grupul Munţilor Godeanu. Limite. Caractere generale. Munţii Retezat, Godeanu, Vîlcan, Mehedinţi, Cernei, Ţarcu şi Muntele Mic. Lacuri glaciare. Vîrfuri. Depresiunea Petroşeni, importanţa ei economică.

Depresiunea Haţegului. Poarta de Fier Transilvăneană. Poarta orientală (Domaşna). Porţile de Fier.

Carpaţii Occidentali. Limite, caractere generale. Munţii Banatului. Limite. Caractere generale. Munţii Semenicului şi Almăjului. Depresiunea Almăjului. Culoarul Cerna—Timiş. Cazanele. Bogăţiile minerale ale Munţilor Banatului. Munţii Poiana Ruscăi. Munţii Apuseni. Limite. Caracteristici. Munţii Bihorului. Munţii Metalici, Zarand, Trascăului, Codrului. Pădurea Craiului, Mezeşului, Detunata, Muntele Găina. Peşteri. Cheile Turzii. Depresiunile : Zarandului, Beiuşului, Vadului, Trecătoarea Ciucea.

Munţii Dobrogei. Limite. Aspecte generale. Structura geologică. Importanţa economică. Culmi : Pricopanul cu vîrful Ţuţuiatul, Nicoliţel, Tulcii.

Dealurile subcarpatice. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice şi economice. Resurse naturale (petrol, sare, gips, lignit, ape minerale).

Subdiviziuni :

a) Subcarpaţii Moldovei. Limite. Depresiuni : Nemţişorului, Cracău-Bistriţa, Tazlău-Caşin. Viaţa economică ; aspecte geografice.

b) Subcarpaţii de curbură. Limite. Depresiuni : Vrancea, Vălenii de Munte, Cîmpina ; aspecte fizico-geografice.

c) Subcarpaţii getici dintre Dîmboviţa şi Motru. Depresiunea Tg.-Jiu. Depresiunile Cîmpulung, Arefu, Horez, Tismana. Aspecte geografice.

Dealurile vestice. Caractere fizico-geografice. Dealurile Crişurilor, Lipovei, Banatului.

Podişurile. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice şi economice, valorificarea resurselor naturale (petrol, gaze naturale, sare, cărbuni, ape minerale).

Podişul Transilvaniei : limite, originea şi structura geologică. Cîmpia Transilvaniei, limite, aspecte fizico-geografice, resurse naturale. Podişul Tîrnavelor, limite, aspecte fizico-geografice, resurse naturale. Depresiuni de la marginea podişurilor : Făgăraşului (Ţara Oltului), Sibiului, Mureş-Turda, Odorhei ; aspecte fizico-geografice.

Podişul Someşan. Limite, structura geologică, resurse naturale.

Dealurile Sălăjului şi Someşului. Depresiunea Baia Mare. Depresiunea Lăpuşului ; aspecte fizico-geografice.

Podişul Moldovei. Limite, structură geologică, aspecte fizico-geografice şi economice. Subdiviziuni : Podişul Sucevei, Depresiunea Jijiei, dealurile Bîrladului, Podişul Covurluiului.

Podişul Getic. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice şi economice.

Podişul Mehedinţilor. Limite, structura geologică aspecte fizico-geografice. Podul natural de la Ponoare, peştera Cloşani, resurse naturale.

Podişul Dobrogei. Localizare, structura geologică, aspecte fizico-geografice.

Cîmpiile şi luncile. Limite. Structura geologică, aspecte fizico-geografice şi economice. Subdiviziuni :

a) Cîmpia Română. Limite, geneză, specificul fizico-geografic şi economic.

Cîmpia Olteniei, Găvanu-Burdea, Cîmpia Burnasului, Vlăsia, Bărăganul.

b) Cîmpia Tisei. Limite, geneză, specificul fizico-geografic şi economic. Cîmpia Banatului, Cîmpia Crişurilor, Cîmpia Someşului.

c) Luncile. Localizare, aspecte generale, resurse naturale. Lunca Dunării, alte lunci.

d) Delta Dunării. Limite, geneză, specificul fizico-geografic şi economic.

Valorificarea resurselor naturale (stuful, pescuitul, grădinăritul).

Clima. Factorii fizico-geografici care influenţează clima. Caracteristicile factorilor climatici.

Temperatura : temperatura medie anuală, temperaturi medii lunare (ianuarie, iulie), temperaturi maxime şi minime.

Vînturile. Regimul vînturilor. Cele mai cunoscute vînturi.

Precipitaţiile atmosferice. Repartiţia lor în timp şi în raport cu formele de relief. Măsuri tehnice pentru combaterea secetei.

Tipuri climatice în Republica Socialistă România. Climatul de munte, de dealuri, de cîmpie.

Hidrografia. Caracterizarea generală a reţelei hidrografice în raport cu relieful şi cu clima ţării.

Regimul hidrografic al apelor. Dunărea. Scurtă descriere a cursului său superior şi mijlociu. Cursul inferior al Dunării. Sectoarele Baziaş — Turnu-Severin, Turnu-Severin — Călăraşi, Călăraşi — — Brăila, Brăila — Marea Neagră.

Apele din vestul ţării : Tisa cu Vişeul şi Iza, Someşul Cald, Someşul Rece, Someşul Mic, Someşul Mare, Şieul şi Bistriţa, Almaşul, Crasna, Crişurile, Mureşul cu Arieşul, Tîrnavele, Sebeşul, Streiul, Cerna, Bega.

Apele din sud-vestul ţării : Timişul, Bistriţa, Bîrzava, Caraşul, Nera, Cerna.

Apele din sudul ţării : Jiul (fenomenul de captare de la izvoarele lui) cu afluenţii : Tismana, Motrul, Gilortul şi Amaradia ; Oltul. Izvorul, cursul superior. Cursul prin Ţara Bîrsei şi prin Depresiunea Făgăraşului. Cibinul cu Hîrtibaciul şi cu Sadul (importanţa lui economică), Lotrul, Topologul şi Olteţul. Devierea apelor din Cîmpia Română ; cauza. Vedea şi Teleormanul, Argeşul, nodul hidrografic de la Piteşti, Neajlovul şi Cîlniştea, Dîmboviţa şi Colentina, Mostiştea — vechi vad al Ialomiţei. Ialomiţa, cursul ei. Prahova şi Teleajenul. Călmăţuiul. Importanţa lor economică.

Apele din estul ţării : Siretul. Principalii afluenţi. Importanţa lor economică. Suceava, Moldova, Bistriţa (barajele) cu Bicazul (Cheile Bicazului). Trotuşul (cu Uz, Oituz şi Tazlău) şi importanţa lui economică. Bîrladul (cu Crasna şi Zeletinul). Putna cu Milcovul, Rîmnicul, Buzăul cu Bîsca Mare şi Bîsca Mică. Prutul cu Jijia şi Bahluiul.

Reţeaua hidrografică a Dobrogei : Teliţa, Taiţa. Slava şi Casimcea. Valorificarea multilaterală a apelor în anii puterii populare.

Probleme hidrografice specifice fiecărei unităţi fizico-geografice.

Lacurile. Clasificarea lor după aşezarea geografică şi după origine.

Lacurile de munte

Lacurile glaciare : Bucura, Zănoaga, Gîlcescu, Bîlea, Capra, Lala.

Lacuri vulcanice : Sf. Ana.

Lacurile de baraj natural : Lacul Roşu.

Lacurile de deal şi de podiş

Iazurile din Cîmpia Transilvaniei şi din Moldova.

Lacurile sărate : Ocna Sibiului, Ocna Mureşului, Slănic-Prahova, Lacul Ursu de la Sovata.

Lacuri de cîmpie

Lacuri de stepă : Lacul Sărat, Ianca, Movila Miresei.

Lacurile de luncă (bălţile şi limanurile fluviatile).

Limanurile marine şi lagunele : Babadag, Taşaul, Siutghiol, Agigea, Techirghiol, Mangalia şi Complexul Razelmului.

Lacurile artificiale : Bicaz, Văliug, Sadul, Băneasa, Herăstrău.

Valorificarea multilaterală a lacurilor în anii puterii populare.

Marea Neagră. Geneza, caracterizare fizico-geografică ; aşezare, mărime, adîncime, temperatură, salinitate, curenţi. Fauna Mării Negre. Ţărmul românesc al Mării Negre. Sectorul nordic şi cel sudic. Porturile Constanţa şi Sulina. Dezvoltarea frumoaselor staţiuni balneare de pe litoral. Importanţa Mării Negre pentru Republica Socialistă România.

Vegetaţia şi fauna. Influenţa reliefului, a climei şi a solului asupra dezvoltării vegetaţiei.

Zonele de vegetaţie. Vegetaţia alpină. Plante caracteristice.

Pădurile : pădurile de răşinoase şi marea lor importanţă. Pădurile de fag (făgete) şi pădurile de stejar.

Silvostepa. Plante caracteristice.

Stepa. Înfăţişarea ei în trecut şi astăzi.

Vegetaţia luncilor. Păduri cu sălcii, plopi, anini, răchită. Trestia şi stuful. Valorificarea stufului.

Vegetaţia submediteraneană din sud-vestul ţării. Valorificarea multilaterală a vegetaţiei din Republica Socialistă România. Tăierea raţională a pădurilor. Măsuri de reîmpădurire a dealurilor şi de plantare a dunelor.

Fauna. Repartiţia geografică a animalelor în raport cu relieful, cu clima şi cu vegetaţia.

Fauna alpină : capra neagră, vulturul.

Fauna pădurilor : lumea animală cea mai variată.

Fauna stepelor : dropia, rozătoarele.

Fauna luncilor şi a bălţilor : păsările de baltă.

Peştii apelor noastre. Pescuitul neraţional din trecut. Valorificarea faunei ; vînatul, pescuitul. Măsuri pentru repopularea piscicolă a apelor din Republica Socialistă România. Reglementarea vînatului. Rezervaţii naturale.

Solurile. Principalele tipuri de soluri din Republica Socialistă România şi repartizarea lor.. Soluri zonale, intrazonale şi azonale. Podzolul. Solul brun-roşcat de pădure. Cernoziomurile. Solul brun-deschis de stepă. Sărăturile. Solurile aluviale şi nisipoase. Ameliorarea şi valorificarea solurilor în anii puterii populare.

Populaţia. Numărul populaţiei. Sporul natural al populaţiei ca urmare a creşterii nivelului de trai.

Densitatea populaţiei. Populaţia urbană şi rurală. Componenţa naţională. Structura de clasă. Creşterea nivelului de viaţă material şi cultural.

Împărţirea administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România. Cauzele care au determinat actuala împărţire administrativ-teritorială a ţării. Unităţile administrative teritoriale, regiunea, raionul, oraşul, comuna. Importanţa raionării teritoriale a Republicii Socialiste România pentru economia naţională şi ridicarea bunăstării materiale şi culturale a întregului popor.

Oraşele Republicii Socialiste România ; privire generală fizico-geografică, economică şi istorică a oraşelor. Dezvoltarea şi transformarea lor în anii puterii populare. Oraşele noi.

Oraşul Bucureşti, aspectul fizic-geografic-istoric. Dezvoltarea lui în anii puterii populare.

Geografia economică

Situaţia economiei naţionale în România burghezo-moşierească. Exploatarea neraţională şi prădalnică a bogăţiilor ţării de către capitaliştii români şi străini.

Industria. Dezvoltarea slabă a industriei, inegala repartiţie pe teritoriul ţării şi subordonarea ei capitalului străin.

Agricultura. Predominarea economiei agricole înapoiate. Caracterul extensiv şi unilateral al agriculturii, dependenţa de piaţa externă. Situaţia grea a ţăranilor muncitori.

Transporturile. Repartiţia neraţională, necorespunzătoare a căilor de transport.

România, ţară exportatoare de materii prime la preţuri scăzute şi importatoare de produse fabricate la preţuri ridicate.

Dezvoltarea economiei naţionale în anii puterii populare. Schimbarea structurii economice a ţării şi noua repartiţie a forţelor de producţie. Planificarea economiei.

Industria. Industrializarea socialistă a ţării. Crearea şi dezvoltarea industriei grele. Ramuri noi industriale. Ridicarea regiunilor înapoiate.

Agricultura. Reforma agrară din 1945. Lichidarea clasei moşierilor. Crearea sectorului socialist de stat (G.A.S., S.M.T.).

Încheierea procesului de cooperativizare a agriculturii, măreţ eveniment istoric în viaţa poporului nostru.

Transporturile. Dezvoltarea lor în anii puterii populare.

Comerţul. Crearea şi dezvoltarea comerţului de stat şi cooperatist. Schimbările în structura economică a ţării noastre şi reflectarea lor în comerţul exterior al Republicii Socialiste România.

Geografia industriei. Clasificarea industriei.

Grupa A, industria mijloacelor de producţie.

Grupa B, industria bunurilor de consum.

Industria energetică. Sursele de energie de pe teritoriul Republicii Socialiste România şi clasificarea lor.

Petrolul şi industria petrolieră. Petrolul, bogăţie principală a Republicii Socialiste România. Evoluţia producţiei petroliere. Regiuni şi centre de extragere a petrolului. Centre de prelucrare. Noi regiuni petrolifere. Dezvoltarea industriei petroliere în anii puterii populare. Importanţa industriei petroliere în economia naţională şi schimburile economice internaţionale. Răspîndirea geografică şi valorificarea şisturilor bituminoase, a asfalturilor şi a ozocheritei.

Industria gazelor naturale. Clasificarea. Gazul metan. Gaze de sondă. Rezervele şi locul ţării noastre în producţia mondială. Repartiţia geografică a zăcămintelor de gaze naturale în Republica Socialistă România. Valorificarea multilaterală a acestei bogăţii naturale în anii puterii populare.

Cărbunii şi industria carboniferă. Importanţa cărbunilor de pămînt în industria siderurgică şi ca izvor de energie termică. Clasificarea cărbunilor de pămînt. Repartiţia geografică a principalelor bazine şi centre carbonifere. Valorificarea multilaterală a cărbunilor inferiori (termocentrale, căi ferate, industrie chimică, combustibil în gospodării).

Energia electrică. Importanţa electricităţii pentru dezvoltarea tehnicii şi ridicarea nivelului de trai al populaţiei. Hidro şi termocentrale. Sistemul energetic naţional. Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la valorificarea surselor energetice şi electrificarea ţării în 1966—1975.

Energia atomică ; însemnătatea şi folosirea ei în scopuri paşnice.

Industria metalurgică. Importanţa şi subdiviziunile ei.

Materii prime folosite în industria metalurgică : minereuri feroase, neferoase ; răspîndirea lor geografică şi centre de exploatare.

Industria siderurgică. Regiuni şi centre siderurgice. Dezvoltarea industriei siderurgice în anii puterii populare.

Industria metalelor neferoase. Regiuni şi centre de prelucrare. Dezvoltarea metalurgiei neferoase în anii regimului puterii populare.

Industria constructoare de maşini. Importanţa deosebită a acestei industrii în industrializarea socialistă a ţării. Ramurile industriei constructoare de maşini. Şantierele navale şi dezvoltarea lor.

Industria chimică. Rolul ei în economia ţării. Materii prime folosite în industria chimică (petrol, gaz metan, cărbuni de pămînt, sare, minereuri neferoase, produse vegetale şi animale) şi ramurile ei variate (industria îngrăşămintelor chimice, a coloranţilor, a sodei caustice, a acizilor, a cauciucului, a produselor farmaceutice, a maselor plastice etc.). Regiuni şi centre principale. Succesele industriei chimice în anii puterii populare ; perspectivele de dezvoltare în viitor.

Industria materialelor de construcţii. Materiale de construcţii care se găsesc în cantităţi mari : granitul, bazaltul, marmura, calcarul, argila, nisipul fin. Principalele centre de exploatare. Fabrici de ciment, var, sticlă, cărămidă refractară, ţiglă, ceramică, stufitul. Dezvoltarea acestei industrii în legătură cu marile construcţii socialiste.

Industria forestieră şi de prelucrare a lemnului. Măsuri pentru organizarea unei chibzuite gospodăriri a fondului forestier. Industrializarea şi valorificarea superioară a lemnului. Regiuni şi centre importante. Fabrici de cherestea, placaje, plăci aglomerate, mobilă.

Industria celulozei şi a hîrtiei. Localizarea geografică în funcţie de materia primă ; creşterea producţiei de hîrtie în raport cu necesităţile culturale sporite ale ţării noastre.

Industria poligrafică.

Industria alimentară. Însemnătatea economică.

Ramurile producţiei şi repartiţia lor geografică : industria morăritului, a panificaţiei, a pastelor făinoase, industria uleiurilor comestibile, a produselor lactate, a zahărului şi a produselor zaharoase, a conservatoarelor de carne, de peşte, legume şi de fructe etc. Întreprinderi anexe : silozuri, frigorifere, abatoare etc. Dezvoltarea industriei alimentare.

Industria textilă. Importanţa economică. Materii prime folosite în industria textilă. Principalele ramuri ale industriei textile. Industria lînii, a bumbacului, mătăsii, a inului, a cînepii şi a fibrelor artificiale. Centrele principale. Creşterea producţiei în anii puterii populare şi îmbogăţirea sortimentelor. Industria confecţiilor şi a tricotajelor. Centrele importante.

Industria locală şi cooperaţia meşteşugărească. Valorificarea resurselor locale.

Dezvoltarea industriei în ansamblul ei în anii puterii populare. Creşterea în volum. Ramuri noi. Regiuni noi industriale. Perspectivele dezvoltării industriei.

Geografia agriculturii. Importanţa agriculturii în economia ţării noastre. Condiţiile dezvoltării agriculturii privite din punct de vedere social-istoric şi al condiţiilor naturale.

Transformarea socialistă a agriculturii în ţara noastră.

Crearea şi dezvoltarea bazei tehnice-materiale a agriculturii.

Dezvoltarea agriculturii socialiste. Încheierea cooperativizării agriculturii Victoria socialismului la oraşe şi la sate

Cultura cerealelor. Cereale cultivate în ţara noastră : grîul, porumbul, orzul, ovăzul, secara, meiul şi orezul. Regiuni importante de cultură. Extinderea suprafeţelor însămînţate şi creşterea producţiei.

Cultura plantelor industriale (tehnice). Importanţa economică, clasificare Repartiţia geografică a diferitelor plante industriale. Extinderea suprafeţelor cultivate, mărirea producţiei şi selecţionarea unor soiuri mai productive.

Cultura legumelor şi a zarzavaturilor. Culturile principale. Centre. Importanţa lor în alimentarea populaţiei.

Viticultura. Dezvoltarea viticulturii — izvor de mare bogăţie a ţării. Valorificarea de noi terenuri prin culturile de viţă de vie. Podgoriile moldoveneşti, podgoriile subcarpatice şi ale Platformei Getice. Podgoriile din vest : Tîrnavele şi Alba-Iulia, podgoriile dobrogene şi din sudul Olteniei.

Pomicultura. Cultura pomilor fructiferi şi importanţa ei. Regiunile pomicole cele mai însemnate. Pomii fructiferi cultivaţi. Valorificarea fructelor.

Zootehnia. Rolul ei în economia ţării noastre. Întărirea bazei furajere. Creşterea consumului de carne, lapte, ouă etc. Ramurile principale ale zootehniei ; creşterea cornutelor mari, creşterea porcinelor, ovinelor, creşterea păsărilor, a albinelor, a viermilor de mătase. Pescuitul şi piscicultura. Vînatul.

Geografia transporturilor. Turismul. Importanţa căilor de comunicaţie şi a transporturilor în economie. Legătura strînsă cu sectorul industrial şi al agriculturii. Diferitele forme de transporturi şi repartiţia geografică.

Transporturi feroviare. Scurt istoric privind dezvoltarea căilor ferate ; linii noi construite în anii puterii populare. Sporirea şi îmbunătăţirea materialului rulant. Liniile ferate principale. Linii duble. Principalele noduri de cale ferată. Staţii de frontieră.

Transporturi rutiere. Însemnătatea lor economică. Transportul auto. Şosele principale.

Transporturi fluviale. Avantajele transportului pe apă. Apele navigabile şi flotabile din Republica Socialistă România. Navigaţia pe Dunăre. Porturi fluviale.

Transporturi maritime. Importanţa lor pentru legăturile noastre externe. Porturi.

Transporturi aeriene. Importanţa lor sporită în anii puterii populare. Principalele linii de transport intern şi extern.

Transporturi speciale. Conducte de apă, de gaze, de petrol. Linii de înaltă tensiune. Dezvoltarea lor în anii puterii populare. Importanţa lor economică. Poşta, telegraful şi telefonul. Dezvoltarea lor în trecut şi astăzi. Radiodifuziunea şi televiziunea. Contribuţia lor deosebită în cadrul dezvoltării noastre culturale.

Turismul în Republica Socialistă România ; importanţa sa. Principalele staţiuni balneare şi climatice. Regiuni turistice. Monumente istorice. Monumente ale naturii. Aspecte pitoreşti. Amenajarea staţiunilor de pe litoral.

Geografia schimburilor. Consideraţii generale asupra schimburilor economice interne şi externe în trecut. Dezvoltarea lor în prezent. Schimburile interne (comerţul interior). Comerţul socialist de stat şi cooperatist. Intensificarea schimburilor dintre oraş şi sat.

Schimbarea structurii comerţului exterior ca urmare a industrializării socialiste a ţării şi încheierii cooperativizării agriculturii.

Felurile comerţului exterior : import, export, tranzit.

Relaţiile economice ale Republicii Socialiste România cu ţările socialiste, relaţii bazate pe principiile independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, avantajului reciproc, întrajutorării tovărăşeşti, neamestecului în treburile interne, respectării integrităţii teritoriale, pe principiile internaţionalismului socialist.

Legăturile economice ale Republicii Socialiste România cu alte ţări pe baza relaţiilor economice reciproc avantajoase, fără condiţii politice, fără restricţii şi discriminări.

— GEOLOGIE

Geologia generală. Minerale. Proprietăţile de recunoaştere a mineralelor. Minerale principale care intră în alcătuirea rocilor : grupa cuarţului, grupa feldspaţilor, grupa micelor, grupa piroxenilor şi amfibolilor, grupa olivinei. Minerale accesorii : silicaţi accesorii, oxizi, carbonaţi, sulfaţi, sulfuri, cloruri, fluoruri.

Rocile principale care iau parte la alcătuirea scoarţei Pămîntului. Roci magmatice. Familia granitului, familia granodioritului, familia dioritului, familia gabroului. Roci sedimentare. Clasificarea rocilor sedimentare. Roci sedimentare detritice : mobile şi cimentate. Roci sedimentare de precipitaţie chimică (evaporite). Roci sedimentare organogene (biogene). Acaustobiolite : rocile organogene calcaroase şi rocile organogene silicioase. Caustobiolite : cărbuni de pămînt, chihlimbarul, petrolul, asfaltul, ozocherita, gazele naturale. Roci metamorfice : gnaisul, micaşistul, cuarţitul, ardezia şi marmura.

Geologia istorică (stratigrafia). Principii conducătoare pentru stabilirea vîrstei stratelor. Fosilele şi importanţa lor.

Era precambriană. Evenimente însemnate din era precambriană. Viaţa în timpul erei precambriene. Răspîndirea rocilor precambriene pe suprafaţa Pămîntului. Răspîndirea lor în Republica Socialistă România

Era paleozoică (primară). Evenimentele geologice mai importante din era paleozoică. Viaţa în timpul erei paleozoice. Răspîndirea depozitelor paleozoice în ţara noastră

Era mezozoică (secundară). Evenimentele principale din era mezozoică. Viaţa în timpul erei mezozoice. Răspîndirea stratelor mezozoice în ţara noastră.

Era neozoică (terţiară). Perioada paleogenă. Evenimentele principale din perioada paleogenă. Paleogenul în ţara noastră. Perioada neogenă. Evenimentele principale din perioada neogenă. Neogenul în ţara noastră. Perioada cuaternară. Evenimentele însemnate din cuaternar. Viaţa în perioada cuaternară. Originea şi evoluţia omului.

Unităţile structurale ale teritoriului ţării noastre. Rolul lucrărilor geologice în descoperirea substanţelor utile. Realizările industriei de petrol şi gaze în anii puterii populare.

— ISTORIA ROMÂNIEI

Obiectul, izvoarele și periodizarea istoriei României. Importanța studierii istoriei patriei.

ORÎNDUIREA COMUNEI PRIMITIVE

Trăsăturile orînduirii comunei primitive.
Dezvoltarea societății primitive pe teritoriul patriei noastre ; epoca pietrei și a metalelor.
Civilizația geto-dacilor ; legăturile cu coloniile sclavagiste grecești, cu sciții și cu celții ; apariția uniunilor de triburi în Dacia.

ORÎNDUIREA SCLAVAGISTĂ

Trăsăturile caracteristice ale orînduirii sclavagiste.
Statul sclavagist începător dac în timpul lui Burebista ; reorganizarea și dezvoltarea lui în timpul lui Decebal.
Cucerirea Daciei de către romani. Dacia în timpul stăpînirii romane : dezvoltarea social-economică ; clasele sociale ; accentuarea exploatării ; lupta de clasă în această perioadă.
Retragerea stăpînirii romane din Dacia. Continuitatea daco-romanilor în Dacia ; teorii neștiințifice în această problemă.

Perioada de trecere la feudalism (secolele IV—X)

Situația populației daco-romane în timpul migrațiunii popoarelor.
Formarea poporului român și a limbii române ; procesul de contopire între daci și romani. Asimilarea slavilor de către daco-romani. Caracterul romanic al poporului român și al limbii române.
Transformări în viața economică și social-politică în perioada de trecere la feudalism.

ORÎNDUIREA FEUDALĂ

Feudalismul timpuriu ; formarea statelor feudale românești (secolele X—XIV)

Dezvoltarea vieții economice și social-politice în secolele X—XIV. Cnezatele și voievodatele din Transilvania, Dobrogea, Cîmpia munteană și Moldova.
Cucerirea treptată a Transilvaniei de către statul feudal maghiar (secolele XI—XIII) ; lupta de apărare a poporului român din Transilvania.
Constituirea voievodatului Transilvaniei. Colonizarea secuilor și a sașilor.
Formarea statelor feudale independente, Țara Românească și Moldova.

Feudalismul dezvoltat pe teritoriul țării noastre (sfîrșitul secolului al XIV-lea — mijlocul secolului al XVIII-lea)

Dezvoltarea societății feudale pe teritoriul patriei noastre la sfîrșitul secolului al XIV-lea și în prima jumătate a secolului al XV-lea.

Țara Românească și Moldova în timpul lui Mircea cel Bătrîn și Alexandru cel Bun — începutul luptei de apărare împotriva invaziei turcești

Luptele conduse de Mircea cel Bătrîn împotriva invaziei turcești.
Moldova în timpul lui Alexandru cel Bun ; ajutorul acordat de moldoveni în timpul lui Alexandru cel Bun poporului polon împotriva cotropirii teutone.

Răscoala populară de la Bobîlna

Mișcările sociale premergătoare răscoalei de la Bobîlna.
Cauzele răscoalei. Forțele sociale participante ; desfășurarea răscoalei ; „Unio trium nationum" (caracterul său reacționar). Însemnătatea și urmările răscoalei de la Bobîlna.

Lupta pentru independență la mijlocul secolului al XV-lea

Lupta pentru independență sub conducerea lui Iancu de Hunedoara. Organizarea luptei comune antiotomane a românilor, ungurilor și sîrbilor.
Consolidarea Țării Românești și lupta pentru independență în timpul lui Vlad Țepeș.

Dezvoltarea Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare

Consolidarea Moldovei ; principalele transformări social-economice. Războaiele de apărare conduse de Ștefan cel Mare. Însemnătatea domniei lui Ștefan cel Mare.

Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja

Dezvoltarea social-economică a Transilvaniei la sfîrșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea.
Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja, importanța și urmările războiului țărănesc.

Dezvoltarea țărilor române în secolul al XVI-lea ; lupta împotriva jugului otoman

Transilvania, principat autonom tributar turcilor.
Căderea Țării Românești și a Moldovei sub dominația otomană : începutul monopolului turcesc. Transformările social-economice și politice în această perioadă.
Lupta pentru independență sub conducerea lui Radu de la Afumați, Petru Rareș și Ioan Vodă Viteazul („cel Cumplit").

Țările române în timpul lui Mihai Viteazul

Situația internațională la sfîrșitul secolului al XVI-lea.
Lupta pentru independență ; victoria de la Călugăreni.
Unirea celor trei țări române și importanța acestui eveniment.
Politica socială a lui Mihai Viteazul. Însemnătatea domniei lui Mihai Viteazul.

Dezvoltarea culturii în cele trei țări române de la începuturile ei pînă la sfîrșitul secolului al XVI-lea

Apariția și răspîndirea tiparului în cele trei țări române ; activitatea lui Coresi.
Istoriografia în limba slavonă ; literatura religioasă ; scrieri cu caracter popular.
Arta veche românească și baza ei populară ; arhitectura, pictura, miniaturile și broderia.

Dezvoltarea țărilor române în secolul al XVII-lea și în prima jumătate a secolului al XVIII-lea

Dezvoltarea social-economică și politică a țărilor române.
Domniile lui Matei Basarab și Vasile Lupu.
Întărirea politicii antiotomane în timpul lui Ștefan Cantacuzino și Constantin Brîncoveanu ; Dimitrie Cantemir și alianța lui cu Rusia ; sfîrșitul domniilor pămîntene.
Cucerirea Transilvaniei de către Habsburgi.
Regimul turco-fanariot. Ocupația austriacă în Oltenia și în Banat.

Dezvoltarea culturii în cele trei țări române în secolele XVII—XVIII.

Introducerea limbii române în instituțiile de stat și în biserică ; răspîndirea tiparului.
Dezvoltarea învățămîntului. Literatura religioasă și istorică.
Scrierile lui Nicolaie Milescu și Dimitrie Cantemir.

Descompunerea feudalismului și formarea relațiilor capitaliste în țările române (mijlocul secolului al XVIII-lea — mijlocul secolului al XIX-lea)

Dezvoltarea țărilor române de la mijlocul secolului al XVIII-lea pînă la începutul secolului al XIX-lea

Dezvoltarea social-economică și politică ; reformele din timpul lui Constantin Mavrocordat ; clasele sociale și ascuțirea luptei de clasă ; măsuri de reorganizare a statului feudal ; însemnătatea păcii de la Kuciuk-Kainargi ; participarea voluntarilor români la războaiele ruso-turce ; Bucovina sub ocupația austriacă.

Răscoala populară condusă de Horia, Cloșca și Crișan

Situația social-economică și politică din Transilvania în preajma răscoalei ; cauzele, desfășurarea și însemnătatea răscoalei.

Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu, prolog al revoluției din 1848

Cauzele, desfășurarea și programul răscoalei. Înăbușirea răscoalei și urmările ei.

Țările române în perioada premergătoare revoluției din 1848

Ocupația turcească în principate ; războiul ruso-turc din anii 1828—1829 ; prevederile păcii de la Adrianopole.
Regulamentul organic și prevederile lui ; K. Marx despre Regulamentul organic.
Mișcările premergătoare revoluției de la 1848 din Moldova și din Țara Românească ; mișcările țărănești din Munții Apuseni.

Dezvoltarea culturii în cele trei țări române în prima jumătate a secolului al XIX-lea

Organizarea învățămîntului în limba română ; apariția concepțiilor înaintate în studiul istoriei patriei : N. Bălcescu și M. Kogălniceanu.
Începutul și dezvoltarea culturii naționale în cele trei țări române : literatura, știința, arta, presa ; principalii reprezentanți.

ORÎNDUIREA CAPITALISTĂ

Anul revoluționar 1848 în țările române

Anul revoluționar 1848 în Europa.
Cauzele generale ale revoluției de la 1848 din țările române.

Mișcarea revoluționară din Moldova : desfășurarea, caracterul limitat al mișcării din martie ; dezvoltarea mișcării revoluționare în vara anului 1848 ; programul de la Brașov și „Dorințele partidei revoluționare din Moldova".

Revoluția burghezo-democratică din Țara Românească

Desfășurarea și programul revoluției ; rolul maselor în desfășurarea revoluției. Poziția înaintată a burgheziei radicale în frunte cu marele revoluționar-democrat N. Bălcescu.
Înăbușirea revoluției.

Revoluția burghezo-democratică din Transilvania

Sarcinile revoluției ; izbucnirea și desfășurarea ei ; cauzele principale ale înfrîngerii revoluției.
Urmările revoluției din 1848 din cele trei țări române ; însemnătatea ei.

Formarea statului național român ; cucerirea independenței de stat a României

Dezvoltarea social-economică și politică a țărilor române după revoluția din 1848 ; intensificarea luptei poporului pentru înlăturarea jugului străin.
Lupta poporului român pentru unire și înfăptuirea ei ca parte bază a statului său național unitar. Factori de unitate care au acționat în această direcție.
Atitudinea marilor puteri față de problema Unirii Moldovei cu Țara Românească.
Înfăptuirea Unirii ; divanurile ad-hoc ; Convenția de la Paris ; dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza ; rolul luptei maselor populare în înfăptuirea Unirii.
Însemnătatea istorică a Unirii. Principalele reforme din timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza.
Detronarea lui Cuza de către coaliția reacționară.
Dezvoltarea relațiilor capitaliste după 1864 cu menținerea unor puternice rămășițe feudale.
Dezvoltarea proletariatului industrial modern. Începuturile mișcării muncitorești.
Războiul pentru independență ; încheierea păcii. Însemnătatea cuceririi independenței de stat a României ; rolul hotărîtor al maselor populare în cucerirea independenței noastre de stat ; hotărîrile Congresului de la Berlin.

Dezvoltarea Transilvaniei între anii 1849 și 1900

Situația politică și dezvoltarea economică ; clasele sociale și raporturile de clasă. Lupta maselor populare și a burgheziei românești împotriva asupririi naționale.

Dezvoltarea economică-socială și politică a României între anii 1878 și 1900

Dezvoltarea social-economică și politică; intensificarea exploatării proletariatului ; accentuarea stratificării social-economice la sate (răscoala din 1888).
Politica externă : întărirea independenței față de marile puteri capitaliste.
Dezvoltarea mișcării muncitorești la sfîrșitul secolului al XIX-lea ; crearea P.S.D.M.R. și activitatea sa pînă în 1899.

România între anii 1900 și 1914

Situația internațională.
Situația social-economică și politică a României la începutul secolului al XX-lea. Dezvoltarea mișcării muncitorești între anii 1900—1907.
Răscoala țăranilor de la 1907 : cauzele și desfășurarea răscoalei ; atitudinea mișcării muncitorești față de răscoală ; înăbușirea răscoalei ; ecoul internațional și însemnătatea marii răscoale țărănești de la 1907 ; învățămintele ei.

Dezvoltarea Transilvaniei între anii 1900 și 1914

Dezvoltarea economică, socială și politică. Dezvoltarea mișcării muncitorești. Întărirea luptei maselor populare împotriva asupririi naționale și pentru unire cu România.

Dezvoltarea culturii între anii 1848 și 1917

Dezvoltarea culturii în țara noastră în condițiile dominației orînduirii capitaliste ; lupta dintre materialism și idealism la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.
Progresele învățămîntului, științei, tehnicii și literaturii. Dezvoltarea artelor. Presa.

România în timpul primului război mondial

Ascuțirea la maximum a contradicțiilor capitaliste în ajunul primului război mondial.
România în primii doi ani ai războiului ; lupta maselor populare împotriva războiului imperialist ; intrarea României în război ; desfășurarea operațiunilor militare.

România în anii 1917—1918

Amploarea luptelor revoluționare din anii 1917—1918.
Influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie asupra mișcării muncitorești din țara noastră ; împletirea luptei pentru apărarea revoluționară a Puterii sovietice cu lupta pentru revendicări proprii. Încheierea păcii separate între România și Germania ; continuarea și sfîrșitul primului război mondial.

Unirea Transilvaniei cu România — încheierea procesului de formare a statului național român

Lupta maselor populare din Transilvania împotriva războiului. Dezvoltarea luptei pentru Unirea Transilvaniei cu România pe ambele versante ale Carpaților. Înfăptuirea Unirii.

România la sfîrșitul primului război mondial

Situația internațională la sfîrșitul primului război mondial imperialist ; încheierea tratatelor de pace.
Situația economică-socială a României la sfîrșitul primului război mondial.

Creșterea avîntului revoluționar în România Crearea Partidului Comunist Român

Creșterea luptelor muncitorești în anii 1918—1919. Greva generală din octombrie 1920 ; importanța și învățămintele grevei generale. Crearea Partidului Comunist Român — cotitură istorică în mișcarea muncitorească, în viața poporului nostru.

România în perioada stabilizării vremelnice și parțiale a capitalismului

Situația internațională. Situația economică, socială și politică a României. Lupta maselor populare, sub conducerea P.C.R., pentru apărarea intereselor fundamentale ale celor ce muncesc.

România în anii crizei economice din 1929—1933

Situația internațională. Situația economică, socială și politică a României. Lupta clasei muncitoare sub conducerea P.C.R. pentru ieșirea revoluționară din criză. Lupta muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie—februarie 1933, moment culminant al luptelor muncitorimii din România din perioada crizei.

România în perioada pregătirii celui de-al doilea război mondial și a creșterii pericolului fascist (1934—1940)

Situația internațională. Situația economică, socială și politică a României. Politica externă. Lupta P.C.R. pentru formarea frontului popular antifascist, pentru mobilizarea maselor populare împotriva Dictatului de la Viena.

Dezvoltarea culturii între cele două războaie mondiale

Patriotismul oamenilor de știință, scriitorilor și artiștilor legați de interesele maselor populare, lupta lor împotriva cosmopolitismului și a ideo-

logiei fasciste promovate de vîrfurile reacţionare ale burgheziei şi moşierimii. Dezvoltarea învăţămîntului, ştiinţei, tehnicii şi literaturii.

România în timpul dictaturii militare-fasciste şi al războiului antisovietic.
Situaţia politică în anii 1940—1944. Împingerea României în războiul antisovietic. Marele război de apărare dus de poporul sovietic, condus de P.C.U.S. ; formarea coaliţiei antihitleriste. Lupta maselor, sub conducerea Partidului Comunist Român, pentru răsturnarea dictaturii militare-fasciste şi pentru întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste.

REVOLUŢIA POPULARĂ ÎN ŢARA NOASTRĂ

Insurecţia armată antifascistă din august 1944, organizată şi condusă de Partidul Comunist Român
Condiţiile istorice, interne şi internaţionale. Pregătirea şi desfăşurarea insurecţiei armate din august 1944, iniţiată, organizată şi condusă de P.C.R. Însemnătatea istorică internă şi internaţională a insurecţiei armate. Participarea României la războiul antifascist.

Lupta pentru instaurarea puterii democrat-populare în România
Lupta revoluţionară a maselor populare, condusă de P.C.R., pentru instaurarea puterii populare şi înfăptuirea reformei agrare. Reforma agrară, caracterul său revoluţionar-democratic.

Consolidarea regimului democrat-popular în anii 1945—1947
Situaţia internaţională la sfîrşitul celui de-al doilea război mondial. Situaţia economică a României în 1945. Importanţa Conferinţei naţionale a Partidului Comunist Român (octombrie 1945). Lupta P.C.R. în fruntea forţelor populare pentru democratizarea ţării, pentru refacerea şi dezvoltarea economiei naţionale. Consolidarea situaţiei internaţionale a României ; încheierea tratatului de pace.

ORÎNDUIREA SOCIALISTĂ

Începutul construirii socialismului în patria noastră.
Abolirea monarhiei şi proclamarea R.P.R. Înfăptuirea unităţii politice, ideologice şi organizatorice a clasei muncitoare pe baza principiilor marxist-leniniste. Congresul al VI-lea al P.C.R. Schimbările survenite în viaţa politică a României după instaurarea dictaturii proletariatului.

Industrializarea socialistă a ţării
Politica marxist-leninistă a P.C.R. de industrializare socialistă a ţării noastre. Însemnătatea istorică a naţionalizării principalelor mijloace de producţie (11 iunie 1948). Începutul dezvoltării planice a economiei naţionale ; planurile anuale, primul plan cincinal şi decenal de electrificare a ţării ; principalele realizări.

Patria noastră pe drumul transformării socialiste a agriculturii
Rezoluţia Plenarei C.C. al P.C.R. din 3—5 martie 1949 cu privire la transformarea socialistă a agriculturii ; crearea sectorului socialist în agricultură. Începutul formării ţărănimii cooperatiste ; întărirea alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare.

Succesele dobîndite în opera de construire a socialismului în patria noastră în anii 1956—1965
Congresul al VII-lea al P.C.R. Succesele obţinute în realizarea planului economic pe anii 1956—1960. Congresul al VIII-lea al P.C.R. Planul economic pe anii 1960—1965 ; trecerea la etapa de desăvîrşire a construcţiei socialismului în patria noastră. Victoria socialismului la sate ; Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naţionale (1962) şi importanţa ei.

Republica Socialistă România. Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român
Importanţa istorică a Congresului al IX-lea al P.C.R. ; trecerea ţării noastre pe o treaptă superioară în desăvîrşirea construcţiei socialismului. Creşterea rolului conducător al Partidului Comunist Român în activitatea economică, social-culturală. Întărirea continuă a statului nostru socialist. Politica externă a Republicii Socialiste România.

Dezvoltarea culturii
Revoluţia culturală — parte integrantă a revoluţiei socialiste ; necesitatea obiectivă a făuririi culturii socialiste. Dezvoltarea învăţămîntului, ştiinţei, tehnicii şi literaturii. Dezvoltarea schimburilor culturale cu celelalte ţări.

— ISTORIA UNIVERSALĂ

Istoria veche (istoria Greciei şi Romei antice)

Grecia antică. Populaţia preelenică din Grecia ; civilizaţia cretană ; viaţa social-economică şi politică ; cultura cretană (scrierea, arta).

Migraţiunea elenică. Triburile elenice ; migraţiunea aheilor ; civilizaţia miceniană ; ionienii şi eolienii ; invazia dorienilor şi dezvoltarea civilizaţiei fierului în Grecia ; răspîndirea grecilor în jurul Mării Egee.

Poemele homerice şi însemnătatea lor istorică.

Religia vechilor greci.

Formarea societăţii sclavagiste în Grecia. Progresele vieţii economice ; destrămarea orînduirii gentilice ; dezvoltarea proprietăţii private şi accentuarea stratificării sociale (eupatrizii, producătorii liberi, sclavii).

Societatea greacă în perioada trecerii la sclavagism ; familia greacă ; jocurile olimpice ; oracolele ; eposul popular ; scrierea greacă.

Marea colonizare greacă. Cauzele social-economice şi politice ale marii colonizări greceşti din secolele VIII—VI î.e.n., consecinţele marii colonizări greceşti ; avîntul vieţii economice şi dezvoltarea sclaviei în Grecia şi în ţinuturile colonizate ; lupta pentru democratizarea vieţii politice în colonii şi metropole. Coloniile greceşti pe teritoriul României şi legăturile lor cu populaţia autohtonă geto-dacă.

Sparta pînă la sfîrşitul secolului al VI-lea î.e.n. Laconia ; urmările cuceririi doriene ; clasele sociale şi raporturile de clasă ; cuceririle Spartei în Pelopones ; liga peloponesiacă.

Atena pînă la sfîrşitul secolului al VI-lea î.e.n. Atica ; primele legi scrise ; reformele lui Solon, tirania lui Pisistrate (dezvoltarea Atenei) ; reformele lui Clistene ; consolidarea regimului democrat-sclavagist în Atena.

Războaiele greco-persane. Cauzele şi caracterul războaielor greco-persane ; desfăşurarea lor ; ascuţirea luptelor politice în Atena ; liga de la Delos şi sfîrşitul războaielor greco-persane.

Dezvoltarea Greciei în secolul al V-lea î.e.n. Înflorirea Atenei ; dezvoltarea economiei sclavagiste în Grecia ; înflorirea democraţiei sclavagiste ateniene ; guvernarea lui Pericle ; trăsăturile şi însemnătatea democraţiei sclavagiste ateniene ; hegemonia ateniană.

Războiul peloponesiac şi decăderea Atenei. Cauzele războiului peloponesiac ; lupta pentru hegemonie ; ascuţirea luptei dintre aristocraţie şi democraţie în societatea sclavagistă greacă ; desfăşurarea războiului ; pacea lui Nicias ; expediţia ateniană în Sicilia ; amestecul Persiei ; înfrîngerea Atenei şi instaurarea hegemoniei aristocratice spartane în Grecia.

Criza polisului grec. Ridicarea Macedoniei ; ascuţirea luptei de clasă ; lupta pentru hegemonie după războiul peloponesiac ; ridicarea Macedoniei ; întărirea statului macedonean în timpul lui Filip al II-lea ; hegemonia macedoneană asupra Greciei ; liga de la Corint.

Înflorirea culturii greceşti antice. Literatura. Poezia lirică. Teatrul grecesc antic ; tragedia şi comedia clasică greacă ; arta ; arhitectura ; sculptura ; pictura ; ceramica şi muzica ; filozofia şi ştiinţa.

Apariţia filozofiei greceşti ; lupta dintre materialism şi idealism, trăsătura fundamentală a filozofiei clasice greceşti. Dezvoltarea filozofiei materialiste : Heraclit şi Democrit ; filozofia idealistă (Socrate şi Platon). Aristotel : însemnătatea lui în dezvoltarea ştiinţei şi filozofiei antice. Oratoria ; dezvoltarea ştiinţelor naturii şi a istoriei.

Epoca elenistică. Dezvoltarea economică ; viaţa socială ; regimul politic ; cultura elenistică.

Imperiul macedonean. Situaţia Macedoniei, a Greciei şi a Persiei la sfîrşitul secolului al IV-lea î.e.n. ; expediţiile armatelor macedonene la nordul Dunării ; rezistenţa geţilor ; marile cuceriri greco-macedonene ; caracterul vremelnic şi marele Imperiu grec-macedonean.

Roma antică. Italia preromană. Vechimea vieţii omeneşti în Italia ; ligurii, italicii (latinii, sabelii, umbrii) ; etruscii ; grecii ; galii.

Formarea statului roman. Întemeierea Romei ; regalitatea ; reforma lui Servius Tullius ; întărirea aristocraţiei romane şi înlăturarea regalităţii. Republica romană ; caracterul aristocratic al republicii romane.

Societatea romană în secolele V—III î.e.n. Dezvoltarea social-economică şi politică ; luptele plebeilor împotriva patricienilor ; cauzele, caracterul şi consecinţele lor. Familia romană. Religia.

Cucerirea Italiei şi urmările ei. Cauzele războaielor pentru cucerirea Italiei ; caracterul lor expansionist ; etapele cuceririi Italiei ; consecinţele cuceririi Italiei.

Perioada sclavagismului clasic (secolele III î.e.n.- II e.n.). Războaiele punice. Primul război punic ; conflictul pentru Sicilia ; principalele lupte, condiţiile păcii ; cauzele şi consecinţele victoriei romane ; al doilea război punic ; cauzele lui ; expediţia lui Hanibal ; luptele din Africa, pacea şi urmările războiului.

Cuceririle romane în jurul Mării Mediterane. Expansiunea romană în Peninsula Balcanică şi în Orient ; al treilea război punic ; distrugerea Cartaginei ; stăpînirea romană în Africa ; Roma, stăpîna bazinului mediteranean ; organizarea şi exploatarea provinciilor.

Decăderea republicii sclavagiste romane. Criza agrară din Italia şi consecinţele ei ; necesitatea reformei agrare pentru consolidarea societăţii sclavagiste romane ; legile agrare ale lui Tiberius şi Caius Gracchus.

Începutul războaielor civile. Războiul cu Iugurta ; corupţia aristocraţiei romane ; reforma militară făcută de Marius ; răscoala italicilor.

Răscoala condusă de Spartacus. Cauzele răscoalei, desfăşurarea ei ; cauzele înfrîngerii răsculaţilor. Însemnătatea şi urmările marii răscoale a sclavilor şi săracimii condusă de Spartacus.

Căderea republicii romane. Primul triumvirat ; cucerirea Galiei ; al doilea război civil (lupta dintre Caesar şi Pompei) ; dictatura lui Caesar ; al doilea triumvirat ; al treilea război civil ; sfîrşitul republicii.

Principatul lui August. Cauzele căderii republicii sclavagiste romane ; trăsăturile principatului lui August ; politica internă şi externă.

Viaţa social-economică şi politică din Imperiul roman în secolele I—II e.n. Dezvoltarea economică : oraşele ; colegiile meşteşugăreşti ; moneda ; agricultura. Clasele şi păturile sociale. Consolidarea principatului (Claudius) ; criza regimului aristocratic (Nero : războiul civil) ; creşterea rolului politic al armatei şi al provinciilor (Vespasian ; înăbuşirea răscoalelor din Iudeea şi Galia) ; consolidarea Imperiului roman în timpul lui Traian.

Cultura romană (secolul I î.e.n.). Înflorirea literaturii latine (Lucreţiu, Virgiliu, Horaţiu, Ovidiu) ; arta ; arhitectura ; sculptura ; pictura ; mozaicul ; dezvoltarea învăţămîntului ; retorica (Cicero). Filozofia : lupta dintre materialism şi idealism în filozofia romană ; ştiinţele naturii ; istoria.

Stăpînirea romană în Dacia. Cucerirea Daciei ; eroismul dacilor în luptele cu romanii. Stăpînirea romană în Dacia ; colonizarea romană ; dezvoltarea vieţii social-economice ; organizarea politică ; dezvoltarea culturală ; procesul de romanizare în Dacia ; retragerea stăpînirii romane din Dacia.

Perioada crizei generale a orînduirii sclavagiste (secolele III—V e.n.). Imperiul roman în secolul al III-lea ; anarhia militară ; măsurile de apărare a imperiului ; refacerea Imperiului roman în timpul lui Diocleţian : dominatul ; tetrarhia ; reformele. Situaţia imperiului în timpul lui Constantin ; edictul de la Milano.

Prăbuşirea Imperiului roman de Apus. Penetraţia triburilor germanice în Imperiul roman de Apus ; invazia hunilor ; căderea Romei (sfîrşitul istoriei antice) ; Apariţia relaţiilor feudale în sînul societăţii sclavagiste. Însemnătatea istorică a civilizaţiei sclavagiste romane ; caracteristicile ei ; urmările pozitive şi negative ale dominaţiei romane în bazinul Mării Mediterane şi al Mării Negre.

— ISTORIA EVULUI MEDIU

Introducere în istoria evului mediu

Trăsăturile caracteristice şi periodizarea orînduirii feudale.

Trecerea de la sclavagism la feudalism ; căile de formare a orînduirii feudale.

A. Formarea orînduirii feudale

Migraţiunile popoarelor în secolele III—VII

Principalele popoare migratoare. Orînduirea socială la vechii germani şi la vechii slavi.

Cauzele social-economice ale migraţiunilor.

Marile migraţiuni de la sfîrşitul secolelor III—V. Prăbuşirea Imperiului roman de Apus. Migraţiunile din secolele VI—VII. Urmările marilor migraţiuni.

Imperiul roman de Răsărit în secolele V—VI

Cauzele menţinerii Imperiului roman de Răsărit. Situaţia internă în timpul lui Iustinian.

Începutul formării relaţiilor feudale ; criza Imperiului bizantin după Iustinian ; ascuţirea contradicţiilor sociale şi politice ; pierderile teritoriale ; grecizarea imperiului.

Statul feudal arab

Arabia, condiţiile naturale ; viaţa economică, socială şi politică.

Apariţia religiei monoteiste a Islamului.

Formarea statului arab.

Formarea califatului ; primele cuceriri arabe.

Decăderea marelui califat arab.

Statul franc în timpul Merovingienilor şi Carolingienilor

Formarea statului franc şi dinastia Merovingienilor. Întărirea statului franc sub primii Carolingieni ; întărirea puterii centrale. Constituirea Imperiului franc, Carol cel Mare.

Organizarea Imperiului franc. Dezmembrarea Imperiului franc.

Anglia şi normanzii pînă la mijlocul secolului al XI-lea

Anglia din secolul al V-lea pînă la mijlocul secolului al XI-lea. Formarea relaţiilor feudale în Anglia.

Migraţiunea normanzilor şi întemeierea statelor scandinave.

Viaţa economică şi instituţiile feudale în Europa apuseană

Nivelul dezvoltării forţelor de producţie ; domeniul feudal ; clasele sociale.

Nobilimea feudală. Raporturile dintre nobili (seniori şi vasali ; ierarhia feudală).

Situaţia social-economică şi juridică a şerbilor ; obligaţiile lor ; renta feudală ; ţăranii liberi.

Formarea orînduirii feudale la slavii de sud, răsăriteni şi apuseni

Statele slavilor de sud. Slavii răsăriteni. Formarea statului kievean. Slavii apuseni.

Formarea orînduirii feudale pe teritoriul patriei noastre

Desăvîrşirea procesului de formare a poporului român şi a limbii române. Primele formaţiuni politice româneşti.

Imperiul bizantin în secolele VII—XI

Situaţia internă a Imperiului bizantin în secolele VII—IX. Lupta de clasă în Imperiul bizantin în secolele VIII—IX. Imperiul bizantin în timpul dinastiei macedonene.

India în secolele IV—XII

Coexistenţa rămăşiţelor sclavagiste şi a obştilor ţărăneşti ; menţinerea regimului de castă ; forma-

rea relațiilor feudale. Cucerirea musulmană în India.

China în secolele IV—XIII

Decăderea Imperiului Han ; relațiile feudale în China.
Unificarea și dezvoltarea economică și politică ; prăbușirea Imperiului Tan.
Imperiul feudal Sun (secolele X—XIII).

Cultura în perioada formării orînduirii feudale

Trăsăturile caracteristice ale culturii în perioada formării orînduirii feudale ; cultura feudală bisericească și cultura populară.
Cultura în Europa apuseană : „renașterea carolingiană". Cultura bizantină. Cultura popoarelor slave. Cultura arabă. Cultura indiană. Cultura chineză.

B. DEZVOLTAREA ORÎNDUIRII FEUDALE (SECOLELE XII—XV)

Formarea și dezvoltarea orașelor medievale în Europa apuseană

Creșterea forțelor de producție ; formarea noilor orașe și renașterea vechilor orașe.
Lupta orașelor împotriva seniorilor ; rolul comunelor ; breslele ; ghildele.
Dezvoltarea comerțului medieval.
Etapele și formele luptei de clasă la orașe.

Cruciadele

Cauzele cruciadelor. Desfășurarea cruciadelor, caracterul și consecințele lor.

Statele mongole

Viața social-economică a triburilor mongole din centrul Asiei ; formarea statului mongol ; cuceririle din timpul lui Ginghis-han ; marea invazie din Europa.

Imperiul și papalitatea în secolele X—XIII

Organizarea bisericii apusene ; formarea Imperiului romano-german.
Lupta dintre papi și împărați ; ereziile din secolele XII—XIII.

Germania și Italia în secolele XIII—XV

Fărîmițarea politică a Imperiului german. Bula de aur.
Cauzele fărîmițării Italiei. Veneția. Genova. Milanul. Florența. Dezvoltarea manufacturilor și băncilor ; răscoala ciompilor ; tirania.

Franța și Anglia în secolele X—XV

Franța din secolul al X-lea pînă la începutul secolului al XIV-lea. Creșterea domeniului regal și întărirea puterii regale.
Anglia în secolele XI—XIV. Dezvoltarea feudalismului și întărirea monarhiei feudale. Magna Charta Libertatum. Începuturile parlamentului englez.
Cauzele și caracterul războiului de 100 de ani.
Răscoalele populare din Franța și Anglia ; răscoalele din Paris ; Jacqueria ; răscoala condusă de Watt Tyler.
Sfîrșitul războiului.
Unificarea politică și dezvoltarea economică a Franței în timpul lui Ludovic al XI-lea.
Situația din Anglia la sfîrșitul războiului de o sută de ani. Războiul celor două roze.

Spania și Portugalia pînă în secolul al XV-lea

Urmările cuceririlor arabe în Peninsula Iberică ; cauzele și caracterul Reconquistei.
Sfîrșitul Reconquistei ; consolidarea monarhiei feudale și a bisericii.

Cehia în secolele XII—XV

Dezvoltarea social-economică și politică a Cehiei în secolele XII—XV.
Lupta poporului ceh împotriva asupririi feudale și a dominației germane și catolice ; însemnătatea istorică a mișcării husite.

Ungaria în secolele X—XVI

Așezarea ungurilor în Europa.
Situația social-economică și politică a statului feudal ungar în secolele XII—XIV.
Luptele de apărare împotriva turcilor.
Căderea Ungariei sub stăpînirea otomană și habsburgică.

Polonia în secolele XI—XV

Fărîmițarea politică a Poloniei în secolele XI—XIII. Unificarea Poloniei în secolul al XIV-lea. Unirea Poloniei cu Lituania. Dinastia Jagello.
Luptele cu ordinul cavalerilor teutoni.

Formarea marelui cnezat al Moscovei (secolele XII—XV)

Dezmembrarea statului kievean ; lupta împotriva jugului mongol.
Formarea cnezatului Moscovei. Formarea statului unitar rus. Ivan al III-lea.

Imperiul bizantin în secolele XII—XV

Imperiul bizantin pînă la cruciada a IV-a. Destrămarea Imperiului bizantin ; formarea Imperiului latin de Răsărit ; Imperiul de la Niceea.
Imperiul bizantin sub dinastia Paleologilor.

Bulgaria, Serbia și Imperiul otoman în secolele XII—XIV

Bulgaria. Fărîmițarea feudală și căderea celui de-al doilea țarat bulgar.
Căderea Serbiei sub jugul otoman.
Formarea și organizarea statului otoman, expansiunea otomană în Peninsula Balcanică ; exploatarea popoarelor subjugate.

Țările române în secolele XIV—XV

Formarea statelor feudale independente. Țara Românească și Moldova ; Transilvania pînă la sfîrșitul secolului al XIV-lea.
Luptele de apărare împotriva expansiunii otomane.

Cultura feudală în Europa apuseană și răsăriteană în secolele XI—XV

Progresele culturii feudale ; laicizarea treptată a culturii.
Literatura istorică, religioasă și cavalerească. Literatura orășenească.
Dezvoltarea artelor. Învățămîntul și știința.

C. DESCOMPUNEREA FEUDALISMULUI ȘI FORMAREA RELAȚIILOR CAPITALISTE (SECOLELE XVI—XVII)

Apariția relațiilor capitaliste. Marile descoperiri geografice. Apariția producției și a relațiilor capitaliste.
Marile descoperiri geografice. Urmările economice, sociale și politice ale marilor descoperiri geografice.

Imperiul habsburgic în prima jumătate a secolului al XVI-lea

Germania. Decăderea economică și contradicțiile sociale.
Italia. Decăderea economică și situația socială din Italia. Războaiele pentru Italia.
Spania în prima jumătate a secolului al XVI-lea.

Renașterea și umanismul

Caracteristicile principale ale umanismului. Umanismul în Italia. Importanța și influența umanismului italian.
Umanismul în restul Europei.
Invenția tiparului.
Caracterul realist și laic al artei Renașterii.
Renașterea artistică în Italia.
Renașterea artistică în restul Europei.

Reforma, Războiul țărănesc german și Contrareforma

Cauzele Reformei ; caracterul limitat și de clasă al reformei lui Luther. Reforma populară a lui Thomas Müntzer.
Războiul țărănesc din Germania. Răscoala populară din Münster. Cauzele și urmările înăbușirii răscoalelor populare din Germania.
Răspîndirea și consolidarea reformei luterane în Germania.
Reforma religioasă în restul Europei. Calvinismul. Contrareforma. Esența reacțiunii catolice.

Franța în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea

Caracteristicile dezvoltării economice, sociale și politice a Franței în prima jumătate a secolului al XVI-lea.
Războaiele civile din a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Restabilirea și consolidarea absolutismului în Franța.

Anglia în secolul al XVI-lea și în prima jumătate a secolului al XVII-lea

Formarea relațiilor capitaliste în Anglia. Dezvoltarea politică a Angliei în secolul al XVI-lea ; monarhia absolută a dinastiei Tudor.

Spania în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și revoluția burgheză din Țările de Jos

Spania în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Apogeul puterii Spaniei. Începutul decăderii Spaniei. Revoluția burgheză din Țările de Jos. Formarea primului stat burghez din lume.

Țările scandinave

Țările scandinave pînă în secolul al XVI-lea. Uniunea de la Kalmar. Expansiunea Suediei în jurul Mării Baltice.

Polonia și Rusia în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea

Situația Poloniei în secolul al XVI-lea. Uniunea de la Lublin. Politica de expansiune spre răsărit.
Dezvoltarea Rusiei feudale în timpul lui Ivan al IV-lea (cel Groaznic) ; întărirea puterii centrale.

Imperiul otoman în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea

Expansiunea Imperiului otoman în timpul lui Soliman al II-lea ; cuceririle din Europa, Asia și Africa. Situația popoarelor cotropite de turci. Începutul decăderii Imperiului feudal otoman.

Țările române în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea

Luptele de eliberare de sub dominația otomană. Constituirea principatului Transilvaniei.
Țările române în timpul lui Mihai Viteazul. Unirea celor trei țări române sub conducerea lui.
Războiul de treizeci de ani. Cauzele și caracterul războiului. Desfășurarea războiului. Pacea din Westfalia.

Statele feudale din Asia în secolele XIV—XVII

Imperiul Marilor Mogoli din India.
Eliberarea Chinei de sub jugul mongol și formarea Imperiului Min. Statul feudal japonez.

Dezvoltarea tehnicii și științei în secolul al XV-lea și pînă la mijlocul secolului al XVII-lea

Progresele tehnicii.
Dezvoltarea științelor naturii ; importanța marilor descoperiri științifice și opoziția forțelor reacțiunare.
Filozofia, noile concepții filozofice.
Urmările dezvoltării și răspîndirii culturii burgheze.

Istoria modernă

Dezvoltarea lumii de la revoluția burgheză din Anglia (1642) pînă la revoluția burgheză din Franța (1789).

Dezvoltarea Angliei în secolele XVII—XVIII. Revoluția burgheză din Anglia. Cauzele revoluției ; războiul civil. Republica și Protectoratul ; restaurarea Stuarților ; lovitura de stat din anul 1688. Importanța revoluției burgheze din Anglia. Revoluția industrială în Anglia. Întărirea regimului parlamentar. Politica externă a Angliei.

Dezvoltarea Franței de la mijlocul secolului al XVII-lea pînă la revoluția burgheză din anul 1789. Absolutismul monarhic în timpul lui Ludovic al XIV-lea ; colbertismul ; caracterul și urmările războaielor din timpul lui Ludovic al XIV-lea. Criza sistemului feudal-absolutist din Franța în secolul al XVII-lea.

Statele din Europa centrală de la mijlocul secolului al XVII-lea pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Decăderea Imperiului romano-german. Dezvoltarea Austriei ; războaiele de cucerire ; caracterul de clasă al reformelor lui Iosif al II-lea. Statul feudal-militarist prusac ; politica externă a lui Frederic al II-lea.

Dezvoltarea Rusiei în secolele XVII—XVIII. Unirea Ucrainei cu Rusia ; reformele lui Petru I ; războaiele cu Turcia și Suedia ; monarhia absolută în Rusia ; politica internă și externă a Rusiei în timpul Ecaterinei a II-a. Creșterea rolului politic al Rusiei în Europa.

Statele din sud-estul Europei în a doua jumătate a secolului al XVII-lea și în secolul al XVIII-lea. Situația internațională a Imperiului otoman, structura sa social-economică și organizarea politică. Situația popoarelor balcanice. Caracterul stăpînirii feudale otomane în Bulgaria, Serbia, Muntenegru, Grecia, țările române ; lupta acestor popoare împotriva jugului otoman.

Formarea Statelor Unite ale Americii. Coloniile din America de Nord ; cauzele și caracterul războiului dintre coloniile engleze și metropolă ; Declarația de independență ; Constituția americană.

Dezvoltarea orînduirii capitaliste de la revoluția din Franța pînă la Comuna din Paris (1789—1871).

Revoluția burgheză din Franța. Cauzele revoluției, izbucnirea revoluției ; „Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului" ; Constituția burgheză din 1791 ; începutul războaielor revoluționare ; Convenția girondină ; proclamarea republicii ; dictatura democratică iacobină și importanța sa istorică ; contrarevoluția termidoriană. Caracterul și însemnătatea istorică a revoluției burgheze din Franța.

Franța și Europa între anii 1794 și 1815. Dictatura marii burghezii în Franța (directoratul, consulatul și imperiul) ; războaiele din timpul imperiului ; blocada continentală ; campania din Rusia ; căderea imperiului napoleonean ; caracterul de clasă și urmările politicii napoleoneene.

Reacțiunea europeană și mișcările revoluționare dintre anii 1815 și 1830. Hotărîrile Congresului de la Viena. Întărirea reacțiunii în Europa ; revoluțiile din Spania și din Italia ; intervențiile „Sfintei alianțe" ; lupta revoluționară a popoarelor din Peninsula Balcanică ; independența Greciei. Mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu.

Dezvoltarea Angliei de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea pînă la mijlocul secolului al XIX-lea. Dezvoltarea economiei ; ascuțirea luptei politice (reforma electorală din 1832 ; mișcarea cartistă și importanța ei). Politica externă : expansiunea colonială.

Dezvoltarea Franței între anii 1815 și 1848. Restaurația, caracterul ei reacționar ; revoluția din iulie 1830 : dezvoltarea economiei capitaliste în Franța : primele răscoale muncitorești. Politica externă : cotropirea Algeriei.

Apariția socialismului științific. Premisele socialismului științific ; Karl Marx și Friedrich Engels ; crearea Ligii comuniștilor ; Manifestul Partidului Comunist ; importanța istorică a apariției marxismului.

Revoluțiile din anul 1848 în Europa. Revoluția din Franța ; cauzele ei ; politica guvernului provizoriu ; lupta proletariatului parizian împotriva burgheziei ; președinția lui Ludovic Bonaparte și instaurarea celui de-al doilea imperiu în Franța. Revoluția din Germania ; situația economică și politică din Germania ; revoluția din Berlin : parlamentul de la Frankfurt ; activitatea revoluționară a lui Marx și Engels ; cauzele înfrîngerii revoluției din Germania ; Revoluția din Italia și Austria ; asuprirea națională și socială din Imperiul habsburgic ; revoluțiile din Viena, Praga, Roma ; revoluția din Ungaria : cauzele și urmările înfrîngerii revoluției de la 1848 din Im-

periul austriac. Anul revoluționar 1848 în țările române.

Clasicii marxism-leninismului despre revoluțiile din 1848.

Problema orientală. Lupta popoarelor balcanice împotriva Imperiului otoman ; poziția marilor puteri în problema orientală ; cauzele, caracterul și urmările războiului Crimeii.

Unirea Moldovei cu Țara Românească, formarea statului național România.

Unificarea Italiei. Fărîmițarea politică a Italiei ; întărirea luptei pentru unificare ; Cavour și politica de unificare „de sus" ; caracterul și urmările războiului cu Austria. Rolul lui Garibaldi în lupta pentru libertatea Italiei : formarea regatului Italiei ; importanța și urmările unificării Italiei.

Unificarea Germaniei. Fărîmițarea politică a Germaniei ; dezvoltarea capitalismului în statele germane : Bismark și politica de unificare „de sus" ; războaiele cu Danemarca și cu Austria ; Confederația Germaniei de nord ; războiul cu Franța ; importanța unificării Germaniei.

Dezvoltarea S.U.A. pînă în 1865. Dezvoltarea economică și politică a S.U.A. în prima jumătate a secolului al XIX-lea ; sclavia negrilor ; războiul civil : superioritatea nordului ; rolul maselor și caracterul revoluționar al războiului.

Mișcarea muncitorească internațională între anii 1848 și 1876. Internaționala I. Necesitatea unității de luptă a clasei muncitoare ; crearea Asociației internaționale a muncitorilor ; rolul lui Marx și Engels în crearea și conducerea Internaționalei I.

Istoria lumii în stadiul capitalismului monopolist. Creșterea mișcării muncitorești între anii 1871 și 1917.

Comuna din Paris. Ascuțirea contradicțiilor de clasă în Franța în urma războiului franco-prusac, constituirea și activitatea revoluționară a Comunei din Paris, prima formă de stat a dictaturii proletariatului : căderea Comunei ; importanța istorică a Comunei din Paris.

Germania la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Cauzele, particularitățile și consecințele dezvoltării economice a Imperiului german : politica internă și externă. Tripla alianță : pregătirea războiului mondial ; mișcarea muncitorească din Germania ; activitatea lui Marx și Engels.

Italia în perioada 1870—1914 ; dezvoltarea economică, socială și politică.

Austro-Ungaria în perioada 1867—1914 : caracterul dezvoltării economice, sociale și politice. Mișcarea muncitorească.

Anglia la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Particularitățile dezvoltării economice : caracteristicile imperialismului englez : politica internă și externă. Tripla înțelegere ; mișcarea muncitorească.

Franța la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Caracteristicile imperialismului francez ; structura de clasă a societății ; politica internă și externă ; mișcarea muncitorească.

Rusia la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Dezvoltarea capitalismului în Rusia : regimul politic țarist ; politica externă a Rusiei țariste. Mișcarea muncitorească ; deplasarea centrului revoluționar al mișcării muncitorești din apusul Europei în răsărit — Rusia ; rolul conducător al lui V. I. Lenin, formarea P.M.S.D.R. ; cauzele, caracterul și importanța revoluției din anii 1905—1907.

Statele Unite ale Americii la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Dezvoltarea social-economică ; apariția imperialismului american ; politica internă și externă ; mișcarea muncitorească.

China în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Regimul feudal în China ; dominația imperialistă asupra Chinei ; războiul țărănesc al taipinilor ; dezvoltarea capitalismului ; războiul chino-japonez ; răscoala „boxerilor" ; revoluția burgheză din anii 1911—1913 și urmările ei.

Japonia în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea. Regimul feudal în Japonia ; revoluția burgheză din 1868 ; dezvoltarea capitalismului ; regimul politic ; politica externă ; începutul mișcării muncitorești.

Mișcarea muncitorească internațională după Comuna din Paris. Situația clasei muncitoare și a mișcării muncitorești după înfrîngerea Comunei ; înființarea Internaționalei a II-a ; rolul lui Engels ; influența internațională a mișcării revoluționare din Rusia.

Primul război mondial imperialist. Cauzele și caracterul războiului : forțele participante ; desfășurarea războiului ; falimentul Internaționalei a II-a; revoluția burghezo-democrată din februarie 1917 din Rusia.

Istoria contemporană

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, cotitură radicală în istoria omenirii.

Pregătirea revoluției socialiste. Victoria insurecției armate la Petrograd, hotărîrile istorice ale Congresului al II-lea al Sovietelor. Cauzele victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Însemnătatea istorică mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — începutul unei noi ere în istoria omenirii ; era prăbușirii inevitabile a capitalismului și a victoriei socialismului și comunismului în lumea întreagă.

U.R.S.S. între cele două războaie mondiale. Războiul civil și intervenția imperialistă în Rusia.

Construirea socialismului în U.R.S.S. ; Constituția U.R.S.S. ; victoria socialismului în U.R.S.S.

Țările capitaliste între cele două războaie mondiale

Sfîrșitul primului război mondial ; tratatele de pace cu Germania și cu aliații ei ; situația grea a maselor populare în urma războiului ; avîntul revoluționar al mișcării muncitorești internaționale ; crearea Internaționalei a III-a (Comunistă).

Stabilizarea relativă a capitalismului ; situația clasei muncitoare.

Criza economică mondială din anii 1929—1933 ; cauzele, trăsăturile și consecințele ei.

Pregătirea unui nou război mondial ; ascuțirea contradicțiilor imperialiste ; acțiunile Germaniei pentru revizuirea Tratatului de pace de la Versailles ; cotropirea Abisiniei de către Italia fascistă ; războiul civil din Spania ; cotropirea Austriei și Cehoslovaciei de către Germania hitleristă.

Lupta clasei muncitoare împotriva fascismului și a războiului ; conducerea luptei antifasciste și antirăzboinice de către partidele comuniste.

Al doilea război mondial (1939—1945). Cauzele și desfășurarea războiului în anii 1939—1941 ; atacul criminal al coaliției fasciste împotriva U.R.S.S.; Marele Război pentru Apărarea Patriei al Uniunii Sovietice ; formarea coaliției antihitleriste ; eliberarea popoarelor cotropite ; rolul important al mișcărilor naționale de rezistență și eliberare sub conducerea partidelor comuniste ; contribuția României la războiul antihitlerist ; înfrîngerea Germaniei hitleriste; înfrîngerea Japoniei.

Învățămintele celui de-al doilea război mondial ; formarea O.N.U. Încheierea tratatelor de pace.

Statele capitaliste după al doilea război mondial. Adîncirea crizei generale a sistemului capitalist. Ascuțirea contradicțiilor dintre statele capitaliste ; slăbirea pozițiilor capitalismului ; destrămarea sistemului colonial al imperialismului.

Mișcarea muncitorească din statele capitaliste ; situația clasei muncitoare ; lupta partidelor comuniste pentru socialism, democrație, pace.

Prăbușirea sistemului colonial. Eliberarea popoarelor din colonii.

Mișcarea de eliberare națională, parte integrantă a procesului revoluționar mondial. Dezvoltarea pe linia progresului social a noilor state independente.

Statele socialiste după al doilea război mondial. Formarea și dezvoltarea sistemului mondial socialist.

Construcția comunismului în U.R.S.S.

Apariția statelor de democrație populară. Transformările revoluționare în țările socialiste. Rolul conducător al partidelor comuniste și muncitorești.

Republica Socialistă România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste.

Dezvoltarea culturii și tehnicii contemporane în țările socialiste.

— PSIHOLOGIE

Obiectul psihologiei. Definiția psihologiei. Procese psihice. Psihicul, însușire a materiei superior organizate care constă în reflectarea subiectivă a realității obiective.

Conștiința omului ; condiționarea social-istorică a conștiinței.

Senzația și percepția. Noțiunile de senzație și de percepție (exemple și definiție). Baza fiziologică a senzațiilor și a percepțiilor. Felurile senzațiilor. Sensibilitatea și condițiile schimbării ei.

Percepția obiectelor. Caracterul sintetic al percepției. Rolul experienței anterioare. Observația ; condițiile unei bune observări.

Atenția. Noțiuni generale despre atenție. Bazele fiziologice ale atenției. Felurile atenției (atenție involuntară, atenție voluntară). Însușirile fundamentale ale atenției (stabilitate, distribuție, deplasare, distragerea atenției). Educația atenției.

Memoria. Caracterizare generală a memoriei. Procesele memoriei și baza lor fiziologică. Reprezentările și caracterele lor. Memorarea intenționată și neintenționată, logică și mecanică. Păstrarea ; recunoașterea ; reproducerea (asociațiile de idei) ; uitarea. Educația memoriei.

Imaginația. Noțiunea de imaginație (exemple și definiție). Imaginația și experiența anterioară. Felurile imaginației : a) reproductivă ; b) creatoare. Visarea (în stare de veghe). Importanța imaginației. Educația imaginației.

Gîndirea și limbajul. Noțiunea de gîndire (exemple și definiție). Gîndirea ca formă superioară de reflectare a realității obiective (reflectarea mijlocită și generalizată). Legătura gîndirii cu activitatea practică. Bazele filozofice ale gîndirii și limbajului. Unitatea dintre gîndire și limbaj ; formele limbajului.

Operațiile gîndirii : analiza și sinteza, comparația, abstractizarea și generalizarea (noțiunea). Definiția noțiunii, a judecății și a raționamentului. Educația gîndirii și a limbajului.

Procesele afective. Caracterizarea generală a vieții afective. Polaritatea proceselor afective. Legătura proceselor afective cu procesele de cunoaștere și cu activitatea.

Emoțiile și baza lor fiziologică, expresiile emoționale.

Dispozițiile și pasiunile ; cauzele lor. Sentimentele și felurile sentimentelor (intelectuale, estetice, morale). Educația sentimentelor.

Acțiunile voluntare și deprinderile. Noțiuni despre activitate. Motivele și scopurile activității omului ; interacțiunea motivelor.

Acțiunea voluntară ; noțiunea de voință. Bazele fiziologice ale voinței. Calitățile de voință și educația voinței.

Deprinderile și rolul lor în structura activității. Formarea deprinderilor. Condițiile formării deprinderilor.

Caracterizarea psihologică a personalității. Noțiunea de personalitate. Dependența particularităților psihologice ale personalității de condițiile vieții și educației.

Tipurile de activitate nervoasă superioară și temperamentul. Noțiunea de temperament.

Aptitudinile. Dezvoltarea aptitudinilor în societatea socialistă.

Caracterul : noțiunea de caracter ; trăsăturile de caracter și clasificarea lor (atitudinea omului față de societate și față de ceilalți oameni, atitudinea omului față de sine însuși etc.). Condițiile social-istorice și formarea caracterului. Educația caracterului.

— LIMBA LATINĂ

Fonetică. Reguli de pronunțare. Cantitatea silabelor, accentul.

Morfologie. Substantivul. Genul substantivului. Declinarea regulată a substantivului, declinarea I, II (în **-us**, **-er**, **-ir**), III (imparisilabică și parisilabică), IV, V. Adjectivul. Declinarea I, II, III a adjectivelor. Comparația regulată a adjectivului. Adjective terminate la gradul pozitiv în **-eus, ius și -uus**. Cele cinci adjective neregulate. Complementul comparativului, complementul superlativului. Pronumele : personal, posesiv, demonstrativ, relativ, interogativ și nehotărît. Verbul **sum** și compușii lui. Verbul **fio, fieri, factus sum.** Verbul **volo** și compușii săi. Conjugarea verbului la diateza activă și pasivă. Verbele deponente. Verbele semideponente. Conjugarea perifrastică activă și pasivă. Gerunziul și gerundivul. Adverbul : adverbul de mod și comparația lui. Numerale cardinale de la 1 pînă la 100, **mille (millia)** și ordinale de la 1 pînă la 10.

Sintaxa. Sintaxa propoziției. Atributul. Complementul indirect, direct ; complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod. Funcțiunile substantivului în propoziție exprimate prin cele șase cazuri. Nominativul și vocativul. Genitivul (atribut : posesiv și partitiv : complement al adjectivului). Dativul (complement indirect, dativul interesului, final și posesiv). Acuzativul (complement direct, acuzativul direcției și al duratei). Ablativul (locativ, instrumental și de mod). Întrebuințarea modurilor în propozițiile principale.

Sintaxa frazei. Propozițiile coordonate și subordonate. Propozițiile subordonate relative ; determinative ; circumstanțiale (finale, consecutive, de cauză). Propozițiile subordonate completive : infinitivale (acuzativul cu infinitiv după verbele **dicendi, sentiendi** și **voluntatis**) ; completiva conjunctivală introdusă prin conjuncțiile **ut** și **ne.** Propozițiile subordonate circumstanțiale : finale, introduse prin conjuncțiile **ut** și **ne.** Propozițiile subordonate consecutive, introduse prin conjuncțiile **ut** și **ut non.** Propozițiile subordonate temporale, introduse prin conjuncțiile **ubi, ut, postquam, cum** temporal și narativ. Cauzele introduse prin conjuncțiile **quod, quia,**

quoniam. Propozițiile subordonate condiționale introduse prin conjuncțiile **si, nisi (si non).** Propozițiile subordonate comparative, introduse prin **ut** și **sicut.** Propozițiile subordonate concesive, introduse prin conjuncțiile **quamqum, tametsi, etsi** și **cum.** Construcția participială (absolută și relativă).
Vorbirea directă și indirectă.

LECTURĂ LITERARĂ

Din manualul pentru clasa a X-a, ed. 1964 :

C. I. Caesar : „De bello Gallico", VI, 13, 15, 21, 22 ; VII, I, 5—8, 77, 89.

M. Tullius Cicero : „In Verrem", 2, 3, 14 ; „In Catilinam", I, 1, 27 ; „Pro Milone", IX—X, „Philippica a XIV-a", 12.

V. C. Sallustius Crispus : „De coniuratione Catilinae", III, XX, XXXI, LIII—LIX, XLIV—XLV.

Titus Livius : „Ab Urbe condita", II, 12, 23 ; IX, 5—6.

P. Ovidius Naso : „Metamorfoze", „Ecoul" III, 371—402 ; „Tristia", I, 1—46 ; 79—86 ; III, 12, V, 10, 19—40.

Din manualul pentru clasa a XI-a, ed 1965 :

Titus Lucretius Carus : „De rerum natura", I, 17—27, 30—34, 39—40 ; II, 75—79 ; 573—577 ; III, 59—74 ; VI, 807—815

Publius Vergilius Maro : „Georgica", II, 532—542 ; „Eneida", I, 1—11 ; 113—123 ; II, 1—12, 40—49 ; IV, 9—10, 15—23 ; XI, 108—119 ; XII, 940—949.

Quintus Horatius Flaccus : „Carmina", 1, 14 ; „Satire", II, 6, II, 7, 1—14, 16, 71—117 ; „Ars poetica", 38—41 ; 46—48 ; 60—62 ; 99—103 ; 309 ; 317—319 ; 408—411.

Lucius Anneus Seneca : „Epistulae", XLVII.

Decimus Iunius Iuvenalis : „Satire", VII, 215—224.

Publius Cornelius Tacitus : „Annales", 1, 5, 12, 15, 16, 31 ; IV, 27, VI, 51 ; XV ; LXII.

— LIMBA RUSĂ

Fonetică. Sunete și litere. Vocalele accentuate și neaccentuate. Consoanele sonore și surde, dure și muiate. Semnele despărțitoare.

Morfologie. Părțile de vorbire flexibile și neflexibile. Substantivul. Genul și numărul substantivului. Formarea pluralului substantivului. Declinarea substantivului. Tipurile de declinare : declinarea I, II, III. Declinarea substantivelor : **mati, doci, puti** și a substantivelor neutre terminate în **-mea (vremea, znamea, imea).** Funcțiunile cazurilor. Sufixele substantivului. Rolul substantivului în propoziție. Adjectivul. Genul, numărul și declinarea adjectivului. Acordarea adjectivului cu substantivul. Categoriile adjectivelor. Gradele de comparație. Rolul adjectivului în propoziție. Numeralul. Categoriile numeralului. Declinarea numeralelor ordinale. Rolul numeralului în propoziție. Pronumele. Categoriile pronumelui. Declinarea pronumelui : personal, posesiv, demonstrativ și determinativ. Rolul pronumelui în propoziție. Verbul. Infinitivul verbului. Conjugarea I și II. Aspectele verbului. Verbele de mișcare. Verbele tranzitive și intranzitive. Verbele reflexive. Modurile : indicativ, conjunctiv și imperativ. Participiul activ și pasiv. Declinarea participiului. Gerunziul perfectiv și imperfectiv. Rolul verbului în propoziție. Adverbul. Felurile adverbului. Gradul comparativ al adverbului.

Sintaxă. Sintaxa propoziției. Propoziția și felurile ei. Părțile principale ale propoziției. Subiectul și exprimarea lui. Predicatul simplu și compus și exprimarea lor.

Părțile secundare ale propoziției și exprimarea lor. Atributul acordat și neacordat ; complementul direct și indirect, complementul circumstanțial de loc, timp, cauză, scop.

NOTĂ. Cunoștințele de limbă vor fi verificate numai practic prin diferite exerciții gramaticale și lexicale după tipul celor efectuate în școala medie. Se va ține seama de vocabularul insușit la limba rusă în școală.

LECTURĂ LITERARĂ

Din manualul pentru clasa a X-a, ed. 1964 :

* * * „Nașa Rodina".

* * * „Dvadțat Trete Avgusta"

* * * „Leghenda o gore Retezat"

A. S. Pușkin : Viața și activitatea literară ; „Poslanie v Sibir" ; „Evgheni Oneghin" (Vospitanie Oneghina).

M. I. Lermontov : Viața și activitatea literară ; „Smert poeta" (fragment) ; „Gheroi nașevo vremenia" (Maxim Maximici).

N. V. Gogol : Viața și activitatea literară ; „Revizor" (fragment).

I. S. Turgheniev : Viața și activitatea literară ; „Lgov" (Sucioc).

N. A. Necrasov : Viața și activitatea literară ; „Jeleznaia doroga".

L. N. Tolstoi : Viața și activitatea literară ; „Voina i mir" (Partizanscaia voina-fragment)

A. P. Cehov : Viața și activitatea literară ; „Cameleon".

Din manualul pentru clasa XI-a, ed. 1965 :

V. Tulbure : „Rodine".

C. Petrescu : „Cernoe zoloto vcera i segodnea".

Z. Stancu : „Dve vesnî".

M. Beniuc : „Utecistî"

M. Gorki : Viața și activitatea literară ; „Pesnea o Burevestnike" ; „Mat" (Reci Pavla Vlasova na sude i Arest Nilovnî).

V. V. Maiacovski : Viața și activitatea literară ; „Vladimir Ilici Lenin" (fragment).

N. A. Ostrovski : Viața și activitatea literară ; „Cac zacalealas stal" (fragment).

A. N. Tolstoi : Viața și activitatea literară ; „Russchii haracter".

M. A. Șolohov : Viața și activitatea literară ; „Podneataia țelina" (fragment) ; „Sudba celoveca" (fragment).

A. A. Fadeev : Viața și activitatea literară ; „Molodaia gvardia" (fragment).

B. N. Polevoi : Viața și activitatea literară ; „Povest o nastoiașcem celoveche" ; (Partia bospitibaet i Novîi cursant).

— LIMBA ENGLEZĂ

Fonetică. Sunetele limbii engleze.

Morfologie. Articolul hotărît și nehotărît ; cazurile principale de întrebuințare și de suprimare a articolului. Substantivul, genul substantivului. Genul substantivelor care reprezintă personificări. Formarea pluralului substantivului, cazurile substantivului. Substantive de origine străină. Adjectivul, formarea gradelor de comparație (reguli generale și excepții). Adjectivul posesiv, demonstrativ și nehotărît. Adjective derivate din nume proprii. Adjective regulate. Pronumele personal, posesiv, reflexiv, demonstrativ, interogativ relativ, nehotărît. Verbul. Verbele auxiliare : **to be, to have, to do.** Verbele regulate ; verbele neregulate ; verbele defectiv-modale : **shall, will, can, may, must, ought to.** Conjugarea verbului la indicativ : prezent, Past Tense, Present Perfect, mai mult ca perfect, viitor, viitorul modal. Modul condițional : prezent trecut. Modul conjunctiv. Modul imperativ. Infinitivul. Participiul trecut. Forma **ing.** Diateza activă, pasivă. Forma progresivă **(continuous).** Adverbul. Concordanța timpurilor. Excepții. Formarea adverbului cu sufixul **-ly.** Cele mai importante adverbe de timp, loc și mod. Prepoziția. Conjuncția.

Sintaxă. Propoziția și felurile ei. Părțile principale și secundare ale propoziției. Topica propozițiilor afirmative, interogative, negative. Construirea propozițiilor impersonale **(It is cold, It is hot).** Construcția **there is, there are** (în propoziții afirmative, negative și interogative). Propoziția subordonată relativă introdusă cu ajutorul pronumelor **who, whom, which, that.** Propoziția condițională. Propoziția subordonată subiectivă. Principalele reguli de ortoepie, ortografie și punctuație.

NOTĂ. Cunoștințele de limbă vor fi verificate numai practic, prin diferite exerciții gramaticale și lexicale după tipul celor efectuate în școala medie. Se va ține seamă de vocabularul insușit la limba engleză în școală.

LECTURĂ LITERARĂ

Din manualul pentru clasa a X-a, ed. 1964 :

J. Galsworthy : „The White Monkey" (Unemployment)

Ch. Dickens : „Dombey and Son" (What's Money After All !)

W. Thackeray : „Vanity Fair" (Becky Sharp's First Experience of the Nobility)

H. Wells : „The Invisible Man" (Mistaken Ideals)

W. Morris : „The March of the Workers" (fragment)

J. Lindsay : „The London Hotel and Restaurant Workers on Strike"

S. O'Casey : „I Knock At the Door" (Light Dawns upon Johnny Casside)

Din manualul pentru clasa a XI-a, ed. 1965 :

M. Preda : „In a Vilage" (New life in the Rumanian Village)

G. Chaucer : „The Prologue to the Canterbury Tales" (fragment)

* * * „Robin Hood and The Knight"

W. Shakespeare : Viața și activitatea literară ; „Romeo and Juliet" (act II, scena 2) ; „Othello" (fragment)

D. Defoe : Viața și activitatea literară ; „Robinson Crusoe" (fragment)

J. Swift : Viața și activitatea literară ; „Gulliver's Travels" (fragment)

H. Fielding : Viața și activitatea literară : „The History of Tom Jones, a Foundling" (fragment)

R. Burns : Viața și activitatea literară

G. G. Byron : „Poems on Napoleon" (fragment)

P. B. Shelley : „Song to the Men of England" (fragment)

W. Scott : Viața și activitatea literară : „Rob Roy" (fragment)

Ch. Dickens : „The Old Curiosity Shop" (The Fire)

M. Twain : Viața și activitatea literară ; „A Connecticut Yankee in King Arthur's Court" (fragment)

J. London : Viața și activitatea literară ; „White Fang" (The Makers of Fire)

T. Dreiser : Viața și activitatea literară „Dreiser's Letter to William Z. Foster"

E. Hemingway : Viața și activitatea literară : „The Old Man and the Sea" (Man is not Made for Defeat)

A. Maltz : Viața și activitatea literară ; „Man on Road"

— LIMBA FRANCEZĂ

Fonetică. Reguli de pronunțare

Morfologie. Articolul hotărît, nehotărît și partitiv. Suprimarea articolului : înlocuirea articolului partitiv și a articolului nehotărît **des** cu prepoziția **de.** Substantivul, formarea pluralului și a femininului. Exprimarea cazurilor. Adjectivul calificativ ; formarea femininului și a pluralului ; acordul cu substantivul. Gradele de comparație. Comparația neregulată : **bon petit mauvais.** Adjectivul demonstrativ, posesiv, interogativ și nehotărît ; adjectivul numeral, cardinal și ordinal.

Pronumele personal, demonstrativ, posesiv, interogativ, relativ și nehotărît. Pronumele adverbiale **en** și **y.** Verbele **avoir** și **être.** Cele trei grupe de verbe. Cele mai întrebuințate verbe neregulate : **aller, connaître, devoir, dire, écrire, faire, falloir, lire, mettre, pouvoir, prendre, savoir, venir, voir, vouloir.** Moduri și timpuri. Modul indicativ : prezentul, imperfectul, perfectul simplu, perfectul compus, mai mult ca perfectul, viitorul și viitorul anterior. Viitorul imediat și trecutul apropiat — recent. Concordanța timpurilor la indicativ. Modul imperativ. Modul subjonctiv : prezentul, perfectul, imperfectul și mai mult ca perfectul. Concordanța timpurilor la subjonctiv. Modul condițional : prezentul și perfectul. Modul infinitiv prezent și trecut. Modul participiu : prezent și trecut. Verbe folosite la forma impersonală. Cele trei diateze. Adverbul. Cele mai frecvente adverbe de timp, de loc și de mod. Formarea adverbelor de mod cu sufixul **-ment.** Adverbe de restricție **ne... que.** Comparația adverbelor. Comparația lui **bien mal, beaucoup, peu.** Prepoziția. Conjuncția ; cele mai întrebuințate conjuncții coordonatoare și subordonatoare.

Sintaxă. Propoziția și felurile ei. Părțile principale și secundare ale propoziției. Topica propozițiilor afirmative și interogative. Întrebuințarea subjonctivului în propozițiile subordonate, circumstanțiale, completive. Concordanța timpurilor subjonctivului cu indicativul și condiționalul.

Întrebuințarea participiului. Întrebuințarea infinitivului ; **si** condițional. Concordanța timpurilor indicativului cu condiționalul.

NOTĂ. Cunoștințele de limbă vor fi verificate numai practic, prin diferite exerciții gramaticale și lexicale după tipul celor efectuate în școala medie. Se va ține seama de vocabularul însușit la limba franceză în școală.

LECTURĂ LITERARĂ

Din manualul pentru clasa a X-a, ed. 1964 :

A. France : „Le dent"

M. Jasinski : „Un interrogatorie peu banal"

P. Gamarra : „La guerre"

A. Daudet : „La dernière classe"

T. Gautier : „Madam Theophile"

Voltaire : „Zadig" (Une danse significative)

La Fontaine : „Le loup et l'agneau"

* * * „La Commune de Paris"

J. Laffitte : „Arrestation de Rose-France"

* * * „L'escargot et le loup"

Din manualul pentru clasa a XI-a, ed. 1965 :

F. Mistral : „L'histoire du chat qui tenait la chandelle"

F. Rabelais : „Gargantua et Pantagruel" (Le jugement du fou)

Molière : „**Don Juan**" (Don Juan et son créancier)

La Fontaine : „Le coche et la mouche"

Voltaire : „Jeannot et Colin"

Blanchet : „L'académie silencieuse"

V. Hugo : „Les misérables" (Cosette va chercher

de l'eau şi Cosette côte à côte dans l'ombre avec l'inconnu)
H. de Balzac: „Eugénie Grandet" (Les derniers jours d'un avare)
P. Merimée: „Un bandit justicier"
A. Daudet: „Lettres de mon moulin" (La rentrée des troupeaux)
E. Zola: „Germinal" (Un jour de paye)
Guy de Maupassant: „Le père Milon"
A. France: „Monsieur Bergeret à Paris" (La bienfaisance universelle)
H. Drouin: „Un bienfaiteur de l'humanité"
A. Rimbaud: „Le dormeur du val"
H. Barbusse: „La conversion de Ion Grecea"
P. Eluard: „Gabriel Péri"
L. Aragon: „Du poète à son parti"
N. Hikmet: „Bref reportage lyrique" (fragment)

— LIMBA GERMANĂ

Morfologie: Articolul hotărît şi nehotărît; funcţiunile morfologice ale lui **der, die, das**; cele trei genuri, declinarea articolului. Substantivul; genul substantivului; formarea pluralului; substantive cu două forme la plural; declinarea substantivului; genitivul partitiv. Adjectivul atributiv şi predicativ; formarea gradelor de comparaţie, declinarea adjectivului. Substantivarea adjectivului. Numeralul cardinal şi ordinal. Pronumele personal, posesiv, interogativ, relativ, demonstrativ şi declinarea lor. Verbele auxiliare, temporale şi modale. Verbele slabe şi tari. Verbele cu prefixe separabile şi inseparabile. Verbele reflexive. Conjugarea verbelor la modul indicativ, diateza activă şi pasivă (prezentul, imperfectul, perfectul compus, mai mult ca perfectul, viitorul I). Diferite înţelesuri ale verbului **sollen.** Modul conjunctiv. Modul imperativ. Modul infinitiv. Adverbul; cele mai importante adverbe de timp, loc şi mod. Prepoziţia. Prepoziţiile care cer cazul genitiv; cazul dativ; cazul acuzativ; dativ sau acuzativ. Conjuncţia. Traducerea în limba germană a conjuncţiei „dacă". Conjuncţia **dass.** Conjuncţiile corelative.

Sintaxă. Propoziţia şi felurile ei. Complementul genitival. Topica propoziţiilor afirmative şi interogative. Fraza compusă prin coordonare cu conjuncţiile **und, oder, aber.** Propoziţia principală cu **denn. darum,** specifică limbii germane. Propoziţiile modale, construcţiile infinitivale. Topica acestor propoziţii. Fraza compusă prin subordonare. Topica propoziţiei secundare. Propoziţia secundară camuflată. Propoziţia comparativă. Propoziţia condiţională. Propoziţia temporală şi relativă. Locul verbului din propoziţia principală în fraza care începe cu o propoziţie secundară. Vorbirea directă şi indirectă. Principalele reguli de ortoepie şi ortografie.

NOTĂ. Cunoştinţele de limbă vor fi verificate numai practic prin diferite exerciţii gramaticale şi lexicale după tipul celor efectuate în şcoala medie. Se va ţine seama de vocabularul însuşit în limba germană în şcoală.

LECTURĂ LITERARĂ

Din manualul pentru clasa a X-a, ed. 1964:

J. R. Becher: „Gesang vom Lernen"
J. W. Goethe: „Erlkönig"
A. Seghers: „Der Führerschein"
F. C. Weiskopf: „Nachkommen oder Vorfahren?" (fragment)
W. Bredel: „Fiete Schulze"
E. Frunză: „Heimat"
E. Weinert: „Zwei Mann auf Beobachtung"
E. Strittmatter: „Der entminte Acker"
A. Breitenhofer: „Ein Interview"
F. Liebhard: „Du führst uns, Partei?"

Din manualul pentru clasa a XI-a, ed. 1965:

G. E. Lessing: „Der Tanzbär"; „Der Esel mit dem Löwen; „Das schlimmste Tier"; „Hänschen Schlau".
J. W. Goethe: „Faust" (fragment). „Der Fischer".
F. Schiller: „Kabale und Liebe" (fragment). „Der Handschuh".
H. Heine: „Autobiographie" (fragment); „Die schlesischen Weber"
W. Victor: „Wie Karl Marx seinen Lebensweg wählte"
F. Wolf: „Der wackere Igel"
B. Millitz: „Das Donaudelta"
A. Margul Sperber: „Der Dichter lauscht in die Zeit"
W. Bredel: „Die Väter" (Ein Werftarbeiter sprich mit August Bebel)
E. Claudius: „Menschen an unserer Seite" (fragment)

M. Beniuc: „Kommunisten voran"
*** * *** „Wie Till Eulenspiegel in Magdeburg die reichen Bürger verspottete"
J. R. Becher: „Der an den Schlaf der Welt rührt — Lenin"
Miethke-Hertwig: „Robert Koch"

LIMBA ŞI LITERATURA MAGHIARĂ

Vocabular. Componenţa vocabularului; fondul principal de cuvinte. Îmbogăţirea vocabularului prin formarea cuvintelor noi în limba maghiară.

Fonetică. Sunetele, vocalele, consoanele. Armonia vocală. Asimilarea consoanelor. Despărţirea cuvintelor în silabe. Aplicaţii ortografice.

Morfologie. Verbul şi felurile lui. Timpurile. Formele de conjugare. Modurile verbale. Prefixele verbale. Substantivul. Formarea substantivelor. Adjectivul. Formarea adjectivelor. Comparaţia adjectivelor. Numeralul. Felurile pronumelui. Adverbul. Articolul. Conjuncţia. Cuvintele „modificatoare" (**módosító szók**).

Sintaxă. Clasificarea propoziţiilor. Predicatul şi subiectul. Complementul direct şi complementele circumstanţiale. Atributul. Felurile frazei. Propoziţiile principale şi cele secundare.

Literatura maghiară

Cultura şi literatura maghiară în secolele XIV—XVI

— Primele manuscrise în limba latină şi maghiară.
— Heltai Gáspár.
— Balassi Bálint.

Cultura şi literatura maghiară în secolul al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea
— Zrinyi Miklós.
— Literatura epocii „Kuruc". Mikes Kelemen.

Literatura iluministă din secolul al XVIII-lea
— Bessenyei György.
— Batsányi János.
— Csokonai Vitéz Mihály: poezia de critică socială, poezia lirică.

Literatura maghiară în primele decenii ale secolului al XIX-lea
— Activitatea lui Kazinczy Ferenc; lupta dusă de el pentru primenirea limbii.
— Fazecas Mihaly.
— Katona József.

Literatura maghiară în epoca reformistă şi a revoluţiei din 1848—1849
— Kölcsey Ferenc: Viaţa şi opera.
— Vörösmarty Mihály: poezia epică, lirică şi opera dramatică.
— Literatura maghiară din Transilvania: Kriza János, Szentiváni Mihály.
— Eötvös József: Viaţa şi opera.
— Petőfi Sándor: Viaţa şi opera. Caracterizare generală. Concepţia lui Petőfi despre literatură. Influenţa folclorului asupra creaţiei sale. Lirica revoluţionară. Lirica intimă. Măiestria artistică.

Literatura maghiară în a doua jumătate a secolului al XIX-lea

— Tompa Mihály: Viaţa şi opera.
— Arany János: Viaţa şi opera. Poezia epică şi poezia lirică.
— Jókai Mór: Viaţa şi opera. Analiza romanului „Az arany ember".
— Vajda János: Viaţa şi opera.
— Mikszáth Kálmán: Viaţa şi opera. Analiza romanelor „Különös házasság", „A Noszty fiú esete Tóth Marival".

Literatura maghiară în primele decenii ale secolului al XX-lea

— Ady Endre: Viaţa şi opera. Activitatea publicistică. Nuvelele. Opera poetică, măiestria lui artistică.
— Tóth Arpád.

Literatura maghiară dintre cele două războaie mondiale

— Móricz Zsigmond: Viaţa şi opera. Analiza nuvelei „Tragedia" şi a romanelor „Rokonok", „A boldog ember". „Rózsa Sándor a lovát ugratja".
— Juhász Gyula: Viaţa şi opera.
— József Attila, poetul proletariatului. Concepţia lui literară. Analiza principalelor poezii, măiestria artistică.
— Radnóti Miklós.

Literatura maghiară din România în primele decenii ale secolului al XX-lea şi după eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist
— Tendinţe progresiste în literatura maghiară din România dintre cele două războaie mondiale. Activitatea scriitorilor: Tompa László şi Kós Károly.
— Reflectarea în literatura proletară a vieţii şi luptei clasei muncitoare, condusă de P.C.R. Revista „Korunk" şi cercul ei literar: Gaál Gábor, Nagy István, Salomon Ernő, Szilógyi András, Kovács György, Asztalos István.

Literatura după 23 August 1944
— Bartalis János: viaţa şi opera.
— Nagy István: viaţa şi opera.
— Horváth Imre: viaţa şi opera.
— Szemlér Ferenc: viaţa şi opera.
— Asztalos István: viaţa şi opera.
— Méliusz József: viaţa şi opera.
— Kovács György: viaţa şi opera.
— Kiss Jenő: viaţa şi opera.
— Letái Lajos.
— Majtényi Erik.
— Hajdu Zoltán.
— Papp Ferenc.
— Sütő András.
— Szabó Gyula.

ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

Proba de aptitudini (etapa I) de la **secţia de artă dramatică** constă din: recitarea unor versuri indicate de comisie, pe baza repertoriului prezentat de candidat; controlul simţului muzical şi ritmic.

Proba practică de interpretare (etapa a II-a) de la **secţia de artă dramatică** constă din: a) lectură artistică (un fragment indicat de comisie); mişcare şi comportare scenică; recitarea unor poezii diferite ca specii literare din literatura clasică şi contemporană. b) **Proba de specialitate:** interpretarea unor monoloage din literatura dramatică şi povestire din literatura clasică sau contemporană.

Proba de aptitudini (etapa I), de la **secţia regie de teatru** constă din: exerciţii pentru depistarea spiritului de observaţie, memorie şi imaginaţie; colocviu pe teme de literatură şi teatru în limitele programei analitice a liceului.

Proba de specialitate (etapa a II-a) de la **secţia regie de teatru** constă din: improvizaţie pe teme propuse de comisie; recitarea unor poezii diferite ca specii literare din literatura clasică şi contemporană; povestire din literatura clasică sau contemporană: mişcare şi comportare scenică.

Proba de aptitudini (etapa I) de la **secţia de regie de film** constă din: exerciţii pentru depistarea spiritului de observaţie, a memoriei vizuale, a atenţiei şi puterii de concentrare; povestire din literatura română sau universală; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut.

Proba de specialitate (etapa a II-a) de la **secţia regie de film** constă din: improvizaţie pe teme propuse de comisie pentru determinarea imaginaţiei.

Proba de aptitudini (etapa I) de la **secţia operatorie de film** constă din: improvizaţie pe teme date de comisie, povestire, o schiţă de compoziţie, exerciţii de iluminare cu o singură sursă de lumină: colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut.

Proba de specialitate (etapa a II-a) de la **secţia operatorie de film** constă din: exerciţii de imaginaţie şi fantezie pe teme date de comisie; analiza compoziţională a unor fotografii, reproduceri, diafilme.

Proba de aptitudini (etapa I) de la **secţia teatrologie şi filmologie**, constă din analiza unui film şi a unei piese de teatru prezentate candidaţilor în cadrul probei.

Proba de specialitate (etapa a II-a) din domeniul literaturii şi teatrului, de la **secţia de teatrologie şi filmologie**, se susţine în limitele prevederilor programei analitice a liceului.

Proba practică de interpretare vocală de la **secţia de canto**, constă din: executarea unor piese vocale diferite ca gen (pregătite de candidat; indicate de comisie pe baza unui repertoriu de concurs).

Proba practică de desen după model viu de la **secţiile: pictură, sculptură, grafică, pictură monumentală, scenografie, ceramică — sticlă şi mase plastice, textile**, se execută în creion sau cărbune.

Proba practică de culoare de la **secţiile pictură, grafică, scenografie, pictură monumentală şi textile** se execută în tehnica aleasă de candidat.

Proba practică de modelaj sau culoare (la alegere) se execută, de către candidaţii de la **secţia ceramică — mase plastice şi textile**. La proba de culoare tehnica se alege de candidat.

Proba practică de modelaj se execută de către candidaţii de la **secţia de sculptură**.

Proba practică — schiţă de compoziţie — se execută, pe o temă indicată de comisie, după specificul secţiei, într-o singură zi, în tehnica aleasă de candidat.

POŞTA ADMITERII

Numeroşi candidaţi, gîndindu-se probabil la modul în care s-a desfăşurat concursul de admitere anul trecut, ne întreabă în scrisorile trimise dacă anul acesta va trebui să se inscrie într-adevăr de la bun început la o secţie anume. Întrucît am verificat şi noi faptul că unele secretariate dau explicaţii confuze în legătură cu această problemă, specificăm încă o dată că aşa după cum se prevede în instrucţiunile ministerului **înscrierile la concurs şi organizarea acestuia se fac pe secţii de specialitate.** Adică un candidat nu va da, de exemplu, examen la Facultatea de mecanică în general, urmînd să intre în ordinea mediei în raport cu totalul candidaţilor, ci la Secţia maşini tehnice şi motoare Diesel pentru care a optat chiar în momentul înscrierii. Chiar dacă la

alte secţii se va intra, să spunem, cu media 6, el obţinînd media 7 s-ar putea să nu fie admis — în funcţie de numărul şi de pregătirea celor înscrişi la secţia pe care şi-a ales-o.

Nu se face nici un transfer în cadrul facultăţii de la o secţie la alta după examenul de admitere. Am făcut aceste precizări deoarece mulţi corespondenţi insistă asupra importanţei noii dispoziţii, remarcînd ei înşişi răspunderea sporită cu care vor fi obligaţi acum să-şi aleagă de la bun început nu numai viitoarea profesie ci şi viitoarea specialitate.

● **N. Danciu din Cluj** vrea să devină fizician şi doreşte să ştie ce deosebire e între secţia de ingineri fizicieni a Facultăţii de electronică din Politehnică şi cele ale Facultăţii de fizică, în special cea de fizică nucleară, de la Universitate. Vom da deci cîteva amănunte, în primul rînd despre secţiile facultăţilor de fizică.

Fizica nucleară pregăteşte fizicieni în două direcţii principale : a) Fizica reactorilor — ei urmînd să se ocupe cu cercetări fizice fundamentale şi aplicate asupra reactorilor nucleari în general şi a celor energetici în special. b) Fizica energiilor înalte şi spectrometrie nucleară. Absolvenţii acestei secţii sînt chemaţi să lucreze în special în laboratoare de profil — ale Comitetului de energie nucleară, ale institutelor departamentale unde se folosesc izotopi radioactivi (geologie, medicină, siderurgie). Ei au perspective deosebite de activitate în cadrul viitoarelor centrale atomo-electrice.

Electroradiofizică formează specialişti, cunoscători ai fenomenelor electricităţii şi aparatelor cu destinaţie specială, folosite în laboratoare. Ei sînt chemaţi să alcătuiască schemele electrice pentru cercetarea diverselor fenomene. Inginerul se ocupă de construcţia aparatului şi tehnologia fabricării lui ! Absolventul acestei secţii studiază numai **schema** lui !

Spectroscopia pregăteşte specialişti în folosirea unuia din cele mai subtile instrumente de cercetare ale structurii materiei cu largi aplicaţii în fizica plasmei, astrofizică. Mulţi absolvenţi sînt repartizaţi şi în laboratoare cu caracter nemijlocit aplicativ : uzinale, departamentele etc.

Fizica corpului solid — Răspundem pe această cale şi nedumeririlor lui C. Pepa şi N. Gavriliu din Iaşi, E. Cojocaru şi Sanda Constantin din Galaţi, care nu au înţeles exact specificul unei asemenea secţii. Probabil pentru că majoritatea corpurilor cu care se întîlnesc li se par solide. E vorba de specialişti în domeniul dispozitivelor şi materialelor semiconductoare cît şi a unei importante tehnici a viitorului — a materialelor supuse iradierii substanţelor radioactive în laboratoare şi centrale atomice. Tot ei vor fi chemaţi să se ocupe cu studiul materialelor cu proprietăţi deosebite necesare cosmonauticii.

Fizica macromoleculelor studiază proprietăţile fizice ale polimerilor şi macromoleculelor, în special termodinamica şi statistica macromoleculelor şi relaţiile dintre structura şi proprietăţile lor. După cîte am înţeles noi din scrisoarea lui Petre Drăguşin din Arad, pentru ceea ce-l interesa pe el ar fi mai potrivite secţiile Facultăţii de chimie sau cea de Tehnologia compuşilor macromoleculari de la Politehnică. Depinde şi de cunoştinţele sale în domeniul matematicii despre care corespondentul nostru nu ne-a informat.

Geofizica — una din secţiile ai cărei absolvenţi sînt deosebit de solicitaţi de întreprinderi. Specialiştii pregătiţi de ea au un rol important în cadrul prospecţiunilor geologice efectuate cu mijloace geofizice cît şi în meteorologie.

Inginerii fizicieni sînt pregătiţi în cadrul secţiei de la Facultatea de electronică a Politehnicii din Bucureşti. Alături de cursuri generale, lor li se predă Tehnologia materialelor şi maşinilor-unelte. Mecanisme şi elemente constructive de mecanică fină cît şi Bazele electrotehnicii, Fizica şi Fizica solidului, Circuite electrice liniare, Tuburi, transistoare şi circuite electronice, Tehnica vidului, Metode în fizica experimentală, Reactoare nucleare şi materiale speciale, Construcţia şi tehnologia dispozitivelor semiconductoare. Absolvenţii îşi pot alege ca proiecte de diplomă subiecte din cadrul Opticii electronice şi acceleratoarelor de particole sau a Utilizării izotopilor şi dozimetrie.

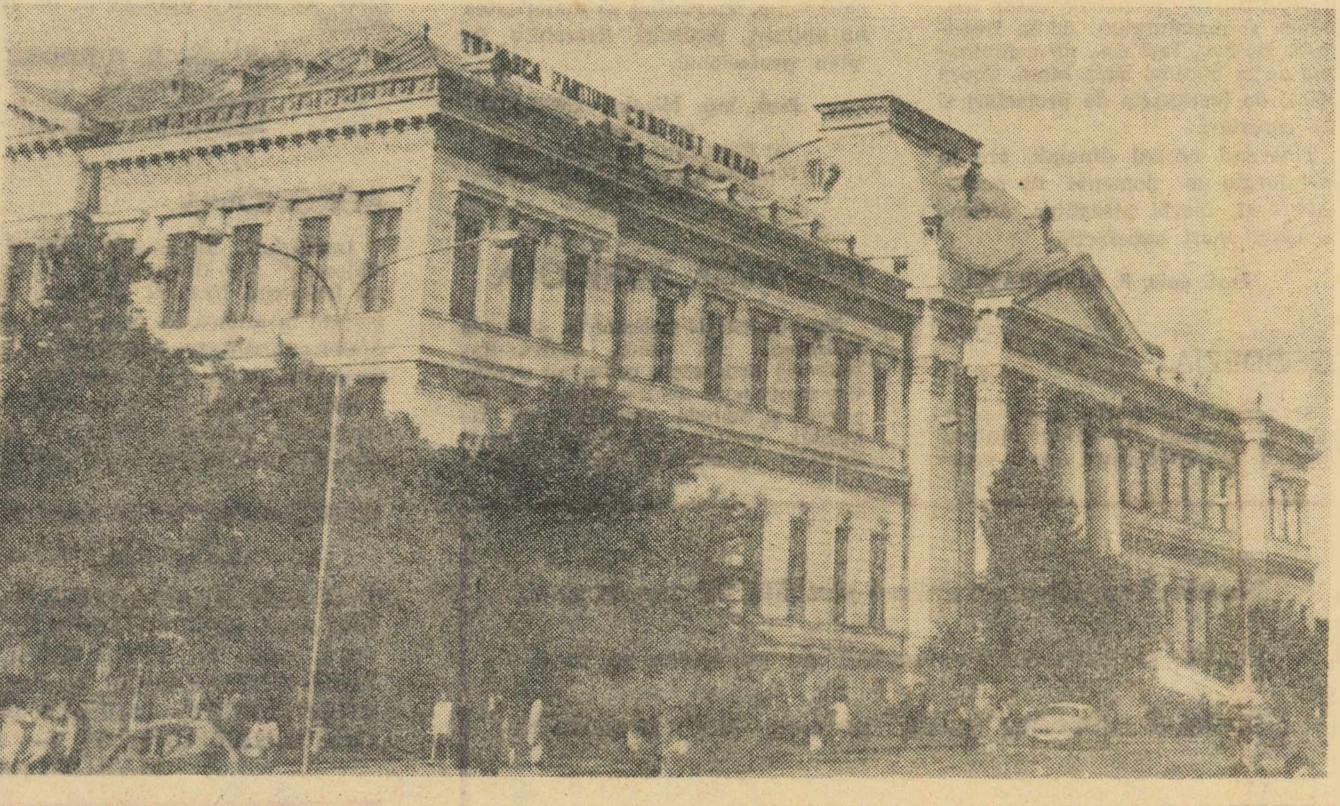
● **P. Atanasiu din Oradea** se interesează în scrisoarea sa asupra profilului secţiei de **Coroziune şi tehnologie electrochimică** de la Facultatea de chimie industrială din Bucureşti. Desigur, secţia, după cum e şi de presupus, pregăteşte specialişti capabili să lupte împotriva unuia din cei mai importanţi duşmani ai metalelor : coroziunea. În afara factorilor atmosferici să nu uităm că utilajele industriei moderne sînt atacate şi corodate ca urmare a condiţiilor grele de presiune şi temperatură în care lucrează. E bine de ştiut că în toate întreprinderile mari din ţara noastră există colective sau ingineri care se ocupă special cu problema combaterii coroziunii. În ceea ce priveşte Tehnologia electrochimică ea se aplică deja la noi în industria clorosodică, în galvanotehnică, la fabricarea acumulatorilor şi bateriilor electrice. O nevoie deosebită de specialişti în acest domeniu a apărut ca urmare a creării unei industrii proprii a aluminiului.

● Cîteva din scrisorile care ne-au sosit ridică aceeaşi problemă : ce înseamnă să fii **tehnolog ?** Anişoara Dumitru, Petre Popescu din Constanţa, V. Deac din Timişoara şi Iuliu Szabo din Cluj ne pun această întrebare. Într-adevăr, multora li se pare că în fabrică majoritatea inginerilor sînt „o apă şi un pămînt" toţi ocupîndu-se aproximativ cu aceleaşi probleme ; ceea ce evident e fals. E necesar de pildă un tip nou de motor electric sau de camion. Inginerul de specialitate (electrotehnicianul sau mecanicul), îl proiectează după anumite teorii şi legi, totul concretizîndu-se într-un număr de desene. Dar realizarea lui e sarcina tehnologului. În practică apar probleme ce nu se pot rezolva totdeauna la proiectare : legate de materiale, de prelucrare, de precizia de execuţie şi calitatea suprafeţei, de organizarea procesului de producţie. Tehnologul stabileşte şi fluxul tehnologic în cadrul liniilor şi uzinelor automate. El e chemat să rezolve probleme actuale importante pentru economie ca introducerea şi aplicarea pe scară largă a noilor metode de turnare şi laminare, a tratamentelor termice moderne cît şi dezvoltarea proceselor tehnologice rapide şi a utilajului necesar pentru ele — forjare, matriţare etc. Şi tot tehnologul e cel chemat să elaboreze şi să dezvolte noi domenii de folosire în industrie a materialelor noi — oţeluri speciale, mase mineralo-ceramice, mase plastice.

După cum se vede, secţiile enumerate, ca de altfel şi altele existente în reţeaua învăţămîntului nostru superior, pregătesc specialişti în domenii noi ale ştiinţei şi tehnicii, oferă cursuri de un nivel ridicat, cuprinzînd cele mai recente date în domeniul de specialitate respectiv. Aceasta presupune de la fiecare student un efort deosebit în studiu, o

mare seriozitate în muncă. De aceea e cazul ca acum, în momentul alegerii unei profesiuni pentru toată viaţa, să reflectăm bine, îndemnaţi nu atît de considerente mărunte, de ordin material, de aproximaţii şi speculaţii asupra posibilităţilor de repartizare mai aproape de casă sau într-un serviciu confortabil şi „călduţ", ci orientîndu-ne în primul rînd după preferinţele noastre reale, după aptitudinile fiecăruia, după necesităţile pe care economia şi cultura noastră le înregistrează în diversele domenii de activitate.

Universitatea din Craiova.

Facultăţi care vă aşteaptă

METALURGIA

Inginerul metalurgist concepe procesul tehnologic, cercetează şi verifică viabilitatea tehnică a concepţiei sale, proiectează realizarea instalaţiilor metalurgice, le pune în funcţiune şi scoate din ele producţia maximă, optimă, cea mai ieftină, în cel mai scurt timp. El trebuie să elaboreze metale şi aliaje cerute de dezvoltarea tuturor sectoarelor economiei naţionale şi să le prelucreze pentru a obţine proprietăţile cele mai diverse. Aceasta presupune cunoaşterea intimă a structurii metalelor, o permanentă activitate de cercetare, de elaborare a unor soluţii noi, proprii, îndrăzneţe adeseori. La dispoziţia metalurgului stau azi microscoapele electronice şi metodele spectrografice, agregate automatizate şi mecanizate într-un grad înalt.

Pentru aceste sarcini de importanţă fundamentală, inginerul metalurgist trebuie să stăpînească nu numai fizico-chimia şi tehnologia metalelor, ci şi ştiinţele conexe: termo şi electro-tehnice, mecanica utilajelor, cibernetica automatizării etc.

Şcoala românească de astăzi pregăteşte ingineri metalurgi în Facultatea de metalurgie din Bucureşti, unică pe ţară, cu tradiţii didactice de o jumătate de veac.

Absolvenţii noştri sînt ceruţi de marile combinate de la Hunedoara, Reşiţa, Galaţi, de marile uzine mecanice şi metalurgice de la Bucureşti, Braşov, Iaşi ş.a., de combinatele de la Slatina, Baia Mare, Copşa Mică, de institutele de proiectări şi de cercetări.

Tineretul nostru dinamic are în metalurgie un domeniu de activitate vast, foarte atrăgător, oferind totodată mari satisfacţii.

Prof. univ. P. DUMITRAŞCU

GEODEZIA

Să prezint în mod succint principalele aspecte ale învăţămîntului superior geodezic, care are o veche tradiţie în învăţămîntul nostru tehnic.

Profilul deosebit de complex al inginerului geodez acoperă o arie întinsă de preocupări care se referă la executarea de reţele geodezice, nivelitice şi determinări geodezice speciale, întocmirea planurilor şi hărţilor, precum şi determinări speciale geodezice, topografice. În cadrul acestei profesiuni, perspective deosebite sînt legate de utilizarea dispozitivelor automate pentru măsurători de precizie a distanţelor, utilizarea fotogrammetriei (încă din facultate studenţii efectuează zboruri în cadrul practicii); sistematizarea şi organizarea teritoriului utilizează analiza corelaţională şi dispersională. Pentru a răspunde sarcinilor ce le revin, studenţii primesc o solidă pregătire tehnică fundamentală în domeniul matematicii — inclusiv al calculului cu ajutorul maşinilor electronice —, al mecanicii, rezistenţei şi staticii, electrotehnicii generale, precum şi o profundă pregătire de specialitate în domeniile topografiei, geodeziei, fotogrametriei, cartografiei şi sistematizării localităţilor şi teritoriilor. Majoritatea absolvenţilor noştri sînt repartizaţi în cadrul instituţiilor centrale, a D.S.A.P.C.-urilor regionale. Întîlnirile pe care le-am avut de-a lungul anilor cu ei au constituit pentru noi un prilej de satisfacţie, constatînd că majoritatea au obţinut realizări deosebite pe plan profesional.

Prof. ing. Nicolae OPRESCU
prodecan
al Facultăţii de construcţii feroviare, drumuri şi poduri-Bucureşti

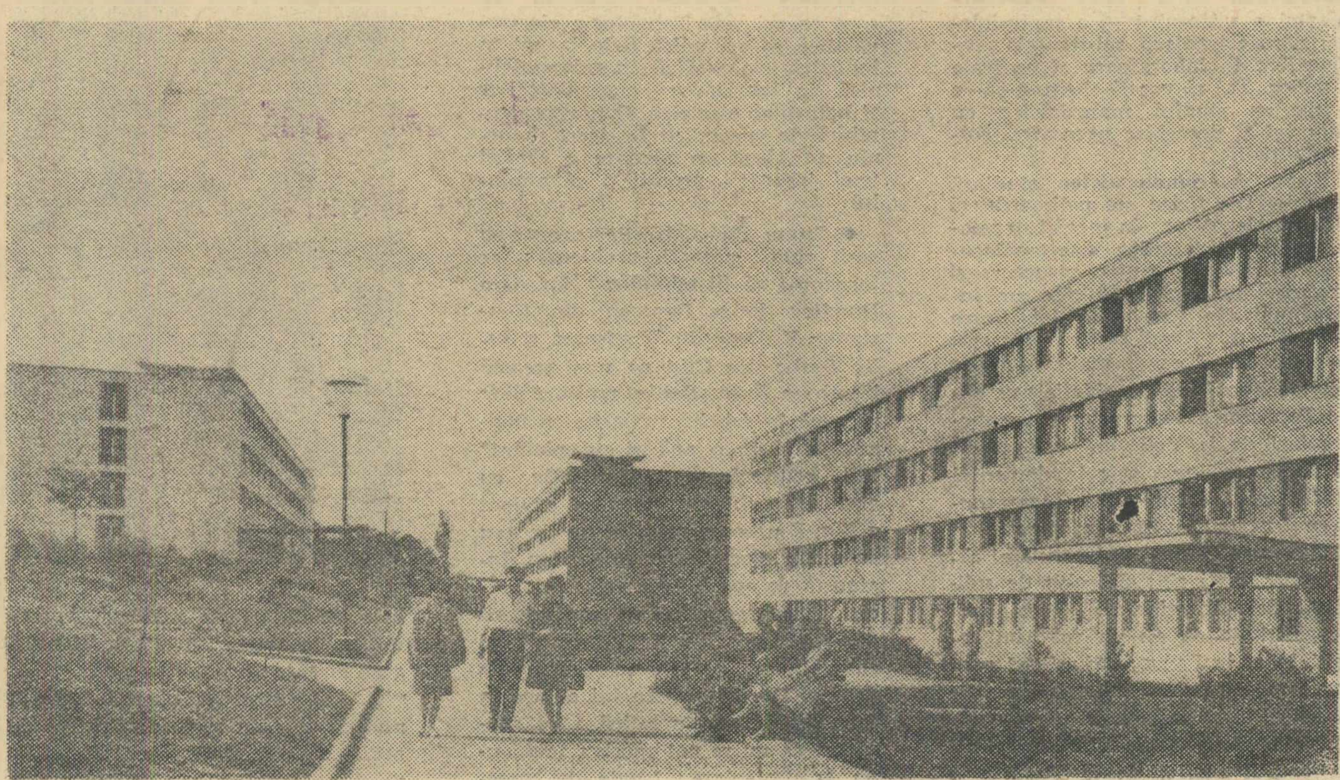
MECANICA AGRICOLA

Facultatea de mecanică agricolă înfiinţată în anul universitar 1962—63 pregăteşte cadre cu pregătire superioară pentru uzinele de reparaţii şi uzinele constructoare de maşini, pentru staţiunile experimentale, institutele de cercetări ştiinţifice sau de învăţămînt agricol, precum şi pentru G.A.S.-uri şi staţiuni de maşini şi tractoare. Perspectivele care se deschid tînărului ce abordează această profesie sînt deosebit de vaste. Să ne gîndim numai că pentru rezolvarea în linii generale a mecanizării agriculturii în perioada 1966—1970 sînt prevăzute pentru asimilare peste 100 de tipuri de maşini noi, instalaţii şi tractoare moderne. Faptul că o serie de maşini şi instalaţii care au început să fie folosite pe o scară largă în acest domeniu se bazează pe principii funcţionale care ţin de termotehnică, tehnica radiaţiilor, mecanica fluidelor, electronică şi automatizări, presupune o pregătire complexă şi de înalt nivel a viitorului inginer specializat în construirea şi exploatarea utilajelor şi instalaţiilor necesare agriculturii.

Potrivit planului de învăţămînt, în cadrul facultăţii funcţionează o secţie de mecanică agricolă cu o grupă de specializare în construcţii de maşini agricole. Să nu uităm că absolvenţilor facultăţii noastre le revine şi sarcina de a se ocupa de baza energetică a agriculturii, formată dintr-o gamă largă de motoare cu combustie internă stabile, de grupuri electrogene, motoare electrice etc.

Constructori sau ingineri de exploatare, absolvenţii facultăţii noastre sînt solicitaţi în mod deosebit de marile şi modernele uzine constructoare de maşini agricole şi de reparaţii.

Prof. univ. D. TUTUNARU
decanul
Facultăţii de mecanică agricolă din Bucureşti

AGRONOMIA

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti a acumulat frumoase tradiţii şi bune rezultate în munca de pregătire a cadrelor cu calificare superioară, necesare agriculturii ţării noastre.

După cum este cunoscut, Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" este una dintre cele mai vechi instituţii de învăţămînt agricol din ţara noastră, domnitorul Barbu Ştirbei înfiinţînd în anul 1852 „Institutul de agricultură de la Pantelimon". Trei ani mai tîrziu, adică în 1855, a fost organizată şi prima formă de învăţămînt pentru medicina veterinară, „Şcoala pentru învăţătură veterinară". Aceste două nuclee s-au dezvoltat în decursul timpului.

În prezent, acest institut funcţionează cu trei facultăţi: *Facultatea de agronomie* pregăteşte ingineri agronomi, care sînt specialişti de profil larg pentru agricultură şi care cunosc agrotehnica modernă (inclusiv în condiţii de irigare), lucrările de îngrijire a plantelor de cîmp, legumelor, pomilor, viţei de vie, precum şi tehnica creşterii animalelor. Ei primesc cunoştinţe privind însuşirile biologice ale plantelor agricole şi ale animalelor domestice, metodele de cultivare, creştere şi ameliorare a acestora, lucrările de îngrijire a culturilor şi de combatere a dăunătorilor, solul şi tehnica lucrărilor lui, metodele şi mijloacele de menţinere şi sporire a fertilităţii solului, alimentaţia şi îngrijirea animalelor, folosirea tractoarelor şi a maşinilor agricole, economia şi organizarea întreprinderilor agricole socialiste.

În *Facultatea de horticultură* sînt pregătiţi specialişti pentru sectorul legumicol, pomicol şi viticol. Inginerul horticultor are cunoştinţe temeinice privind însuşirile biologice ale plantelor horticole, ameliorarea lor, lucrările de îngrijire a culturilor legumicole, amenajarea terenurilor pentru plantaţiile de vii şi pomi, tehnica producerii materialului săditor şi a culturilor forţate, înfiinţarea şi îngrijirea plantaţiilor de vii şi pomi, folosirea tractoarelor şi maşinilor agricole în culturile de legume şi plantaţiile de vii şi pomi, vinificaţia, prelucrarea, păstrarea şi valorificarea produselor horticole.

În *Facultatea de medicină veterinară* se pregătesc specialişti pentru alimentaţia şi îngrijirea, selecţia, reproducţia şi valorificarea raţională a animalelor domestice, precum şi pentru prevenirea, combaterea şi tratarea bolilor la animale. Medicul veterinar trebuie să cunoască anatomia şi fiziologia animalelor, rasele de animale, metodele de creştere, de reproducţie, însămînţări artificiale şi selecţie, organizarea proceselor de producţie în zootehnie şi mecanizarea lor, tehnologia produselor de origine animală, precum şi patologia bolilor infecto-contagioase, parazitare, mijloace de prevenire şi tratament ale bolilor, economia şi organizarea întreprinderilor agricole socialiste.

La toate cele trei facultăţi ale institutului durata cursurilor este de 5 ani în care este cuprinsă şi perioada destinată practicii didactice şi în producţie pe care absolvenţii o efectuează înainte de absolvire. În cei cinci ani de studii studenţii parcurg un număr important de discipline — cam 30—35 de fiecare facultate — în care cunoştinţele disciplinelor fundamentale la fizică, chimie, matematici, fiziologie etc. se împletesc armonios cu cele de strictă specialitate, ca fitotehnia, viticultura, bolile animalelor etc. Absolvenţilor institutului li se deschide un vast cîmp de activitate, de la producţia agricolă propriu-zisă pînă la învăţămîntul superior agricol şi cercetarea ştiinţifică.

Acad. prof. Eugen RADULESCU
rectorul Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu".

Numărul următor va apărea sîmbătă 20 august a. c. Pentru candidaţii la examenul de admitere în învăţămîntul superior vom publica noi materiale.

Redacţia: Str. Brezoianu, 13. Telefon: 14 02 15.
Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", Bucureşti